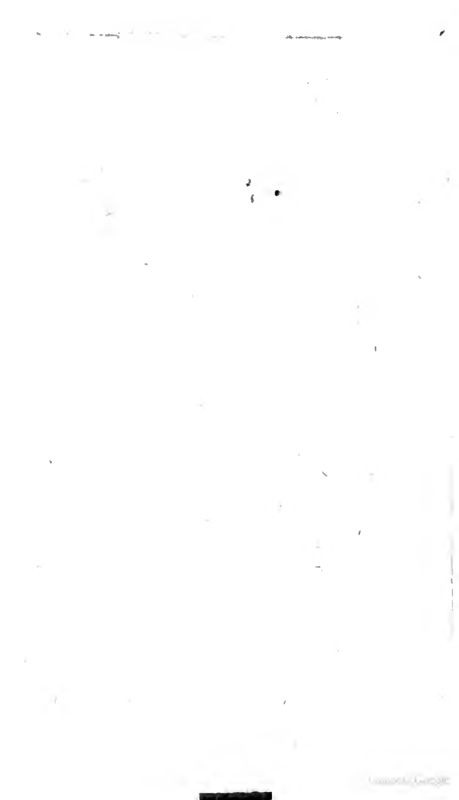

Georgii biside oppidi Incolae:

ΕΞΗΜΕΡΟΝ

ἤτοι κοσμουργία,

ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΤΟΥ ΠΙΣΙΔΟΥ

ΔΙΑΚΟΝΟΥ ϗ ΧΑΡΤΟΦΥΛΑΚΟΣ τῆς μεγάλης τοῦ Θεοῦ Ἐκκλησίας.

ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ Ἰαμβεῖα εἰς τὸν μάταιον βίον.

OPVS SEX DIERVM seu mundi opificium,

GEORGII PISIDÆ

DIACONI ET REFERENDARII Constantinopolitanæ Ecclesiæ, Poëma.

EIVSDEM *Senarii de Vanitate vitæ.*

Omnia Græce in lucem edita, & Latinis versibus eiusdem generis expressa per Fed. Morellum Federici F. cum fragmentis ex Suida & aliis.

E Typographeio H. Commelini, Anno 1596.

ΕΚ ΤΩΝ ΤΟΥ ΣΟΥΙΔΑ.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Διάκονος τῆς μεγάλης ἐκκλησίας, καὶ Χαρτοφύλαξ, τὸ ἐπίκλην Πισίδης [ἔγραψεν] ἑξαήμερον δι᾽ ἰάμβων, εἰς ἔπη τρισχίλια. εἰς Ἡράκλειον τὸν βασιλέα, καὶ εἰς τὸν κατὰ Περσῶν πόλεμον· ἔτι τε Ἀβαρικὰ καταλογάδην. ἐγκώμιον εἰς τὸν Μάρτυρα Ἀναστάσιον.

EX SVIDÆ COMMENTARIIS.

GEORGIVS Diaconus magnæ Ecclesiæ, & Chartularius, cognomento Pisides, Opus VI dierum, tribus versuum Iambicorum millibus expressit. Idem scripsit de Heraclio Imperatore, de Persico bello: itemque Abarica, soluta oratione: ad hæc laudationem Martyris Anastasii literis consignauit.

INTERPRETIS PROTHEORIA AD ORNATISSIMUM atque eruditissimum virum IOANNEM a S. ANDREA, Ædis D. MARIÆ apud Parisienses Canonicum religiosiss.

PRIMI *parentes litterarum & artium,*
Vates, poetæ primo ab æuo principes,
Flamma calescentes beati Numinis,
Laudes canebant Conditoris omnium:
Et ore, scriptis, barbitoque & carmine,
Miranda celebrabant opera, Terram, Polum,
Quætunque sensibus patent, & quæ latent:
Tum dona, quæ Parens benignus contulit,
Atque indies confert in humanum genus,
Quod vt creauit, maximopere diligit,
Ac protegit mirabili clementia:
Quippe eius ergo condidit res cæteras.
Adest vocatus, nec vocatus, omnibus:
Et pollicita cultoribus præstat suis:
Purasque mentes imbuit mysteriis,
Tandemque ad altas ætheris sedes vocat.
Hæc meta erat dictorum & actorum omnium
Ingente prisca & aurea mortalium,
Hymnos perennes cælitum æmulantium.
Hocque institutum cum sit antiquissimum,

Lex certa nobis esse virtutis potest,
Et norma doctrinæ, sequantur quam pii.
Quid prædicabit os nisi opificem suum?
Quem præferent oculi datori luminum?
Quid mens capit maius parente mentium?
Quid fonte vitæ suauius viuentibus?
Vox omnis ergo, cantus omnis, & lyra,
Musa omnis almum prædicet semper Deum.
His institit GEORGIVS *vestigiis,*
Electus aris administer inclytis:
Nam studia Musasque vnico dicauerat
Deo, suosque Numini sacrauerat
Versus, cothurno non Sophocleo impares.
His conditus qua Mundus arte sit docet,
Et quattuor primordia orbis maximi,
Tellurem, & vndam, & aerem, ignem & lucidum,
Exponit & Phœbum nitentem, & Cynthiam:
Et lucis & noctis vicissitudines:
Quæcumque Tellus e sinu parit suo,
Animantium genera, lapillorum decus:
Mortalis vllus ne dubitet imposterum
Quin præsit Orbi conditor ter maximus,
Tantique moderator operis vel muneris:
Cui vera laus, & vera pietas perplacet,
At gloriæ fastus inanis displicet.
Hoc Heraclio Principi gratissimum
Opus, piis item omnibus gratum fore
Spero, quibus placere mihi palmarium est:

Namque

Namq; esse quaestum induxi in animum maximum,
Haec quum tenebris eruta in lucem darem,
Et Graeca redderem Latinis vocibus,
Quammaxime seruire eorum commodis,
Qui rebus anteferunt Dei cultum omnibus.
At vt venustius ventret in virûm
Manus poema tam pium & castum, tua
SANCTANDREANE *liberalitas facit:*
Dum prisca nobis tradis exemplaria
E Bibliotheca diuitis penetralibus,
Cuius volumina sunt negata nemini,
Qui sibi simul prodesse velit & publico.
Te ergo duce, o SANCTANDREANE, *& auspice*
Te, qui excolis summis genus virtutibus,
Audentius nos hoc Theatrum pandimus
Oris in Italis, in oris Atticis:
Fr... bona spe, dummodo placeat Viro
Qui moribus sanctis Galeri purpuram
Et erudita mente decorat maxime,
Multis vt auctum redeat ad nos partibus,
Acceptiusque Christianorum choro,
Qui versibus libenter applaudit sacris.
Mordacium nihil moror dicteria:
Procul prophana turba, vana, liuida.

AD LIBRVM.

Nondum murice tinctus, asperoque
Morsu pumicis aridi politus,
SIRLETVM *properas, Liber, videre,*
Hunc quem purpureus tegit Galerus,
Prudentemque, piumque, & eruditum:
Quo pulcherrima Roma nunc potitur.
I quo te faciat venustiorem,
Et doctisque probisque gratiorem.
Quam vellem Pisidæ sequi libellum!

Ἑξάστιχον εἰς Ἑξαήμερον Πισίδου.

ΘΑΥΜΑ μικρὸν βροτός ἐστι, μικρὸς γὰρ κόσμος ἀκούει·
Καὶ μέγα θαῦμα Θεοῦ κόσμος ὅδ' ἐστὶ μέγας·
Πάντων δ' αὖ Θεός ἐστιν ὑπέρτατα θαῦμα μέγιστον,
Ὃν σύ γε θαυμάζων, δοξολόγησον ἀεί.
Ὄφρα δὲ δοξολογῇς ἀρετὴν, σοφίλωτε, θεοῖο,
Θαυμασίοιο δέχου τήνδε βίβλον Πισίδου.

Φεδ. τοῦ Μορέλλου.

IN

IN

GEORGII PISIDÆ MVNDVM A FED. MORELLO PARISIENSI Latinis verſibus expreſſum.

EGREGIE PISIDES *Mundum deſcripſerat: vnum*
Deerat adhuc, quia dimidio patefecerat Orbi,
Spectandum cunctis quod erat mortalibus: arctis
Quippe metris Mundum Graiis incluſerat: illum
Altera pars orbis numquam vidiſſet: at olim
Conſpiciet, Latiis oris monſtrante MORELLO:
Vt PISIDÆ *Mundus toto ſpectetur ab Orbe.*

R. PINCÆVS Senator Pariſ. F.

ΕΙΣ ἙΡΜΗΝΕΥΤΗΝ Γεωργίου τοῦ Πισίδου.

ΠΙΣΤΙΝ ἀληθείης ἐθέλοιμεν ἐν ὄμμασι θέσθαι.
Καὶ περὶ τοῦδε φίλου κρήγυον εἰπέμεναι.
Οὐδὲ γὰρ ἐν σιγῇ καλῶς τετελεσμένον ἐσθλὸν
Δεῖ κρύψαι, τελέσας οἷον ὕφηνε νέος·
Ὃν θεὸς οὐρανίαις ἔρσαις, ὡς ἔρνος, ἀέξει
Ἀμφιχέων, Μουσῶν καὶ χαρίτων τρόφιμον·
Ἐκ δὲ πόνων, οἳ σὺν νεότητι δίκῃ τε γένοντο,
Ἐλπίδα θῆκαν ἐμοὶ μείζονος εὐπορίης.
Τοῖον ἀπ' εὐσεβέος Μούσης τὸν παῖδα Μορέλλου
Ἀμφιφλέγει πρώτῃ φέγγος ἐν ἡλικίῃ.

Ν. ΓΥΛΩΝΙΟΣ.

VARIÆ LECTIONES
ET CONIECTVRÆ
ad PISIDÆ Hexaëmeron.

V. 14 ἀποῤῥίφει,
15 ἀποφράττει,
16 τὰ μακρὰ
20 τὰ τῆς μερίμνης αὐτοφυ-
σίηθεν νέφη.
24 βάτῳ
30 καὶ πατρῷ
32 καρπὸν
36 ὅπως γένηται
37 εὔφραν
38 ὡς ψόγους,
45 ὡς ἐμεγαλύνθη τοῦ θεοῦ τῶν
κτισμάτων
49 ὅσους ἔχει.
56 ἐνθλίψαντα
91 κυρτουμένη,
92 ὅμως ἔχει
93 ἐστερεωμένος.
113 τούτων μέτρον
143 τοσοῦτον κόσμον
150 σκέπης
169 τριφθέντος τῆς ἀγρείας
μέλος
170 κύκλον σέλας
175 ἐμφανικὴν πρ. ὀρθοδοξί-
αν, τὴν ἁγιότητα
179 σάρκωσιν
184 ὑψικτισμάτων
202 συνηγμένος.
204 φρίττω γὰρ
211 ἢ προσέλειψεν, ἢ ξένην
λύσιν
212 ἐκδοχῶν
214 τῆς ἀτμίδος·
215 τοῦ βυθοῦ
222 κυλισμάτων [καὶ] ἑλκυ-
σμάτων [καὶ] ἐλυσμά-
των πέσοι·
230 αὐτῇ λευκὸν
239 φλογὸς τῇ προσχύσει
250 ἴσως, κιόνων δίκην
257 ἀναπνοὴν μίαν.
261 ὑπερβράσῃ·
268 τῶν σωμάτων)
285 τρίχας φύει,
296 αὐτὸν τοῦ
297 ὁδοιπόρον,
316 χαυνώσασα
317 δρόσον.
323 ἰωνικῶν τε δρόμους·
324 περιόδεις
326 Ῥυμοῦ
330 φύσιν [καὶ] φρίσιν ἐμβάλ-
λῃ
333 εἶναι τὴν κλίσιν·
340 ἐπιστάγειν,
362 ἀείτρεπτον φύσιν·
363 ἡ θάλασσαν
373 περικλύσουσα
377 ἐκπλύζουσα
380 διαδραίνει
382 περιτρέχει
395 δικάζων ἐννόμως.
399 ἐν μεταβάσει
400 τὴν νομὴν
410 μυστικοὺς

411 τὴν

411 τὴν κτίσιν.
422 ἴσως, Καὶ τοῖς ἀφ-δαψι-λῶς ὑπογράφων,
428 Λῃστὰς] Καὶ τοὺς ἀδίκους δικαιοῖ, εἰ εὕροι λάβῃ.
432 ἴσως. Καὶ τὰς διαλ-
438 Παρακρατῶν δὲ τὴν βα-λὴν β. ἠπειλημένην·
456 τύπτει, καὶ
460 ποικίλως·
461 γένεσθαι παντοκράτης,
464 ἰνδικοὶ σάλοι,
466 φρικτοὺς
474 ἴσως, Εἰς τὴν βασ-
475 ἐγκοπὴν
481 συμφορᾶς
488 ἴσως, ἱδρώσας
494 Ἴσωσα
495 Ἄμμα δὲ
498 τῶν ἐνόμβρων
501 ἐκτρέχων ἐν
504 Ἀντιστρέφων
518 καὶ ποτίζων
524 καύματος χρόνος,
528 Σπερραῖς τὰς λίθους.
535 περικλείσεις
539 Χύσις κυλ-
548 ἐν ὀγκώσει
553 ἐνέργειαν
561 ἀνάψυξιν
575 φῶς καθικῶν,
595 ἄκλιστα
601 παρατρέχων
602 ἴσως, Εἰς τὰς διατ-
603 πρᾶξιν
608 σκιὰν κεκρυμμένην,
609 ἴσως, ὥσπερ ἐξ
616 ὀργάνων ἡλίους,
620 ποικιλότερον,
624 συμφυῆ
630 τῆς περιστροφῆς
635 Κἂν τῷ μέσῳ
663 σαρκοποιεῖ,
670 ἑαυτῆς οἰκίας,
681 ἢ τοὐναντίον.
698 παραινεῖν ἐκβ-
732 ἐνεργείαις νέμει,
733 ἀέρα·
739 ἐφίκεσθαι μὴ-ἴσως, ἐφίεσθαι
742 ἐκεῖ μένει
752 ἴσως, Εἰς τὸν πυρ-
759 παραπλάσσει·
761 γὰρ αὐτὰ ψυ-
834 δεῖξαι πυρὸς
842 ἐν φόβῳ,
848 ἐρώτων οἱ
854 ὅσον ἀτενίζει,
855 εὐπορήσει νοὸς
861 ἐνεργεῖς, τοὺς δὲ πάντας ἐκ
863 ἴσως, εὐκαταλήπτοις
874 εἰς πᾶν κινητόν,
895 φυτῶν ὅλων;
938 κεραυνῶν
ibid. ἴσως, τὴν ἀτμίδα·
967 Μὴ συμπονοῦντας
985 πλείστοις
986 γὰρ αὐτῷ
1009 πλουτομήτωρ
1011 οὐδὲν ἠγνόησε
1022 φρουρουμένην;
1024 λευκῷ ἔρπητι
1027 Ποιεῖ σαλ-
1039 ἐμβαλόντος
1043 γεωργήσουσιν
1044 Ἀπὸ ἀλλήλων
1054 Ἐφ' ᾧ
1063 μυστικῆς
1093 λαμπρᾷ
1106 ἀντείνασι
1133 ἰχνεύεις τὸ ἀλὸς

1138

1135 φυγόντες τὰ ζάλης,
1144 τοὺς πρὸς ἀλλήλους
1149 παρεξίσης,
1160 ἀφαρπάζουσιν
1179 ἔχει,
1182 ἐφῆκε
1215 αἰμάτουμένη,
1217 Ὡς εἴ τις ἴδοι τὸν παῖδα, καὶ θωμάσαι
1222 παγέντι
1224 ζοφώδης
1238 τῶν βελῶν
1242 οἶκον ἠγλαισμένον
1284 Ποίας
1299 ἐκδιδάσκει ται
1301 αἰνιγμένος·
1333 ποιοτρόφου, [καὶ] πυρσηφόρου,
1337 σύμπηξιν εἰς φθορὰν
1354 προσβαλὼν
1389 ἔνυγρον ἁρμόσαι
1396 πήξει
1397 λύσαι
1413 ἐν ἀλλαγῇ
1438 Ἐκεῖνο τούτῳ,
1443 ἄλλοι τοὺς
1452 τοὺς τόνους
1472 ἀφθεγξίας.
1475 Ὡς πυρσοφεγγῆ
1484 Καὶ τῆς παναληθοῦς
1491 συντονωτέρον
1514 Καὶ τοῖς παθ-
1522 τοὺς πόνους,
1524 ἐντεθεῖναι
1530 Θραύει τὰ κέντρ-
1538 ἐπιπολαίων,
1553 συζκροτουμένη
1556 ἀρρήσεις βάθος
1568 γύργου
1570 ἴσως, Λίθους τε τυκτοὺς τῶν ποδῶν πρὸς τὰς γλυφὰς Ὀπλᾶ λιθουργὸς εἰς πάρας.
1638 Ῥιπῇ
1647 ἐμβαλεῖς ὅλοις hæc lectio alium ſenſum adfert, nempe: *Niſi ſi tua eſſet munus hoc potentia, Res alligare copulante vinculo.*
1649 γένῃ-hoc ſi probas, lege, *Efficeris omnia.*
1654 incluſus σῖγος νοθευόμενος.
1670 ἴσως, Μήπως τὸ πάντως
1674 διχῇ διακρίνῃ
1683 Εἰ δὲ πρὸς
1684 Εἰς ἄκρον
1685 παρίστασθαι
1724 Ζητῶν προσκόπτων
1747 ὑπεξίσῃ,
1752 Ἐκφθαρθὲν
1756 προάρχον σέλας,
1758 λιουργῶν
1768 συνθροῦντα
1789 εἰς ἀνάγκην
1792 ἐνάρθρους
1828 Καὶ τοὺς ἀθλοὺς
1833 ξίφη τῶν βαρβάρων,
1852 Σφάζεις
1860 ὁ μελαίνεται
1862 σαυρομόρφους ἐλπίδας·
1865 στιλμοῦ φροντίδα.
1868 ἐκφυσῶν ἔχων,
1880 σοφὴ πανουργία.

AD

AD SENARIOS DE VANITATE VITAE.

V. 50 μίμνει κάτω
104 καὶ πίζεται
123 ἴσως, βιαί
178 Στρέφεται δ' ἑαυτῆς
208 ἀξίως ἀναξίως·
210 ἴσως, οὐ καθαίπτεται ψόγον [κατὰ τὸν Αὐρᾶτον εἰκασμόν]
240 Περιμπεπάρθαι συγγραφῇ
260 ἴσως, δὲ τούτων

INTERPRETIS SCHOLIA ET NOTAE.

Versu 43, legi potest, *At plurima vena abditorum fluminum,* ex felici coniectura Ioan. Passeratii, viri eruditissimi, facta permutatione prioris syllabæ ὀμμάτων in κυμάτων, vel ναμάτων.

45, *O quanta*] versus intercalaris epiphonematicus, e psalmo CIII, cuius totum istud poema, paraphrasis est amplissima.

84, Acuta] turbatur scilicet visus ob rei aspectabilis distantiam.

169, Vide an legendum, *Sanctumq; Numinis melos ter concinunt.*

210, Scintilla visus] Oculi qua ratione illustrentur, vide Aristot. de Sens. c. 2, & lib. 2, de Anima, c. 7.

250, Quatuor,] Malim, *Quatuor columnarum instar infra-ctus foret.*

266, De quatuor anni tempestatum vicissitudine, Xenophon lib. 6, Cyri Instit. Horat. lib. 4, od. 7.

275, Comparatio temporum vicissitudinis cum chorea. Theod. Cyrus in Amicit. exul.

302, Hic locus est suspectus.

326, χρ. Ῥυμοῦ τ. Hanc lectionem, si germana est, sequar interpretando, *Temone consueto, & rota firmissima.*

331, Philo Iud. lib. de x præceptis Dei.

338, Opifices max.] Manus Dei opifices maximas appellat, vt propheta regius psal. 8, opera digitorum Dei cælos vocat.

350, De Veneris stella, Lucifero & Vespero, cui Arist. 5. Ethic. iustitiam comparat.

354, De cæli conuersione, psal. 18. 88. 135.

364, Quidquid mouetur, magis pendet e vi mouente quam contra.

410, Hic

410 Hic est suspicio mendi in Græco codice.

421 Chirogr.]D.Aug 1.Cōf.1,3 donas debita, nihil perdens.

432 in Græco forte legendum Καὶ ἐὰν διαλ- Hæc ita quoq; conuerteram, *Ingentium solutiones criminum, Vt sint iniqua, sicut æquas approbat.*

458 Καὶ μαργαρείδας] in margine adscriptum ΠΕΡΙ ΙΕΡΑΣ ΝΟΣΟΥ. Græcam hanc inscriptionem, De morbo sacro, non capio. malim, *De certaminibus & præmiis Martyrum Christi.*

464 Basil. orat.7, Hexaem. D. Ambros. lib.5, cap.11, ostreis pretiosissimam margaritam Natura infixit.

470 D.Basil. de Mart. Barl. D.Hier. in epist. Paulæ ad Eustochium, Afflictio in seculo, materia præmiorum est.

482 Mercedem] vel sic: *Stipendium & morbi tribuit angoribus.*

508 De grandine igni permixta, Exod.c.9 & 15. Ps.104. Moses in cant. Deut.32. Esaiæ 4.

531 Hæc grandinis definitio, quam exagitat, traditur lib.1. Meteor.c.12. Ouid.9. Met. Pontan. lib.1 Meteor.c.10.

544 O syl] *O lubricos discursuum fluctus nimis!* Hor.2.Serm. Tib.l.2.eleg.1.

649 Et gr.] vel, *Lanugine & vultum facit amœnissimum.*

659 Et carm.] verti potest, *Et artuum-*

669 Matrona] De hac alēdi vi & reliquis Arist.l.2, de An.c.4.

752 Affectionum] D Basil. orat.10. in Hexaem. D.Chrys. in Ps.48. & Boet.lib.4, de phil.consol.

760 Nisi arrideat coniectura nostra, legendum, *Nam lædit animum inflante mentes pharmaco.*

783 Plin. l.8, c.22. 890 De nardi spica aliisque seqq. consule Plinium. 910 De camelo Aristot.lib.de mirab.aud.

933 Catoblepas] de hac fera Ælian. Var.hist.lib.7, c.5. Plin. lib.8, c.21. Ath. lib.5. Pomp.Mela l.3, c.10. 957 De Trochilo seu Regulo, Plut.lib.de solert.anim. 983 De Remora, Aristoteles, Plin. Plutarch. Oppian.

1022 Vel. *ostendit latere pr.*

1076 Concharum venatus Arist. li.9, c.10, hist.animalium. Cic.2, de nat.Deorum. 1102 De Ibi Herod. lib.2. 1126 De mure nitela, vel potius Erinacio, ex Arist.l.9, hist.anim.cap.6. Plut.de sol.anim. D.Basil.hom 9.Hex. 1133 De Echinis, Plin. l.9, c.31. & l.19, c.ylt. Basil.hom.7.Hex. Ambros.l.5, c.9.Hex.

1337 De Apibus, Plin. lib. 11, c. 5. Basil. orat. 8. Hex. Ambros. lib. 6, Hex. c. 4.

1170 Cygnus. Philost. in Phaeth.

1186 De Formica, Plin. lib. 11, c. 3. Basil. hom. 9. Hex. & in epist. ad Eunom. 1206 De ouis Plin lib. 10, c. 59. 1218 De Pauone, Plin. lib. 10, c 20. Cic. 3. de Fin. Agell. lib. 7, c. 17: Colum. lib. 8, c. 11. Athenæus lib. 9. De locustis Exod. 10. Basil. hom. 8. Hex. Plin. lib. 11, c. 28. 1265 De Bombyce Arist. hist. anim. 5. Plin. l. 11, c. 24. Basil. hom. 8. Ambr. lib. 5, c. 23 Hex. 1292 De Chelidonia, Plin. l. 8, c. 17. & lib. 25, c. 8. Basil. hom. 8. Hex.

1293 Dogmatum,] nominum,

1365 alludit ad Manetis nomen, vt Nicephorus l. 6 c 31

1503 Ambrosius lib. 3. c. 8. Esai. 4. 1. 1520 Plin. li. 32. c. 9. 10. lib. 36 c. 4. 1531 Plin lib. 32. c. 10. Cic. 2. de Nat. Deor.

1538 De Pulmone pisce Pl. lib. 32, c. 9, 10. & de Cantharis lib. 30, c. 11.

1568 Linguam] in his quatuor versibus Io. Aurati P.R. coniecturam & iudicium sequutus est interpres.

1614 De lapillis & gem. Pl. lib. 37. de Margaritis idem l. 9. 35.

AD POEMATION DE VANITATE VITAE.

V. 13 At sicut] Gal. in Exhortat. ad artes.

59 Tauri] Ouid. 8, & 12 Metamorphoseωs.

70 Rationis vsu] in eos qui Dei imaginem & rationis dignitatem quam in se gerunt, obliterant, vide Opific. mundi.

110 Basil. de Humil. & Greg. Nazianz. tetr. 53. Plato Polit. 9. Cic. 1. de Diuin.

166 Versus inclusus lacunæ suspicionem affert.

193 Cruentum iurgium] eadem figura sanguineas rixas dixit Horatius lib. 1, Ode 27.

201 Iactura] simile est illud Comici, *Pecuniam neglegere in loco, lucrum est.*

208 Videmus] vel, *videmus dum gradu indignos suo.* De Stentore, Hom. Iliad. a quo & prouerb. *Stentorea vox.*

213 In Græcis est lacunæ aut mendi suspicio.

250 D. Hieronymus in Epitaph. Fabiolæ, *Difficilius*, ait, *arrogantia quam auro caremus & gemmis.*

INDEX

INDEX CAPITVM PRÆCIPVORVM, QVÆ CONTINENTVR IN *Mundi opificio Georgii Pisidæ.*

Homi-

INDEX RERVM ET VERBORVM NOTABILIVM IN Georgii Pisidæ versibus.

Numerus absq; litera Hexaemeron designat: b, *de vanitate vitæ Carmen.*

a sanat,

H

I

L

M

Morum

ΠΙΝΑΞ ΤΩΝ ΠΙΣΙΔΕΙΩΝ,
κατὰ λέξιν καὶ τάξιν γραμμάτων.

λύχνος,

ΠΙΝΑΞ.

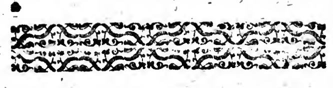

ΤΕΛΟΣ.

ΓΕΩΡΓΙΟΥ
ΤΟΥ ΠΙΣΙΔΟΥ
ἙΞΑΗΜΕΡΟΝ,
ἢ
Κοσμουργία.

GEORGII PISIDÆ
OPVS SEX DIERVM,
ſeu
Mundi opificium.

ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΤΟΥ ΠΙΣΙΔΟΥ
Ἑξαήμερον ἢ Κοσμουργία.

Ὦ ΠΑΝΤΟΣ ἔργου καὶ θεηγόρου λόγου
Καὶ γλῶσσα καὶ νοῦς καὶ τροφὴ καὶ καρδία,
Τὰ ῥεῦθρα τῶν σῶν οὐρανοδρόμων λόγων
Εἰς τὴν αὐχμὸν ἐμβαλοῦ μου καρδίαν·
Αὐχμῷ γὰρ ἤδη τοῦ κατασχόντος ζόφου 5
Ἄφωνον εἶχον ἐξ ἀνάγκης τὸ στόμα,
Τῆς τοῦ λόγου σοὶ λαμπτῆρος ἐμπεφραγμένης.
Οὐδὲν γὰρ οὕτως ὡς ἀθυμίας νέφος
Χειμῶνα γεννᾷ καὶ νοημάτων ζάλην,
Καὶ συσκιάζει τοῦ λόγου τὸν ἥλιον, 10
Καὶ νύκτα ποιεῖ γνωστικῆς ἀβλεψίας,
Καὶ τοὺς λογισμοὺς συνθολοῖ τοὺς ἀστέρας·
Ἔσω δὲ πᾶσαν τὴν ἀχλὺν τῶν φροντίδων,
Καὶ τὴν ὁμίχλην τῶν φρενῶν * ἐπιστρέφει,
Καὶ τῆς διόπτρας τὴν ὀπὴν * ἀντιστρέφει, 15
Δι' ἧς τὰ * μικρὰ τοῦ λόγου κινήματα
Ὁ νοῦς θεωρεῖ γνωστικῶν ἐξ ὀργάνων.
Ἐπεὶ δὲ τῇ σῇ φωτοσόμῳ λαμπάδι
Παρῆλθεν ἡ νύξ, καὶ τὸ πνεῦμά σου φθάσαν
Τῷ * τοῦ λογισμοῦ ἀντιφύσησεν νέφει, 20
Ἔλαμψε δ' ἡμῖν τὸ πρὸς εἰρήνην σέλας·
Ἥκω φέρων σοι τῆς ἐρήμου καρδίας

Καρποὺς

GEORGII PISIDÆ,

OPVS SEX DIERVM,

siue Mundi opificium.

Omnis operis verbiq; celebrantis Deum,
O lingua, mensque, pabulumque & corculum,
Fluenta sermonum polos penetrantium
Infunde in aridum meum pectusculum:
Squalore nam caliginis, quæ me obruit,
Os vocis expers redditum plane est mihi,
Orationis flexili obducta tuba.
Ac nil perinde vt anxii animi nubilum
Imbres ciet fluctusque mentibus graues,
Occultat & Solem eloquentiæ aureum,
Noctemque gignit mentis ignorantiæ,
Rationis etiam turbat astra lucida:
Ast intus omnem mentis animique horridam
Nubem, profundas ac tenebras contrahit:
Agitque terro rimulam dioptricam,
Qua perspicit Rationis alta mens graues
Commotiones, organis scientiæ.
At lampade tua illuminante orbem vndique
Cum pulsa nox est, spiritus tuus celer
Opaca curarum fugauit nubila,
Nobis refulsit interim pacis iubar:
En cordis inculti offero fructus tibi,

Fructus tui roris rigatos flumine:
Nec fas rubis vt obsoletus sordidis
Animus feracem maxime segetem colat:
Nisi ante spinarum notas auelleres,
Aut amputares, ense vel rigidissimo
Precationis feruidæ rescinderes.
O cultor alme rupiumque & sentium:
Nam seminas in saxa persæpe aspera,
Silicesque duros parere cogis liberos,
Dumosque syluestres iubes fructum edere:
Nec ales vlla semen hoc sanctum tuum
Rapiens volatu præpeti depascitur:
Nos irrigato lacrymarum flumine,
Tum forte prolem denuo sterilis dabit,
Gignentque fructum infructuosa pectora.
Sed quando laudes turpia vt fugis probra,
Iam metam ad ipsam dirigo nutum meum,
Tuis sagittis fretus omnino sacris.
Orationis est quidem fons vnicus,
At plurimæ venæ abditorum luminum;
Per quas rigat Propheta mentes regius,
Huiusce stillans scriptionis flumina:
O quanta quamque ampla est tuorum operum, DEVS,
Industria opifex omnium, mundi parens!
O diuitum ingens notionum abyssus, hæc
Haurire cupidis verba dia personans,
Quantum valent vt hauriant, non quantum habes.
Sophista Procle fabularum inanium
Multum

Καρποὺς γεωργηθέντας ἐκ τῆς σῆς δρόσου·
Οὐκ ἦν γὰρ εἰκὸς τὴν * βάτον πεφυρμένην
Ψυχὴν γεωργεῖν εὐφορώτατον στάχυν, 25
Εἰ μὴ φθάσας σὺ τοὺς ἀκανθώδεις ῥύπους
Ἀνεῖλες ἢ καθεῖλες, ἢ τομωτάτῳ
Τῆς σῆς προσευχῆς ἐξεχέρσωσας ξίφει.
Ἀλλ' ὦ γεωργὲ τῶν πετρῶν καὶ τῶν βάτων·
Σπείρεις γὰρ αὐτὸς κατὰ * πέτρας πολλάκις, 30
Καὶ πικνοποιεῖν ἐκβιάζῃ τοὺς λίθους,
Φύειν τε * καρποὺς ἀξίοις καὶ τὰς βάτους·
Καὶ πλῶον οὐδὲν τὸν σὸν ἔνθεον σπόρον
Ἐκ τῶν ἀδήλων βόσκεται πετασμάτων.
Ἀρδεύσον ἡμᾶς τῇ ῥοῇ τῶν δακρύων, 35
Ἴσως * φύσει τέκνον ἐκ στείρας πάλιν,
Καὶ καρπὸς * ἔμφρων ἐξ ἀκάρπου καρδίας.
Ἐπεὶ δὲ φεύγεις τοὺς ἐπαίνους * καὶ ψόγους,
Πρὸς τὸν σκοπὸν τὸ νεῦμα συντείνας ἔχω,
Τοῖς σοῖς πεποιθὼς μυστικοῖς ἀκοντίοις. 40
Πηγὴ μὲν οὖν πέφυκε τοῦ λόγου μία,
Φλέβες δὲ πολλαὶ τῶν ἀδήλων * ὀμμάτων,
Δι' ὧν ὁ Δαβὶδ πᾶσαν ἀρδεύει φρένα,
Ταύτης τὰ ῥεῖθρα τῆς γραφῆς ἀναβρύων,
Ὡς ἐμεγαλύνθη * τῶν σοφῶν σου κτισμάτων 45
Ἡ δημιουργὸς καὶ σοφὴ παντουργία.
Ὦ πλουσίων ἄβυσσος ἐννοημάτων,
Βοῶσα τοῖς θέλουσιν ἀντλῆσαι λόγους,
Ὅσους λαβεῖν χωροῦσιν, οὐχ ὅσους * ἔχεις.
Ἀλλ' ὦ σοφιστὰ Πρόκλε τῶν κάτω λόγων, 50

Ὁ πολλὰ βροντῶν ἐκ νεφῶν λοξοδρόμων,
Ὁ πτωχόκομπος τῶν νοημάτων σάλος,
Ὁ πολλὰ τολμῶν εἰς ἀΐδιον κλίσιν,
Ἄκουε μικρῶν συλλαβῶν κράτος μέγα.
Καὶ πρίν σε γὰρ λέγουσι ταῦτα θαυμάσαι, 55
Τοῖς ὠσὶν † ἐκθλίψαντα τοὺς λόγους μόνον·
Τὸ τῶν νοημάτων γὰρ ἐκφράσαι βάθος,
Εἰπὼν, ἀπ[ε]πὼν, ἀστατῶν αἰεὶ τράπης,
Θάλπων τὸν ὄγκον εἰς κενὰς ὑποχέσεις.
Οὐχ ἡγνόεις γὰρ δεινὸς ὢν λογογράφος, 60
Ὡς εἴγε καὶ κώνωπα τολμήσῃς φράσαι,
Αὐτός σε νύξας ἐκφοβήσῃ, σαλπίσας.
Καὶ μηδὲν ἡμῖν ὡς ἀκόμπους κομπάσῃς.
Εἰ ταῦτα φράζει Πρόκλος, ὀκνεῖ καὶ τρέμει·
Πίστις δὲ, θαρρεῖ καὶ λαλεῖν καὶ συγγράφειν. 65
Ἀλλ', ὦ σοφιστὰ τῶν ξενοστόρων λόγων,
Ἄκουε Πρόκλε, μηδὲ κομπάσῃς, ὅτι
Σοῦ τὴν ἀφορμὴν τοῦ σκοποῦ δεδωκότος,
Σιγῶσι Πρόκλοι καὶ λαλοῦσιν ἄγροικοι.
Ὦ τὴν ἀνέκφραστον ἣν ἔχεις φύσιν 70
Κρύψας ὁμίχλῃ καὶ περιστίλας γνόφῳ,
Ὅπως μάθοιμεν πῶς ἀεὶ κεκρυμμένη
Ἐκ τῶν ἑαυτῆς φαίνεται ποιημάτων.
Ὦ τὴν ἀκίνητον οὐρανοῦ στέγην
Τῷ σφαιρομόρφῳ τῶν σφῶν εἰλημάτων 75
Ὕψει πλατύνας, καὶ τοσαύτῃ συντάσει
Βάθρον τεθεικὼς μηδαμοῦ πεπηγμένον.
Ὦ δεῖξιν ὥσπερ ἐξαπλώσας τὸν πόλον·

Ὁ σὺς

Multum intonans e flexuosis nubibus:
O notionum pauperum & tumentium
Procella,in æternam creaturam procax,
Exilium audi syllabarum quanta vis:
Namque ante dicunt ista miratum esse te,
Tantum prementem dictiones auribus:
Nam cogitatorum altitudinem eloqui,
Aiens,negans,animo vacillans,abnuis,
Fouens tumorem inanibus dictis tuum.
Nec nescius es,ô scriptor astutissime,
Vt si modo ausis de culice quid dicere,
Hic ipse te pungendo terreret fremens:
Nobis superbeque haud superbis nil feras
Si tale quid dicat, Proclus, cunctans tremit;
Fides at audet scribere & firme loqui.
Tu qui peregrinos temere fundis sonos,
Attende Procle: ne insolenter dictites,
Dum tu assequendi occasionem das scopi,
Silere Proclos,rusticanos at loqui.
Natura cunctis, summe DEVS, incognita,
Quam nube cæca [illegible]odis & caligine,
Vt hinc sciamus, cum vsque sit recondita,
Tamen patere operationibus suis.
Tu mobilem semper poli concham ardui
Cælestium pulchre rotundata orbium
Extendis altitudine. atque eiusmodi
Intensione stabilis haud sedem grauem.
Tu pellis instar explicauisti polum:

Namque tuus Orpheus fila contrectans lyræ
Deum canentis, nuncupat pellem polum:
Quod longa porrecta in spatia profundaque
Subtilitas sit corporum cælestium:
Quamquam afferat speciem hunc habere fumidam
Acuta perspicacis animaduersio,
Dum luminum conuersio per inania
Obiectum obit spectationis abditæ:
Siue hunc bipartitum globum instar fornicis
Sursum eleuatum aut eminentem prædicet,
Seu versus ipsum orbem infimum labi putet:
Namque ex volutionibus notis supra,
Spectatur altera inferius abscondita:
Firmamen vt habeat basim quæ in se sita est,
In sede, fixo quæ caret fundamine.
Consurgit vt supra, premitur infra polus,
Porrigiturque ad latitudinis cauum,
At circulo pares habet distantias.
Ac stans fugit, saliensque firmus permanet,
Et motionem ceu quietem, mirum, habet.
Contrario motu cietur quam orbis hic,
Ne occursus iste complicatorum orbium
Contentioso dissipetur impetu:
Nam cursibus contrariis par maxime est,
Velocitatis nutus vbi renititur,
Obsistat vt reuolutionum vinculum:
Ne deferatur motionis magna vis
Per inanitatem circulorum obeuntium:

Sed

Ο σὸς γὰρ Ορφεὺς τὴν θεόφθογγον λύραν
Κρέων ὁ Δαβὶδ, δέῤῥιν εἶπε τὸν πόλον·
Ως ἐκταθείσης πρὸς τὰ μήκη καὶ βάθη 80
Τῆς ἁπλότητος τῶν ἐν ὕψει σωμάτων.
Εἰ καὶ καπνοῦ δὲ τοῦτον ἐμφάσεις ἔχειν
Προὔλεπτικη τις εἶπεν ὀξυδερκία,
Κενεμβατούσης τῆς φορᾶς τῶν ὀμμάτων
Πρὸς τὴν ἀμυδρὰν τῆς ῥοπῆς θεωρίαν. 85
Η σφαῖραν ἡμίτμητον ἀψῖδος δίκην
Ὑψουμένην ἄνωθεν, ἢ κυρτουμένην,
Η καὶ πρὸς αὐτὴν τὴν κάτω φορουμένην.
Εκ τῶν ἄνω γὰρ γνωστικῶν κυλισμάτων,
Κάτωθεν ἄλλη φαίνεται * κεκρυμμένη, 90
* Οπως ἔχει στήριγμα τὴν ἐν σοι βάσιν,
Εἰς βάθρον ἀστήρικτον * ἐστηριγμένη.
Ανω γὰρ ἤρται καὶ βαθύνεται κάτω,
Εκπίπτεται δὲ πρὸς τὸ χάσμα τοῦ πλάτους,
Ισας δὲ κυκλῷ τὰς ἀποστάσεις ἔχει, 95
Ἔσω δὲ φθάνει, καὶ διάστασιν προσμένει·
Στάσιν δὲ τὴν κίνησιν ἀῤῥήτως ἔχει.
Τρέχει δὲ τῷ σύμπαντι τὴν ἐναντίαν,
Μήπως τὸ συγκίνημα τῶν ἐλασμάτων
Ωθημα πάσχειν ἐνεργῇ τῇ συντάσει. 100
Εν τοῖς ἐναντίοις γὰρ εἰκότως δρόμοις,
Η τοῦ τάχους συνώθησις ἀντωθουμένη,
Παρακρατεῖ τὸ σφίγμα τῶν κυλισμάτων,
Μήπως καταχθῇ τῆς φορᾶς ἡ σφοδρότης
Εν τῇ κενώσει τῶν τομῶν καταδρόμων· 105

Αλλ'

Ἀλλ᾽ ὥσπερ εἰς σύνδεσμον ἀντεσφιγμένον
Τοῖς αἰθερίοις συγκρατεῖται τοῦ πάχους,
Βάσει τρεχούσῃ καὶ φορᾷ πεπηγμένῃ.
Ἔστι δὲ πασῶν ἀκροτήτων ἀκρότης, 110
Ὅρος δὲ πάντων ἐστὶ τῶν ὁρισμάτων·
Ἀφίσταται δὲ τῶν ἀφεστώτων ὅλων,
Οὐδὲν δὲ τὸ τούτου μέτρον ὡς ἀμετρία.
Ἐντεῦθεν αὐτὸν ἐκπλαγέντες ὡς μέγαν,
Ὡς εὐρὺν, ὡς ἄπειρον, ὡς ἐπηρμένον, 115
Μύθους ἔπλαττον, ὡς ἀτλαντικοῖς πόνοις,
Μακρῶν ὑποστήριγμα κιόνων ἔχει·
Ἴσως τὰ μακρὰ τῆς ἀδηλίας βάθη
Στύλων ἀβάθρων ἐκτυποῦντες ἐμφάσει.
Μέγας γάρ ἐστιν ὡς θεοῦ μικρὸς θρόνος· 120
Ἡβᾷ δὲ γηρῶν, καὶ παρακμὴν οὐκ ἔχει,
Ἕως ὁ πηγνὺς αὐτὸν εἱλίξει λόγος.
Στολίζεται δὲ τὸν χιτῶνα τὸν μέγαν,
Τὸν ἀέρα κλωσθέντα κερκίδι ξένῃ·
Χυτὸν, διαυγῆ, λεπτὸν, ἠρεμωμένον, 125
Εἰς πᾶσαν ἐκδυόντα σωματουργίαν.
Προέρχεται δὲ νυμφικῶς ἐστεμμένος,
Λαβὼν διαυγεῖς μαργαρίτας ἀστέρας.
Ἔχει δὲ πρὸς τὰ στέρνα λυχνίτην ἕνα,
Ὡς πῦρ ἀποστίλβοντα πρὸς τὴν ἡμέραν. 130
Ἄλλον δὲ λευκόπυρσον ὡς πρὸς τοὺς πόδας,
Δεικνύντα λευκὴν πανταχοῦ τὴν ἑσπέραν·
Φρουρεῖ δὲ πᾶσαν, ὡς ἐν εἱρκτῇ τὴν φύσιν.
Τηρεῖ δὲ τὰ στοιχεῖα φραγμώσας ὅλα.

Κόλπος

Sed hæreat, quasi vinculo adstrictus, polus,
Pernicitatis inuolutionibus,
Basi vaganti, & lationi immobili.
Polus omnium est extremitatum summitas,
Ac terminorum terminus plane omnium,
Abscedit a cunctis procul distantibus,
Immensitasque sola mensura illius.
Hinc obstupentes plurimi, ingentem velut,
Et latum & immensum, eleuatumque altius,
Fincere vt hic Atlanticis laboribus
Ingentium fulcrum columnarum occupet:
Obscuritatis forsitan voragine
Sub talium expressa columnarum typo.
Ingens enim est, velut Dei paruus thronus:
Pubes senescenti est, vigor nec deficit,
Dum Sermo pollens hunc ciet qui condidit.
Velatus ille est maximo velamine,
Nempe Aeris, radio nouo qui textus est:
Hic fusilis, tenuis, refulgens, rarus est,
Penetrans in omnem corporum molem illico.
Procedit ergo splendida ornatus toga,
Vt margaritas clara gestans sidera:
At pectori adiunctum vnicum lychnitem habet,
Vt flamma, splendentem diurna ad tempora:
Candore fulgentem alterum, quasi ad pedes,
Vbique candidum indicantem vesperum.
Vt carcere omne continet rerum genus:
Elementa seruat cuncta, cingitque aggere:

Sinusque

Sinusque motu præditorum est omnium,
Anteuenit omnem cuncta motum concitans,
Punctique tellurem instar in medio gerit:
Nullaque firma in sede stabilitus, tamen
Cinctum orbe centrum parte ab omni sustinet:
Conuoluit idem abyssum, vt in cunabulis:
Circundat omnem, rete ceu quodam, plagam.
Coercet omnia quæ, Deus, solus regis:
Tantamque molem arcens suis amplexibus,
Arctatur extra, latitudo qua patet:
Immensitas namque orbium cælestium
Dimensa tecum, est punctum in angusto situm.
Summe artifex multiplicis adeo tegminis,
Naturam enim describis omnem, ceu liber,
Tua dioptra, contegisque infra abditos,
Atque accolas, hoc subdiali vmbraculo:
Cremas quidem vrisque ignibus clarum æthera,
At minime consumis calore condita,
Imo vt placet rem quamque rite colloceas.
Tu perbeatas Angelorum essentias,
Vel spiritum indicas, vel ora flammea,
Vim feruidam pingens acutamque his datam:
Vel quadriformæ imaginis fingis nota,
Dum robur ac diuersitatem harum exprimis.
Aut luminum expandis numerum in his maximum,
Lucem vt tuam possint videre apertius,
Et lateat ipsas quod cietur hic nihil.
Nam hymnos canunt tibi, Imperatori suo,
Cherubim,

Κόλπος δὲ παντὸς γίνεται κινουμένου, 135
Φθάνει δὲ πᾶν κίνημα, συγκινῶν ὅλα,
Στηγμὴν δὲ τὴν γῆν ὥσπερ ἐν μέσῳ φέρει.
Ἐπ' οὐδενὸς δὲ πήγματος πεπηγμένος,
Τὸ κοσμαγωγὸν ἀντιπρέπει κεντρίον·
Σιωπᾷ δὲ τὴν ἄβυσσον ὡς ἐν ἀσπαργάνῳ· 140
Κυκλοῖ δὲ τὴν σύμπασαν, ὡς ἐν δικτύῳ·
Σφίγγει δὲ πάντα σοὶ μόνῳ κρατούμενα.
Καὶ τὸν τοσοῦτον * ὄγκον ἐγκλείσας ἔσω,
Ἔξωθεν αὐτῆς τῷ πλάτει συσφίγγεται·
Μετρουμένη γὰρ οὐρανῶν ἀμετρίᾳ, 145
Ὡς πρὸς σὲ στιγμὴ γίνεται στενουμένη.
Ὦ μηχανουργὲ τῆς πολυστρόφου στέγης,
Διαγράφεις γὰρ πᾶσαν ὡς θέλεις φύσιν
Τῇ σῇ διόπτρᾳ, καὶ στεγάζεις τοὺς κάτω,
Καὶ τοὺς παροίκους, εἰς ὑπαίθριον * σκέπην, 150
Διαφλέγων μὲν καὶ πυρῶν τὸν αἰθέρα,
Πλὴν μὴ φλογίζων τῇ πυρώσει τὴν κτίσιν,
Ἀλλ' ὡς δοκεῖ σοι πᾶσαν δημιουργῶν φύσιν.
Ὦ τὰς ἀδήλους οὐσίας τῶν ἀγγέλων
Ἢ πνεῦμα δεικνὺς ἢ πυρίσπορον φλόγα, 155
Τὸ θερμὸν αὐτῶν καὶ τομὸν διαγράφων·
Ἢ τετραμόρφῳ σχηματίζων εἰκόνι,
Τὸ στερρὸν αὐτῶν ζωγραφῶν καὶ ποικίλον·
Ἢ πλῆθος αὐτῶν ἐξανοίγων ὀμμάτων,
Ὡς καὶ τὸ σὸν φῶς ἐμφανέστερον βλέπειν, 160
Καὶ μὴ λαθεῖν τι τῶν κάτω κινουμένων·
Σοὶ γὰρ φέρουσιν ὕμνον, ὡς νικηφόρῳ,

Χερου-

Χερουβὶμ, ἀρχαὶ, καὶ θρόνων στρατεύματα,
Καὶ πᾶς Σεραφὶμ εἰς ἀκίνητον τάχος
Ἑστὼς πτεροῦται, καὶ πεπηγμένος τρέχει. 165
Καὶ ταῖς δυσὶ μὲν τοῦ προσώπου τὴν θέαν
Σκέπει πτέρυξι, ταῖς δυσὶ δὲ τοὺς πόδας,
Καὶ ταῖς δυσὶ πρὸς ὕψος ἵπταται μέγα·
Καὶ τὸ † τριφεγγὲς τῆς ἁγιστείας * σέλας
Εἰς ἓν συναρμόζουσι κύκλον † σέβας· 170
Δεικνύντες ἀσυνόπτα τῇ διαιρέσει,
Καὶ τῇ συνέξει τοῦ θεοῤῥύτου λόγου,
Διαιρετῶς μὲν τὰς ὑποστάσεις σέβειν,
Ἡνωμένως δὲ προσκυνεῖν τὴν οὐσίαν·
Ἐκφαντικῇ † τρανοῦντες ὀρθοδοξίᾳ, 175
Τὴν † υἱότητα τοῦ λόγου σαρκουμένην,
Εἰς ἀλλόφυλον μὴ ῥυῆναι τετράδα,
Ἀλλ᾽ ἓν πρόσωπον καὶ θεαρχίαν μίαν,
Πρὸ σαρκὸς ὑμνεῖν καὶ μετὰ † σαρκὸς λόγον,
Τὸν αὐτὸν ἄνθρωπόν τε καὶ θεὸν φύσει, 180
Μὴ προσθέσει χυθέντα, μὴ διαιρέσει
Τομὴν παθόντα, μὴ τραπέντα συγχύσει,
Διπλοῦν τὸ ἁπλοῦν, μηδαμοῦ πεφυρμένον.
Ὦ πρὸς τὸ κάλλος τῶν ἐν ὕψει * σωμάτων
Λειμῶνα πολλῶν ἐμφυτεύσας ἀστέρων, 185
Καὶ νύκτα κοσμῶν, καὶ στολίζων ἡμέραν·
Καὶ φῶς καθαίρων, καὶ μελαίνων ἑσπέραν,
Καὶ πῦρ γεωργῶν, καὶ καταστείρων ὕδωρ,
Τὰ κοινὰ τοῖς χρήζουσι θησαυρίσματα.
Ω λεπτόσωμον ἐκχέων τὸν ἀέρα· 190

Πρὸς

Cherubim, Potestates, Thronorum exercitus,
Seraphimque cunctus celeritate immobili
Stans aduolat, fixusque pernix cursitat:
Binis & alis velat aspectum suum,
Alijsque geminis protegit pedes suos,
At alteris binis in altum tollitur.
Aptantque Numinis iubar ter lucidum
Ad vnicam venerationem principem.
Sicque euidenter indicant, dum diuidunt
Iunguntque Verbum, quod fluit diuinitus,
Hypostases diuidue honorandas quidem,
Substantiam at solum esse adorandam vnicam:
Plana docentes, recta & in Deum fide,
In carne Filium editum, Verbum sacrum,
Extraneam haud quaternionem admittere,
Personam at vnam, principatum vnum Dei,
Verbum ante carnem colere, post carnem quoque,
Simul Dei naturâ & hominis præditum:
Non auctione fusum, & indiuisum ea
Partitione, a mixtione liberum:
Idem est duplex, simplexque, purum maxime.
Tu pulchritudine orbium cælestium,
Quamplurimorum siderum pratum seris,
Ornas tenebras, & diem velo induis,
Lucemque lustras, vesperumque atrum facis,
Ignem excolis, semenque in vndas coniicis,
Opes egenis quas recondis omnibus.
Subtile corpus, Aerem, tu dissipas.

Ad

Ad hunc enim reuertor ipse identidem,
Quem dum loquor respiro nunc vel maxime,
Qui cum se vbique fundat, est fixus tamen:
Spiraminisque libripens iustissimus:
Fluxus perennis, munus argento haud datum,
Non diues, aut quantumlibet princeps potens,
Auræ amplioris percipere tractum queat.
Effundit in cunctos suam æque gratiam:
Tum singulis simplex pater, tum multiplex,
Recisus integer est fluitat haud turbide:
Coniunctus in dispertiendis flatibus:
Concretus & stans, vndiquaque profluit.
Titana Solem tu creasti maximum:
Nam me iuuat cum Sole rursus colloqui,
Auide intuens notisque signans hoc iubar:
Commune lumen, peruidentem omnia oculum.
Hic altor ignis omnium, qui vesperum
Cum subter est terram facit, supra at diem.
Hic orbis est speculum, vel e contrario,
Scintilla visus, splendor vnde luminum,
Vel fulgor emicans procul, peregrina vel
Vtcunque res inducta, visum perficit,
Nil motioni est illius reconditum,
Estque omnibus sua lampas itradians satis.
Et ad profundum extremitatum præuenit,
Lucisque fontes orbe concitos habet.
Communis est hortator opificum omnium:
Versatur at cursu polo contrario,

Immotus

Πρὸς γὰρ τὸν αὐτὸν ἀντανέρχομαι πάλιν,
Καὶ μᾶλλον αὐτὸν νῦν λαλῶν ἀναπνέω,
Τὸν πανταχοῦ ῥέοντα, καὶ πεπηγμένον,
Τὸν εὐτάλαντον τῆς πνοῆς ζυγοστάτην,
Τὸν ἄφθονον ῥοῦν, τὴν ἀνάργυρον δόσιν. 195
Οὐ πλούσιος γὰρ, οὐ δυνάστης δ' ἐπὶ πᾶσι
Πνοῆς περιττῆς ἐξ ἐκείνου συρμάδα,
Ἀλλ' εἰς ὅλους πρόσεισι τὴν ἴσην χάριν,
Καὶ πᾶσιν ἁπλοῦς φαίνεται καὶ ποικίλος,
Τομαῖς ἀτμήτοις, εἰσροαῖς ἀσυγχύτοις· 200
Ἐν τῷ μερίζειν τὰς πνοὰς ἑνούμενος,
Ἐν τῷ προχεῖσθαι πανταχοῦ * συνημμένος.
Ὦ τὸν γίγαντα τοῦτον ἥλιον κτίσας·
* Σφύζω γὰρ αὐτῷ προσλαλῆσαι καὶ πάλιν,
Βλέπων ἀπλήστως καὶ γράφων τὸν ἥλιον, 205
Τὸ κοινὸν ὄμμα, τὴν πανοπλείαν κόρην·
Τὸ πάντροφον πῦρ, τὸν ὑπὸ γῆς μὲν ἑσπέρας,
Ὑπὲρ δὲ τὴν γῆν ἐργάτην τῆς ἡμέρας·
Τὸ κοσμικὸν κάτοπτρον, ἢ τοὐναντίον
Τὸν ὀπτικὸν προσθῆρα, τὴν τῶν ὀμμάτων 210
Ἔκλαμψιν ἢ † πρόσλαμψιν, ἢ ξένην φύσιν
Ἐν εἰσαγωγαῖς * ἐκδοχὰς ποιουμένην.
Οὐδὲν γὰρ αὐτοῦ τῆς φορᾶς ἀπεκρύβη,
Ἀρκεῖ δὲ πᾶσι τῇ ῥοπῇ τῆς * ἀκτῖνος·
Φθάνει γὰρ μέχρι τοῦ † βάθους τῶν τερμάτων· 215
Φωτὸς δὲ πηγὰς κοσμοκινήτους ἔχει.
Ἔστι δὲ κοινὸς ἐργοπαίκτης τῶν κάτω.
Τρέχει δὲ τῷ σύμπνουν τὴν ἐναντίαν·

B Ὅπως

Ὅπως ἀκλινὴς τῆς φορᾶς ἡ σφοδρότης,
Ἐξ ἀντιπάλων σφίγγεται καταδρομῶν· 220
Καὶ μὴ ῥαγῇ τὸ σφίγμα τῶν κυλισμάτων,
Ἐν τῇ κατ' εὐθὺ τῶν † ἐλασμάτων τάσει·
Ἀλλ' ὥσπερ εἰς σύνδεσμον ἀντισφιγμένος,
Τοῖς ἀνθελιγμοῖς συγκρατεῖται τοῦ τάχους,
Βάσει τρεχούσῃ καὶ φορᾷ πεπηγμένῃ· 225
Εἰ μὴ γὰρ ἦν εὔτακτος, ἀλλ' ἐξετράπη,
Τὸν κόσμον εἶχεν ἐν ῥοπῇ καταφλέγειν.
Ὦ τὴν ἀμυδρὰν τῆς σελήνης λαμπάδα
Ἐκ τοῦ πυραυγοῦς ζωπυρώσας ἡλίου·
Κιρνᾷ γὰρ αὐτῇ γλαυκὸν ἐξ αὐτοῦ σέλας· 230
Οὐκ οἶδα πῶς λέγουσιν, ἀλλ' ὅμως τάχα,
Οὐχ ὡς δεηθεὶς φαύσεως ἀλλοτρίας,
(Τὸ φῶς γὰρ αὐτὸς καὶ πρὸ ἡλίου βρύεις)
Ἀλλ' ὥστε ῥυθμὸν ἐντεθῆναι τῇ κτίσει
Καλῆς ἀνάγκης ἐκ σοφῆς ἐξουσίας· 235
Καὶ τὴν μὲν οὖσαν ἐνδεῆ τῆς λαμπάδος,
Τὰς ὑγροποιοὺς ἀντιλήψεις εἰσάγειν·
Δεῖται γὰρ ὑγρᾶς συμπλοκῆς ἡ θερμότης·
Τὸν δὲ ζέοντα, τῆς φλογὸς διεκχύσει
Τὰς ἐντεθείσας ἐκνοτίζειν ἰκμάδας· 240
Ὅπως γένηται μίξις ὥσπερ ἐν γάμῳ,
Καὶ συζυγέντων πρὸς τὸ τίκτειν τῶν δύο,
Εὔτεκνα δείξει τῶν σπαρέντων τὰ βρέφη,
Λαβοῦσα θερμὸν ἡ σελήνη νυμφίον.
Ὦ μηδὲν ἐχθρὸν, μηδὲ πρὸς μάχην κτίσας, 245
Ἀλλ' ὡς ἀδελφὰς οἰκοδεσπότης πατὴρ,

Immotus vt sic lationis impetus
Decursibus prematur aduersis sibi:
Ne vinculum volutionum corruat
Intensione, quæ fit in rectum, orbium:
Sed ceu implicatus colligante vinculo,
Pernicitatis stringitur retinaculis,
Basi vagante, motione non vaga:
Nam nisi maneret stabilis, at diuerteret,
Incendio flagraret orbis illico.
Tu Lunæ opacam lampada orbe in infimo
Accendis, instaurasque Solis ignibus:
Nam commodat Sol lumen huic radiis suis,
Nec(sat scio qui id asserant, forsan tamen,
Non tanquam egeres mutuato lumine:
(Siquidem ante Solem lumen infundis tuum)
Sed conditis vt rebus hunc modulum inderes
Pulchræ necessitatis, & docti imperI,
Vt indiga almæ lampadis Phœbi soror
Induceret perceptiones humidas:
(Humore namque gaudet adiuncto calor)
At feruidus vigore Phœbus aureo
Expromat insitos vapores illius:
Vt mixtio hæc par sit iugali vinculo,
Cum copulantur duo creandi gratia;
Fœtusque pulchros edat e lætis satis,
Sponsum calentem Luna coniungens sibi.
Hostile nil pugnaxque condidit Deus:
Sed quasi sorores genitor, & rector domus,

Concordia ligat, repugnant quæ sibi,
Quaternionis ordinem edens disparis:
Vt vniuersus mundus hic, magna vt domus,
Quatuor arietum perstet infractus modo:
Firmamine assumpto, quod vndique nititur.
Res iungis ita, natura quarum dissidet,
Suades & illas domicilia coniungere,
Hoc prælio aspirante nutum ad vnicum,
Vt reliqua communis sit his concursio:
Et hæc quidem contexat aereum hoc opus,
Subtile stamen, vitæ ad almum spiritum.
At ignis hæc natura fila valida net,
Tunicamque conficit fouenda ad corpora.
Producere alia imbres solet largos aquæ,
Feruore nimio ne crementur cætera.
Ac terra demum ædes decoras efficit,
Et in dies nobis parat conuiuia.
Sic altius quam mens capiat, essentias
Pugnare quæ videntur, vna colligas.
Æstatis etenim flammeus vigor suum
Feruorem in hiemem frigidam haud mutat cito,
(Nam summitates, cum repentinæ, nocent)
Sed temperatum ad tempus, autumnum & grauem,
Sensim rigorem nutricat dulcedine.
Nec frigore a duro, calorem ad feruidum,
At floridum ver primum adit, placide amouens
Brumam rigentem, vt mox calores ingerat.
Atque hæc vicissim agunt reciproca via,

Instar

Εἰρηνοποιῶν τὰς ἐναντίας φύσεις,
Τάξιν τε δεικνὺς τῆς ἀτάκτου τετράδος.
Ὅπως ὁ κόσμος οὗτος, ὡς οἶκος μέγας,
Ἄρρηκτος ἔσται τεττάρων † κερῶν δίκην, 250
Λαβὼν ὑποστήριξιν αὐτωθουμένην.
Οὕτως συνάπτεις τὰς ἀσυμβάτους φύσεις,
Πείθεις τε ταύτας ἐν συνοικίᾳ μένειν,
Εἰς ἓν θέλημα συμπνεούσης τῆς μάχης.
Ὡς λοιπὸν αὐταῖς κοινὸν εἶναι τὸν δρόμον· 255
Καὶ τὴν μὲν ἔργων ἀερόστημον πλέκειν,
Ὕφασμα λεπτὸν εἰς ἀναπνοὴν * βίου.
Τὴν δ' αὖ πυρὸς νήθουσαν ἀρραγεῖς μίτους,
Χιτῶνα ποιεῖν εἰς τὸ θάλπειν τὴν φύσιν·
Τὴν δ' αὖ φέρειν ἔνομβρον ἐξ ἔθους ὕδωρ, 260
Μήπως τὸ θερμὸν φθαρτικῶς * ὑποβράσῃ.
Τὴν γῆν δὲ ποιεῖν εὐπρεπῆ τὴν οἰκίαν,
Καὶ πάντας ἡμᾶς ἑστιᾶν καθ' ἡμέραν.
Οὕτως ὑπὲρ νοῦν εἰργάσω τὰς οὐσίας,
Ἐν τῇ δοκήσει τῆς μάχης, ἡνωμένας. 265
Καὶ τοῦ θέρους μὲν ἡ φλογώδης ἀκρότης,
Οὐκ εὐθὺς εἰς χειμῶνα τὴν θέρμην τρέπει.
(Αἱ γὰρ μεταστάσεις βλαπτικαὶ * τῶν ἀθρόων)
Ἀλλ' εἰς τὸ μετόπωρόν τε καὶ κρᾶσιν μέσην,
Τῷ μαλθακῷ τὴν ψῦξιν ἠρέμα τρέφει. 270
Κἀντεῦθεν εὐθὺς οὐ πρὸς ἄκρατον ζέσιν,
Ἀλλ' εἰς ἔαρ μέτεισι, καὶ λεληθότως
Τὸν κρυμὸν ὠθεῖ, καὶ τὸ καῦμα συλλέγει.
Καὶ ταῦτα δρῶσιν ἐξ ἀμοιβαίου δρόμου.

Κόραις ὁμοίως συγχορεύουσαις ἅμα, 275
Καὶ συμβαλούσαις τοὺς ἑαυτῶν δακτύλους,
Ὅπως χορὸν πλέξωσιν εὐρύθμου βίου.
Ὡς ἐμεγαλιώθη τῶν σοφῶν συνκισμάτων
Ἡ παντοποιὸς ἐμφανῶς ἐξουσία.
Χειμῶνος ὥρᾳ, καὶ τὰ δένδρα συντόμως 280
Ἐκ τῆς πυράγρας τοῦ κρύους μαραίνεται,
Φθίνει τὸ κάλλος, ἀσθενοῦσιν οἱ κλάδοι,
Ἐκρεῖ τὸ φύλλον ὥσπερ ἐκ νεκροῦ τρίχες.
Καὶ μικρὸν οὔπω τὴν φθορὰν ἀποξέει,
Καὶ κάλλος αὖθις καὶ νέας τρίχας † φέρει, 285
Βλαστοὺς τὸ κάλλος, καὶ τὰ φύλλα τὰς τρίχας,
Καὶ τῶν ἀδήλων ἐξεγείρεται τάφων,
Πρὸς τὴν συνήθη τοῦ γένους ἀνάστασιν.
Θέρους ὁ καιρὸς, οὐκ ἔχω λέγειν ὅπως
Ἐκεῖνος οὗτος ὁ φλογώδης ἥλιος, 290
Ἐν ταυτῇ τῇ τοῦ χρόνου καὶ τοῦ τρόπου,
Πῇ μὲν μελαίνει τὰς χρόας ἀποφλέγων,
Πῇ δ' αὖ γε λευκὰ δεικνύει τὰ σώματα.
Καὶ ξηρὰ μὲν δρᾷ τῶν παρέντων τὰ βρέφη,
Ὑγρὰς δὲ ποιεῖ τῶν ὀπῶν τὰς ἰκμάδας· 295
Κιρνᾷ γὰρ * αὐτὰς τῷ πρὸς ἀέρα δρόμῳ.
Καὶ θερμὸν ὑγρῷ συμπλέκει * ὁδοιπόρῳ,
Ὅπως κερασθῇ τῇ μεσαζούσῃ σχέσει
Ἡ τῶν ἐν αὐτοῖς ποιοτήτων ἀκρότης·
Καὶ μήτε φλέξει δραστικῶς ἡ θερμότης, 300
Ὑγρᾶς ἐν αὐτῇ μὴ παρούσης ἰκμάδος·
Μήτε πρὸς ἄκραν ἐξολισθήσῃ χύσιν,

Τῆς

Inſtar puellarum choros agitantium,
Digitoſque conſerentium inter ſe ſuos,
Vitæ decoræ vt choream agant pulcherri-
mam.
O quanta quamque ampla eſt tuorum ope-
rnm, Deus,
Opifex poteſtas hæc, palam oculiſque o-
mnium!
Bruma vigente, arbuſta ſtirpeſque ocius
Penetrabili vſtæ frigore, areſcunt: decor
Recedit, infirmi labaſcunt ramuli,
Cadunt folia, tanquam cadaueri pili.
Poſt paululum labem eluunt iſtam arbores,
Reddunt venuſtatem, comas gignunt no-
uas,
Baccis decus ineſt, folia ſunt velut comæ:
Hæc abditis quaſi e ſepulcris prodeunt,
Generis ſui aſſuetam ad reuiuiſcentiam.
Æſtatis ecce tempus inſtat, nec ſcio
Quonam modo Sol ille flammis lucidus,
Momento eodem temporis, curſu & pari,
Hic inficit nigrore vultus quos cremat,
Idem alibi rurſus alba corpora indicat:
Idem aridi fœtus ſatorum vt ſint facit,
Reddit liquorum idem vapores humidos:
Hos namque miſcet curſibus per aërem.
Viæque comes vdo calens adiungitur,
Vt temperatum miſceatur in modum,
Hæc qualitatum ſummitas, quæ ipſis ineſt:
Ne rapide adurat omnia immodicus calor,
Cum nullus adſit intus vuidus vapor:
Neu humoribus redundet iſte neutiquam

Curſus liquore deſtitutus humido.
At veluti bini ad vnicum artifices opus:
Vapór quidem humectat, paritque gramina,
Et gignit Autumni aſperos fœtus grauis:
In quis leuia quamplurima inuolucra ſunt
Ne vel grauetur tener & infirmus liquor,
Nimis aut prematur arctiore vinculo,
Atque inde pomi ſuccus omnis excidat.
Nam gramen eſt concretionis indigens,
At mollitudinis liquorum firmitas.
Ergo duobus vnus occurrens calor,
Laxans & aſtringens modo dictu nouo,
Quod deficit, donis replet contrariis:
Herbæ quidem radicem adhærentem creat,
Feruore mox tenui liquores condiens,
Vt carneum ſuauem cibum rore apparat.
Vt accidit cum cordibus duriſſimis
Scintilla Solis mentium ſuperuenit,
Quæ fouet & emollit, alit & cortoborat,
Ex ſterilitate fructum amœnumque inſerit.
Tu quadriiugi currus modo aptas quattuor
Elementa, curſus aſt habenis ſuſtines,
Septem dierum conuolutis orbibus;
Vitæ ſed axem vertis humanæ citum
Menſura eadem, fluctuante nec rota.
Repagulorum limites ſeruas ratos,
Excurrat vt ne vehiculum orbitam ſuam,
Lacerumque fiat, turbet aut ſpectaculum,

Aut

Τῆς ὑγρότητος ἡ φορὰ μονουμένη·
Ἀλλ' ὥσπερ εἰς ἓν ἔργον ἐργάται δύο,
Τέγγει μὲν ἰκμὰς, καὶ περιβάλλει τὴν πόαν,
Καὶ τῆς ὀπώρας ὠμὰ τίκτει τὰ βρέφη, 305
Ἐν εἰς τὰ πολλὰ λεπτὰ τείνει σπαρτία,
Μήπως βαρυνθῇ τῶν ὀπῶν ἡ χαυνότης,
Καὶ θλίψιν ἕξει τῇ δέσει τοῦ σφίγματος,
Κἀντεῦθεν ἰκμὰς τῆς ὀπώρας ἐκπέσῃ.
Ἐπεὶ δὲ δεῖται πήξεως μὲν ἡ χλόη, 310
Χαυνώσεως δὲ τῶν ὀπῶν ἡ στερρότης·
Θέρμη συναντήσασα ταῖς δυσὶ μία,
Χαυνοῦσα καὶ σφίγγουσα τῷ ξένῳ λόγῳ,
Πληροῖ τὸ λεῖπον δωρεαῖς ἐναντίαις·
Καὶ τῇ χλοῇ μὲν ῥίζαν ἑδραίαν φύει· 315
Λεπτῇ δὲ * χυλώσασα τοὺς ὀποὺς ζέσει,
Τὴν βρῶσιν ὡς ἔνσαρκον ἐκτύει * δρόσῳ.
Ὡς καὶ παρ' ἡμῖν ὠμότητα καρδίας,
Σπινθὴρ νοητοῦ περιβαλόντος ἡλίου,
Θάλπει, μαλάττει, καὶ πεπαίνει καὶ τρέφει, 320
Καὶ καρπὸν ἐντίθησιν ἐξ ἀκαρπίας.
Ὦ τετράπωλον ὥσπερ ἅρματος θέσιν,
Στοιχεῖα τάττων, ἡνιοχῶν * δὲ τοὺς χρόνους,
Ἐν ἑπτακύκλοις ἡμερῶν * περιδρόμοις·
Διεξάγων δὲ τοῦ βίου τὸν ἄξονα, 325
Ῥυθμῷ * συνήθει, καὶ τροχῷ βεβηκότι·
Καὶ συμφυλάττων τὰς συνεκτικὰς θύρας,
Μήπως ὄχημα τοῦ συνήθους ἐκδράμῃ,
Καὶ σκύλμια πέμψῃ, καὶ ταράξῃ τὴν θέαν,

Δημο-

Δημοφθόρου τι † λύσιν ἐμβάλῃ μάχης· 330
Ἀλλ' ὥστε πάντων τακτὸν εἶναι τὸν δρόμον,
Καὶ μηδὲν ἡμᾶς αὐτοδέσποτον βλέπειν·
Κοινὴν δὲ δούλην πᾶσιν εἶναι σου * κτίσιν·
Καὶ μήτι συνδεθεῖσαν εἰς λύσιν τρέχειν,
Μηδ' αὖ παρελθεῖν τοὺς πεπηγμένους ὅρους, 335
(Εἰ μὴ μόνος σὺ τὴν τροπὴν ἀπεργάσῃ·
Καὶ γὰρ συνειδὲς προσκοπῶν τὸ συμφέρον)
Τῶν σῶν μεγίστων ἐργοχείρων τὴν κλίσιν·
Μήτι τρέπεσθαι πᾶν γένος, καὶ συγχύσεις
Ταῖς κοσμολέθροις ἐκτροπαῖς παρεισάγειν, 340
Μηδ' αὖ μένειν ἄτρεπτον, ἀλλ' ἔχειν ὅρους
Τρεπτῆς ἀνάγκης, μὴ λαθοῦσα τῷ χρόνῳ,
Θεὸς νομισθῇ τοῖς ὁρῶσιν ἡ κτίσις.

Τίς γὰρ σελήνην ἢ τὸν ἥλιον βλέπων,
Ὀφθαλμιῶντας τῇ πρὸς ἔκλειψιν νόσῳ, 345
Οὐκ εὐθὺς ἔγνω τῇ διδασκάλῳ φύσει,
Ὡς οὐκ ἂν ἠλλάξαντο φωστῆρος γνόφον,
Εἰ μὴ παθητοῖς ἐζοφοῦντο λαμπάσι;
Ἢ τίς τὸν αὐτὸν συνεχῶς ἀστέρα,
Καὶ φωσφόρον γνοὺς, καὶ σκοπήσας ἕσπερον, 350
Οὐκ οἶδεν αὐτὸν ἐργάτην διπλοδρόμον,
Κήρυκα νυκτὸς, καὶ προφήτην ἡμέρας;

Τίς τὸν μέγιστον οὐρανὸν τοῦτον βλέπων,
Καὶ τὴν ἀεικίνητον ἣν ἔχει βίαν,
Τῶν ἀστέρων τε τοὺς συνεκλικωτάτους, 355
Νῦν μὲν βορείας, νῦν δὲ κινήσεις νότου,
Ἐν ἐκδρομῇ ποιοῦντας, ἢ μεταστάσει·

Ἢ τὴν

Aut concitet pugnæ aſperæ cladem horridam:
At curſus omnium ordinatus rite ſit,
Et nil ſub aſpectum cadat iuris ſui:
Naturaque omnis condita vni ſeruiat,
Nec, vincta, ſolui vinculis poſſit ſuis:
Neu tranſiliat vnquam datos fines ſibi,
(Niſi tu ipſe commutationis autor es:
Nam quid iuuent offenſiones, proſpicis)
Manuum tuarum opus, quæ opifices maximæ:
Neue omne mutari genus, & inducere
Turbas ruinis orbis ingentes queat:
Nec rurſus immotum maneat, at limites
Neceſſitatis occupet, ne temporis
Lapſu æſtimetur res creata quis Deus.
Lunam quis, almum lumen aut Solis videns
Defectionis ſubiici laboribus,
Natura ab optima magiſtra haud percipit,
His luminibus vllas tenebras non fore,
Ni inducerent eas patibiles lampades?
Quiſve vnum & idem ſidus acri lumine,
Modo Phoſphorum, modo Veſperum, ſi perſpicit,
Hoc neſciat binorum opificem curſuum,
Lucis prophetam, noctis eſſe nuncium?
Quis maximum hunc cæli ambitum circumſpicit,
Rapidiſſimam conuerſionemque illius,
Tum ſiderum quæque ampliora lumina,
Cum nunc ad Aquilonem, iam ad Auſtralem plagam
Excurſione, aut tranſitu, flectunt iter:

Aut

Aut aeris perfusi abyssum maximam,
Hic frigore gelidam, calore hic torridam,
Incursionibus & coactis subditam,
Essentiam immutabilem animo cogitans.
Quod semper immutatur, haud seruum æsti-
met?
Quis grandinem, aut æstum, vel atrum nu-
bilum,
Ignesve iaculatos, fauillamve madidam,
Terram trementem, mox remissamve in-
tuens,
Ignoret esse subditum tam agitabile?
Quis tot procellis concitum Mare aspicit,
Nec cernit illud, more fugitiui viri.
Extra refugiens, ac retentum intra alueum?
Hoc, sæpius feruore adustum frigido,
Ac turbulentis fluctuum concursibus,
Quasi Mænas insana & furens, toto impetu
Circumfluum allidit solo, itaque æstuans,
Audentius dilatat os vasti æquoris,
Et miscet vndas murmure, & spumam ex-
spuit,
Labrisque circumfunditur viridi salo:
Ac fluminum plerasque scatebras hauriens,
Salsuginem crudam e profundo proiicit:
Turbatum at ingluuie suæ temulentiæ
Effringere obices tentat, atque excurrere;
Sed truditur, sistitque perculsum metu:
Nec vda vero transit vndarum ostia,
At labitur retro supinis fluctibus,
Vt famula quæ suis retrahitur crinibus?
Siquidem est coercitio creaturę vtilis,

Quo

Ἢ τὴν ἄβυσσον τοῦ χυθέντος ἀέρος,
Ψυχρουμένην νῦν, καὶ πάλιν πυρουμένην,
Καὶ προσβολὰς πάσχουσαν ἠναγκασμένας, 360
Οὐ τὴν ἄτρεπτον ἐννοήσας οὐσίαν,
Δούλην νομίζει τὴν ἀείτρεπτον * κτίσιν;
Τίς βρασμὸν ἢ * χάλαζαν, ἢ χύσιν ζόφου,
Ἢ πῦρ καταχθὲν, ἢ βραχεῖσαν αἰθάλην,
Ἢ γῆν τρέμουσαν καὶ παρειμένην βλέπων, 365
Οὐκ οἶδε δούλην τὴν κλονουμένην κτίσιν;
Τίς τὴν θάλασσαν ἀστατοῦσαν προσβλέπων,
Οὐκ οἶδεν αὐτὴν δραπέτου τινὸς δίκην,
Φεύγουσαν ἔξω, καὶ κρατουμένην ἔσω; 370
Ἢ πολλάκις ζέουσαν τῇ ψυχρᾷ ζέσει,
Καὶ ταῖς ἀτάκτοις προσβολαῖς τῶν ῥευμάτων,
Ὅλην ἑαυτὴν οἷα μαινὰς ἀγρία,
Τῇ γῇ * προσεικρούουσαν, καὶ θυμουμένην,
Θρασύνεται μὲν, καὶ πλατύνει τὸ στόμα, 375
Καὶ πολλὰ κράζει, καὶ τὸν ἀφρὸν ἐκπλύει,
Καὶ συμπέφυρται πρὸς τὰ χείλη τῷ σάλῳ·
Κρουνοὺς δ' ἢ πολλῶν ἐκπιοῦσα ῥευμάτων,
Ἄπειρον ἅλμην ἐκ βάθους ἐρεύγεται.
Τῇ πλησμονῇ δὲ τῆς μέθης παράπλεται,
Ῥῆξαι τε τὰς κλεῖς, καὶ † διαδρᾶσαι θέλει· 380
Ἀνθέλκεται δὲ, καὶ φοβεῖται, καὶ μένει,
Καὶ τὰς ἐνύδρους οὐ * παρέρχεται θύρας.
Ἀλλ' εἰς ἑαυτὴν ὑπτίως ἀνατρέχει.
Ὡς οἷα δούλη τῶν τειχῶν κρατουμένη.
Μαστίζεται γὰρ συμφερόντως ἡ κλίσις. 385

Ὅπως

Ὅπως ἀπλήγῳ σωφρονισθῶμεν φόβῳ·
Φειδοῖ προνοίας τοῦ τεχνίτου τῶν ὅλων·
Καὶ συσταλῶμεν, ὡς φοβήτρῳ παιδία,
Ἢ καὶ τὰ μικρὰ τῶν κυνῶν τετυμμένα,
Τὸ τῶν λεόντων σωφρονίζουσι θράσος. 390
Ὦ μέχρι παντὸς ἐνδιδοὺς ὑπερθέσεις
Ταῖς ἐκπροθέσμοις τῶν χρεῶν προθεσμίαις·
Ὁ δοςατῶν δὲ τὴν ἁμαρτίαν φόβῳ,
Βίας τε ποιῶν εἰς τὸ σῶσαι τὸν βίον,
Καὶ μὴ δικάζων * συντόμως, ὁπηνίκα 395
Σφαλῶμεν ἡμεῖς, ἡ κλίσις δὲ τύπτεται,
Ποινάς τε πάσχει τῶν ἐμῶν ἐγκλημάτων,
Ἀλλοτρίῳ μώλωπι τραυματουμένη·
Ὡς ἐν † μετάρσει λοιμικῆς ἀῤῥωστίας,
Ἄλλων ἐχόντων τὴν * τομὴν τῶν τραυμάτων, 400
Ὁ τοῦ πάθους κίνδυνος εἰς ἄλλους τρέχει.
Καὶ γίνομαι νῦν τῶν φρενῶν ἐν ἐκστάσει,
Πῶς ὁ κριτὴς δίκαια θεσπίζων ὅλοις,
Προσωποληπτεῖ, καὶ φιλανθρώπῳ σχέσει,
Ἄλλου σφαλέντος, ἄλλον ἕλκει πρὸς δίκην· 405
Καὶ πῶς ὁ κρίνων τοῖς δικάζουσι κρίσιν,
Ἢ δῶρα λαμβάνουσιν ἐγκαλῶν μέγα,
Αὐτὸς δὲ δῶρα λαμβάνειν ἐπείγεται,
Πτωχοὺς ὑπουργοὺς ἀξιοχρέους ἔχων·
(Ὡς εἴ τις εἴποι * πιστικοὺς δομεστίκους) 410
Ἐξ ὧν ἀπαιτεῖ καὶ προδοῦναι † τὴν δίκην.
Σφύζει δι' αὐτοὺς, μὴ φοβούμενος ψόγον·
Καὶ λαμβάνει θέλημα χρυσίου πλέον·

Quo verberibus absque instruamur territi:
(Quæ prouidentiæ venia opificis Dei est)
Et cohibeamur pueri vt a larua solent,
Seu verberati paruuli flagro canes
Audaciam feram leonum comprimunt.
Tu das moras longissimas ad debiti
Solutionem præstituto tempori:
Obsistis omni crimini formidine:
Incolumis vt sit vita,vim fieri sinis:
Nec iudicas rigide,quibuscunque accidit
Errare nos horis:opus sed conditum
Patitur,meorum & criminum pœnas luit,
Dum vulneratur vulnere alieno graui:
Vt pestilentis cum viget morbi lues,
Quamuis in aliis vlcerum est summus dolor,
Contagio grassatur eadem ad cæteros.
Nunc rapior extra me,stuperque mens mihi,
Vti ille iudex,qui statuit æqua omnibus,
Acceptor est personæ,& hominum gratiâ,
Cum peccet vnus,plectat alium eius loco:
Quoue is modo qui iudicantes iudicat,
Acerrimeque punit auidos munerum,
Festinet ipse oblata dona sumere,
Cui creditores sunt ministri pauperes,
(Vt quis domesticos fideles dixerit:)
Poscitque vt illi iusque fasque negligant:
Exultat inde,nec veretur dedecus:
Auro voluntatem æstimat contra bonam:

Panis-

Panisque frusto legibus vim infert
suis:
Attrahitur & suspiriis, si acceperit:
Lenitur vndæ frigidoque poculo,
Vectigal etiam lacrymæ calidæ capit:
Persæpe ad vsque rem pusillam deuenit,
Occasionem, fallat vt ius, quæritans:
Plerasque scindit syngraphas obnoxias:
Chirographorum mille confundit tomos,
Et liberatis cautionem amplam notat:
Iustissimorum pacta certa pignorum
Facit irrita illico, notatque sedulo,
Ac ipse per se statuit vt decreta vult:
Infringit ac leges, timere quas nequit:
Et omnium soluit reorum vincula,
Furesque iustificat, placidus est impiis,
Scorta alloquitur, & publicanos diligit:
Quin Dauidis si concini hymnos audiat,
Puros & insontes, vel homicidas, facit:
Idemque diluit nefanda crimina,
Constituit improbos, probos inter viros.
Non atro enim liquore iudex maximus,
Cruore tingens at suos digitos rubro,
Exarat isto regias notas modo.
Tu intendis arcum sæpe, quo ferias
malos,
Ast impetum teli volantis sustines:
Nam intensionem dum paras arcus tui,
Tardus sagittarius es, vbi iactu est opus.
Rursus frequenter tendis arcus cornua,

Tum

Ἄρτῳ δὲ μικρῷ τοὺς νόμους βιάζεται·
Ὑφέλκεται δὲ καὶ στεναγμοῖς, εἰ λάβοι· 415
Ψυχρῷ δὲ παθεὶς θέλγεται ποτηρίῳ,
Καὶ λῆμμα θερμοῦ δακρύου πειράζεται·
Καὶ μέχρι λεπτοῦ πολλάκις κατέρχεται,
Ζητῶν ἀφορμὴν εἰς τὸ κλέψαι τὴν δίκην·
Σχίζει δὲ πολλὰς συγγραφὰς ὑπαιτίους, 420
Τόμους δὲ σαθροῖ μυρίων χειρογράφων,
Τοῖς * ἀφεσίμοις δαψιλῶς ὑπογράφει.
Τὰς † ὑποθήκας, καίπερ οὔσας ἐνδίκους,
Γοργῶς ἀκυροῖ, καὶ χαράττει συντόμως,
Αὐτὸς καθ' αὑτὸν ὡς θέλει ψηφίζεται· 425
Νόμους σαλεύει, μὴ φοβούμενος νόμους·
Λύει τὰ δεσμὰ τῶν ὑπευθύνων ὅλων·
* Λῃσταῖς δικαιοῖ, ἀπένδεται καταικρεῖ τοῖς·
Πόρναις ὁμιλεῖ, τοῖς τελώναις συμμένει.
Εἰ δὲ προσκεῖσθαι ψαλμὸν ἐκ Δαβὶδ μάθοι, 430
Εἴωθε ποιεῖν καὶ φονεῖς ἀναιτίους.
Καὶ † διαλύσεις τῶν κακῶν ἐγκλημάτων,
Εἰ καὶ παρανόμους, ἐννόμους ὁρίζεται.
Οὐκ ἐκ βαφῆς γὰρ ὁ κριτὴς μελανδόχου,
Ἀλλ' αἱματώσας τοὺς ἑαυτοῦ δακτύλους, 435
Βαφαῖς ἐρυθραῖς βασιλικῶς ὑπογράφει.
Ὦ τόξα τείνων εἰς τὸ πλῆξαι πολλάκις,
Περικρατῶν † δὲ τὴν βολὴν ὑπηγμένην·
Τοῦ γὰρ βέλους μὲν ἐκτρεπίζεις τὴν τάσιν,
Ἀργὸς δὲ γίνῃ πρὸς τὸ βάλλειν τοξότης· 440
Καὶ πολλάκις τὸ τόξον ἐντείνας, πάλιν

Χαλᾷς τὸ κέντρον, καὶ μεθέλκεις τὸν τόνον·
Καὶ τῇ δοκήσει σχηματίζεις τὸν φόβον,
Καὶ τῆς ἀπάτης ζωγραφεῖς τὴν εἰκόνα·
Ἕως φοβηθεὶς πρὸς τὸ πλῆκτρον ὁ βλέπων 445
Κλίνῃ τὰ νῶτα, καὶ προσκύψας εἰς γόνυ,
Καὶ τῷ φόβῳ τὸ σῶμα συστείλας ὅλον,
Φύγῃ τὸ τραῦμα τῆς βολῆς κινουμένης.
Εἰ μὲν δοκεῖ γὰρ τῆς βολαῖς ἀντιβλέπειν,
Ἐπιμότερον γίνεται τῷ τοξότῃ. 450
Εἰ δ' αὖ μεταστῇ τοῦ κακοῦ μεταιχμίου,
(Μεταίχμιον γὰρ τῆς μάχης ἁμαρτία)
Παρατρέπει τὸ πλῆκτρον εἰς τοὐναντίον.
Θέλει γὰρ οὕτως ἀστοχεῖν ὁ τοξότης·
Καὶ πλάττεται μὲν τῷ δοκεῖν τὸν ὀργίλον, 455
Ἅπαξ γὰρ * πλήττει, καὶ παραινεῖ πολλάκις,
Φόβοις, ἀπειλαῖς, ἐντροπαῖς, ἐνυπνίοις·
Στοργῇ κολάζων· δεῖ γὰρ εἶναι τῇ φύσει
Καὶ τὴν ἀπειλὴν τοῦ θεοῦ σωτηρίαν,
Ὃς πρὸς τὸ σώζειν μηχανᾶται * ποικίλα, 460
Καὶ ψυχοκερδὴς γίνεται * πλουτοπράτης.
Καὶ τοῖς λαβεῖν θέλουσιν, οὐρανοπράτης.
Καὶ μαργαρίτας οὐ δοκεῖ προσθεῖναι,
Οὓς οὐκ ἀποσπάκωσιν Ἰνδικοὶ * λίθοι,
Ἀλλ' αἱ πενιχραὶ τοῦ βίου πεισμόσεις. 465
* Φρυκτοὺς δέ σοι δείκνυσιν ἄνθρακας λάλους·
Εἴπερ λαλοῦσιν ὄντες ἠνθρακωμένοι·
Στικτοὺς, ἐρυθροὺς, ὡς τὸ πῦρ ἐξημμένους,
Τὸ φῶς ὑπαυγάζοντας ἐκ τῶν τραυμάτων·

Τιμῆς

Tum ſpiculum laxas,retrahis & miſſile:
Opinione,infers ſuperuacuos metus,
Minitationis exprimiſque imaginem:
445 Donec metu exanimatus hoc telum videns,
Sua terga vertat,prouolutus ad genu,
Ac præ timore comprimens artus ſuos,
Declinet ictum concitatæ cuſpidis.
Aduerſa nam tela intueri ſi lubet,
450 Paratus ad vulnus ſagittifero tum erit:
Sin cautus a media receſſerit via,
(Peccatum at interſtitium habetur prœlii)
Auertit in contrarium iaculum leue.
Nam ſponte is arcipotens aberrat a ſcopo,
455 Ac ſimulat,vt credatur ira concitus:
Sed percutit ſemel, monetque ſæpius
Terroribus,minis,pudore,inſomniis:
Amore caſtigans:minas etenim Dei
Par eſt ſalubres eſſe natura ſua:
Dum multa molitur,ſalutem vt conferat,
460 Lucrator animorum ac opum fit venditor,
Venditque cælum comparare optantibus.
Quin margaritas huic placet proponere,
Non quas procellæ concreant concha Indicæ,
Anguſta vitæ ſed ferunt diſcrimina.
465 Truces loquaceſque indicat carbunculos:
(Siquidem loquuntur,igne cum ſint torridi)
Punctis rubentes,igneos,ac flammeos,
Lumine cicatricum micantes aureo:

Pretii lapillos parui,& immensi tamen,
Plane paratos ad corollarum decus:
Queis tabidi artus,æstibusque feruidi,
Multo magis quam flamma prunarum nitent,
Regnum ad Thronorum perpetim viuentium,
Vbi confident qui tempserint mortalia,
Vultum tyranni nec feri trepidauerint.
Prudens flagellum: immensitas ô copiæ!
Bonitas inexhausta! vnica ex formidine
Hos purgat,atque tempus ante iudicI
In morbum,vt ignem in explantem, conicit:
Castigat at nos hoc magistro miseriæ.
Mercedem & ex morbi dolore præparat:
Sic quæ putatur mulcta vitæ,pœnaque,
Vt causa sit,præstat,salutis publicæ.
Fundamen vndas tu rotundasti soli,
Variabili at fulcro grauatum sustines:
Et fundis in firmaminis locum aera,
Aut me latet quamnam alteram statuas basim,
Qualemue fundum moliaris ponderi,
Vt non opus sit præter hoc fundo altero.
Vel potius ignotis cathenis pensilem,
Reddis vehendis commodam nauem omnibus.
(Nam nauis est Tellus supernatans aquis,
Et stans,& orbis domicilia secum vehens)
Ripis arenam congregas, muros Maris,
Obstaculum infirmum procellis dans sali.
Tonitru creas,clarumque statuis fulgetrum
Fomiti-

Τιμῆς βραχείας, τοὺς ὑπερτίμους λίθους 470
Ὅλους ἑτοίμους εἰς προσθήκην στεμμάτων.
Ὧν αἱ τακεῖσαι τῶν μελῶν ἀναβράσεις,
Στίλβουσι μᾶλλον ἢ τὸ πῦρ ἐξ ἀνθράκων,
Εἰς * βασιλείαν τῶν ἀειζώων θρόνων,
Τῶν μήτε θνητῶν ἐκκοπὴν † δεδοικότων, 475
Μήτε θρασὺν τύραννον ἐπτοημένων.
Ὦ τῆς σοφῆς μάστιγος, ὦ πλούτου βάθος·
Ὦ χρηστότης ἄπληστος· ἐξ ἑνὸς φόβου,
Τοὺς μὲν καθαίρει, καὶ πρὸ καιροῦ τῆς δίκης
Καθαρτικὸν πῦρ ἐμβαλοῦσα, τὴν νόσον· 480
Ἡμᾶς δὲ νουθετεῖ συμφορᾷ † διδασκάλῳ,
Καὶ μισθὸν ἡμῖν ἐκ νόσου τεχνάζεται·
Καὶ τὴν δοκοῦσαν τοῦ βίου τιμωρίαν,
Κοινὴν ἀφορμὴν ἐκτελεῖ σωτηρίας.
Ὦ Γῆς ὑποστήριγμα τορνευτῶν ὕδωρ, 485
Ἴσων δὲ τὴν βρίθουσαν ἀστάτῳ βάσει·
Ἢ βάθρον αὐτῇ προσχέων τὸν ἀέρα,
Οὐκ οἶδα ποίαν † ἑδράζων ἄλλην βάσιν,
Ποῖον δὲ ταύτῃ δημιουργῶν πυθμένα,
Ὡς μὴ δεηθῇ τοῦ μετ' αὐτὸν πυθμένος. 490
Σειραῖς γὰρ μᾶλλον ἠγνοημέναις ὅλοις,
Ποιῶν κρεμαστὴν τὴν πάνορμον ὁλκάδα·
Ἡ γῆ γὰρ ὁλκάς ἐστιν εἰς ὕδωρ τάχα,
* Ἑστῶσα, καὶ φέρουσα τὴν οἰκουμένην·
† Ψάμμον γὰρ τεῖχος τῇ θαλάσσῃ συλλέγων, 495
Καὶ λεπτὸν ἀντίφραγμα τῇ ζάλῃ πλέκων.
Κλίζων δὲ βροντὴν, ἀστραπὴν γὰρ θεσπίσας,

Ἐκ τῶν † ἐνύγρων ἐκτρέχειν πυρεκβόλων.
Ὦ τὰς ἀνεμώδεις οὐσίας θησαυρίσας,
Ἐκ τῶν ἀδήλων ὡς ἐπὶ στεῖσαι πόρων· 500
Αὖθις δὲ ταύτας * ἐκχέων ἐν Ἐξόδῳ,
Ὅταν χαρίζῃ τὰς πνοὰς τοῖς οἰκέταις.
Ὦ τοῦ κεραυνοῦ τὴν ὁδὸν περιτρέπων,
* Ἀναστρέφων δὲ τὴν ἄνω φορὰν κάτω,
Χέων δὲ τὴν ἄβυσσον ἐκ βάθους ἄνω, 505
Ὅταν προβάλλῃ τοὺς ἀναγκαίους φόβους,
Καὶ τῷ φόβῳ δρᾷς ἐκκοπὴν ἁμαρτίας.
Ὦ πῦρ φλογίζον τῇ χαλάζῃ συμπλέκων,
Ὅταν ξενουργεῖς συμφορὰς Αἰγυπτίοις·
Καὶ μήτε πυρσοῖς ἐξατμίζων τὴν δρόσον, 510
Μηδ᾽ αὖ γε τεφρῶν τῇ χαλάζῃ τὴν φλόγα·
Ἀλλ᾽ ὡς βραβευτής, καὶ συνάπτων τὴν πάλην,
Καὶ πνεῦμα πέμπων, καὶ μεσάζων τὴν μάχην.
Ὦ τὰς ἐπάλξεις τῶν νεφῶν, καὶ τοὺς λόφους,
Κρεμῶν ἐν ὕψει, καὶ μεθέλκων ἐν βάθει, 515
Καὶ πῆ μὲν ἐκ γῆς, εἰ θέλεις, μετάρσιον
Ὕδωρ ἀνέλκων, πῆ δὲ διψῶσαν πάλιν
Τὴν γῆν * ποτίζων, καὶ δροσίζων εὐθέτως
Τὴν ξηρότητα τῶν ἐνύγροις ἰκμάσι,
Μή πως ὑποκλάσασα τῇ ξηρᾷ ζέσει, 520
Σπεῖρα προέλθῃ πρὸς γονὴν τῶν σπερμάτων.
Ὦ τὰς ῥεούσας ὡς κελεύεις ἐκχύσεις,
Ποιῶν ὁμοίας τοῖς ἀποσκλήροις λίθοις,
Ἃς οὔτε χειμών, οὔτε καύματος * ζέσις,
Εἴ γε τυποῦσθαι πρὸς τὸ σοὶ δεδογμένον, 525

Πῆ μὲν

Fomitibus ignis humidis excurrere.
Tu flammum condis leues essentias,
Et promis ex absconditis meatibus:
Effundis auras rursus, vt docet Exodus,
Illas ministris largiens vltro tuis.
Cursum retorques fulminis in aliam plagam;
Sursumque tendentem impetum, deorsum trahis:
Extollis a profundo abyssum alta ad loca:
Quando vbi necesse est territas pauoribus,
Flagitium vt omne comprimas formidine.
Tu grandini perfundis ignem flammeum,
Dum Ægyptiis clades nouas das cladibus:
Nec facibus exhauris vaporem rosidum,
Nec grandinis vi torridam flammam obruis:
Sed vt arbiter pugnæ, vices qui temperat,
Es pacis idem medius & certaminis.
Tu nubium turres & altos aggeres
Appendis in sublimi, & infra deiicis:
Nunc si velis, tellure ab infima trahis
Excelsam aquam: nunc aridam terram rigas
Humore largo, commodis valde imbribus:
Vt siccitas vndis liquescat humidis,
Ne ardore fracta, & sterilis illa reddita,
Ad seminum conceptionem prodeat.
Tu, cum imperas, effusiones imbrium
Pares silicibus efficis durissimis:
Quas nulla hiems, nec feruor æstus maximi
Fingi vetat nutum ad voluntatis tuæ:

Nam mox aquas vt gelida ſaxa frigore
Ignaua bruma indurat; æſtas at modo
Lapides rigentes grandinis iacit horridæ.
Cauſas ſacrorum oraculorum rite quis
Examinauit in hoc opere lapidario?
Audacius quale os Stagiritæ ſophi
De grandinis vi orationes euomit?
Vt Sol vaporem ad ſe humidum cum traxerit,
Et concauis in nubium meatibus
Frigus pruinoſum inſerens, totam obtegit
Rigoris exſpirationem in infimo,
In ſaxa molle vertit, induratque rem:
Hinc grando rigidi marmoris vires habens,
Diffunditur veluti cylindri ſaxei.
Iam frigoris contenſione hiems fera,
Torpore fluminis indito compagini,
Non, rarefactum, fluere tunc illud ſinit,
At contrahens ſtringenſque concretum indicat.
O ſyllogiſmorum vagos fluctus nimis!
Structura inanis ludicrorum infantium,
Dum colligunt paleas, vt ædificent caſas.
O bulla ſaliens, & tumore turgida,
Quæ ſpiritu ampullata verba inflat leui:
Hunc veluti rem fragilem caducamque illico
Effingit vna ſtilla, guttaque diſiicit.
Si frigus aſtringit gelata hæc marmora,
Idemque ſiccæ præſtat æſtatis calor,
Quæſo vnde ad vnicam actionem diſpares,

Ac

Πῆ μὲν γὰρ αὐτὰς, οἷα πετραίους πάγους,
Χειμὼν ἀπεσκλήρωσε, πῆ δὲ καὶ θέρος
† Σπορροὺς ἀφῆκε τῆς χαλάζης τοὺς λίθους.
Τίς τὰς ἀφορμὰς τῶν ἀπορρήτων λόγων,
Ταύτης ἀπηκρίβωσε τῆς λιθουργίας; 530
Ποῖον θεραπευθὲν τοῦ Σταγείρου στόμα
Τοὺς τῆς χαλάζης ἐξερεύγεται λόγους·
Ὡς ἥλιος μὲν ὑγρὸν ἐκπάσας πάχος,
Καὶ πρὸς τὰ κοῖλα τῶν νεφῶν ὀρύγματα,
Τὴν ψύξιν ἐνθεὶς, καὶ * περιστείλας ὅλην 535
Τῆς ψυχρότητος ἐν βάθει τὴν ἰκμάδα
Λιθοῖ τὸ χαῦνον, καὶ παχυνεῖ τὴν φύσιν,
Κἀντεῦθεν ἡ χάλαζα μαρμαρουμένη,
† Λύσις κυλίνδρων γίνεται λιθοδρόμων.
Ὁ δ' αὖ γε χειμὼν ψυχρότητος ἐκτάσει, 540
Ναρκῶσιν ἐνθεὶς τῆς ῥοῆς τῇ συστάσει,
Χεῖσθαι μὲν αὐτὴν οὐκ ἐᾷ χαυνουμένην,
Σφίγγων δὲ καὶ πῶν δείκνυσι πεπηγμένην.
Ὦ συλλογισμῶν δόλια κύματα,
Καὶ κλύσμα χαῦνον παιδικῶν ἀθυρμάτων, 545
Τὰ λεπτὰ κάρφη συλλεγόντων εἰς στέγην.
Ὦ πομφόλυξ σφύζουσα καὶ φυσωμένη,
Καὶ πνευμάτωσαι τοὺς * ἐνογκώδεις λόγους,
Ἣν ὡς ἄβαθρον καὶ διάρρυτον κλίσιν,
Ψεκὰς συνιστᾷ, καὶ στεγὼν ἀνατρέπει. 550
Εἰ συστρέφει γὰρ τοὺς πάγους ἡ ψυχρότης,
Καὶ ταῦτα ποιεῖ τοῦ θέρους ἡ θερμότης,
Πόθεν συνῆλθον εἰς † συνέργειαν μίαν,

Ενουν-

Εναντίως ἔχοντες ἐργάζεται δύο;
Ποῖαι δὲ χῶναι, καὶ κυλισραὶ καὶ σρόφοι, 555
Τὴν ψυχὴν ἐσφαιρῶσιν εἰς ῥυτὴν λίθον;
Πόθεν δὲ καὶ φλὸξ τῇ βροχῇ μεμιγμένη,
Καὶ τοῖς φιλέχθροις συσροφαῖς εἱλημένη,
Ἅλωσιν οὐ πέπονθεν ἀλληλοφθόρον;
Εἰ δ᾽ αὖθις ἡ νοῦ ἐξυκίνητον σρέφων, 560
Η πνεῦμα λεπτὸν εἰς * ἀνάπτυξιν λόγου,
Εἰπεῖν τι πισὸν τῶν ἀποκρύφων μάθοι,
Καὶ τοῦτο τῆς σῆς δέσποτα προμηθείας·
Ὡς μὴ τὸ μῆκος ἢ τὸ κάλλος τοῦ πλάτους,
Μόνον σκοπήσας ἐκπλαγῇ, τῶν κτισμάτων, 565
Ἀλλ᾽ ὥστε μᾶλλον τῇ νοήσει τοῦ βάθους
Πρὸς ὕψος ἀρθεὶς, γνωσικῶς σε θαυμάσῃ.
Ἀλλ᾽ εἶπε λοιπὸν τῷ Σταγειρίτῃ Πλάτων,
Καὶ τὸν μαθητὴν πείσον, εἰ πείσεις λέγων,
Ἐκ τοῦ ἄνω κάτελθε, καὶ λάλει κάτω, 570
Μήπως ἐπαρθεὶς τῷ μεταρσίῳ θράσει,
Ὥσπερ νεοττὸς αἰετοῦ, καὶ μὴ θέλων,
Αὖθις κατέλθῃς, μὴ φέρων τὸν ἥλιον.
Ἀλλ᾽ ὦ παρ᾽ ἡμῖν ἐμφανῶς κεκρυμμένε,
Καὶ φῶς * μὲν οἰκῶν, τίς δὲ τὴν σὴν οὐσίαν 575
Ζητοῦσι, πολλὴν αἰτιπέμπων ἑσπέραν,
Ὡς συγκαλύπτων οὐ μόνον τὴν σὴν φύσιν,
Ἐν συστολῇ δὲ δεικνύων καὶ τὴν κτίσιν·
Ὅπως ἐάν τις ἐξερευνήσαι λόγῳ
Τὴν σὴν ἀνεξεύρητον οὐσίαν θέλῃ, 580
Πρῶτον λάβοι κάλυμμα τὴν συγγενῆ κτίσιν,

Καὶ

Ac sibi repugnantes opifices currerent?
555 Quæ infundibula, quæ machinæ versatiles,
Frigus rotundarent in vdum scrupulum?
Et vnde flamma mixta madidis imbribus,
Atque inuolucris acta tam discordibus,
Non patitur inde euersionem mutuam?
Sin rursus aciem mentis intendens suæ,
560 Arguto & ingenio explicans sententiam,
Proferre discat credibile quid in abditis,
Sane hoc tuæ opus est Prouidentiæ, ô
Deus:
Vt neutiquam longique latique hoc decus
Rerum stupescat conditarum cogitans,
565 Magis at magisque intelligens profunda, te,
Euectus ad summa, agnitum mirans colat.
Suggere quod est reliquum Stagiritæ
Plato,
Et hoc alumno, si potes, persuadeas,
Descende ab altis, & loquere summissius,
570 Ne audacia elatus superbæ mentis, vt
Aquilæ ferocis pullus, inuitus quoque
Labaris infra denuo, Solem haud ferens.
At tu qui apud nos & lates, clare & pates,
575 Lumen quidem habitas, sed tuam quærentibus
Essentiam, caliginem cæcam iniicis,
Cum non tegas modo tui vim numinis,
Anguste at ostendas creatum quicquid est:
Vt si quis indagare ratione audeat
580 A nemine inuentam tuam substantiam,
Velum creati sumat operis antea,

Et nu-

Kaì

Et nubila horrefcens,retro mox com-
meet.
Tu effabilem nulli obtines præftantiam,
Teque velut in fpeculo indicas re in con-
dita,
Vt quifque difcendi auidior mortalium
Tui per ipfam imagines,quantum licet,
Non altiores mente rationes petat:
Sed traditus puer vt magiftello fuo,
Ad litterarum primulas currit notas:
Hæc interim doctus rudimenta infima,
Sefe applicet ftudio creatorum omnium:
Ac fyllabas folerter,vt fubftantias,
In fe inuicem perdifcat annexas probe:
At Solis & Lunæ pofitiones,velut
Diftincta rite puncta fignet temporum.
Et quando doctrinæ hæc fciet primordia,
Communiores ac tenebit regulas,
Eritque mens affixa particulis in his
Sermonis,oratorie ac res exprimet:
Legumque Mundi euadat hinc peritior:
Nec terminos tranfiliat antiquiffimos,
Nouifque ftudeat conftitutis legibus:
Tum multa peragens, ac progreffus lon-
gius
Speculationi altæ viam faciat fibi:
Atque ordinem concipiat animo eius loci,
Hunc maximarum ceu magiftrum rerum
habens:
Perfectius cognofcat inde & plenius.
Nil ante cæcam præter vmbram noffe fe:
Dumtaxat ita,quafi ex mera ignorantia,

Se

Καὶ τὴν ὁμίχλην ἐκπλαγεὶς ὑποστρέφοι.
Ὢ τὸν ἀνερμήνευτον ἐξοχὴν ἔχων,
Δεικνὺς δὲ σαυτὸν ἐν κατόπτρῳ τῇ κτίσει,
Ὅπως ἕκαστος ἐκμαθεῖν ἠπειγμένος, 585
Τὰς σὰς δι' αὐτῆς, ὡς ἐφικτὸν, ἐμφάσεις,
Μὴ τοὺς ὑπὲρ νοῦν εὐθέως ζητεῖ λόγους·
Ἀλλ' ὡς νέος τις ἐκδοθεὶς διδασκάλῳ,
Καὶ πρὸς τὰ πεζὰ ταῦτα γράμματα τρέχων,
Τέως τυπωθῇ τοῖς κάτω μαθήμασι, 590
Προσκαρτερήσας τῇ σχολῇ τῶν κτισμάτων·
Καὶ συλλαβὰς μὲν ἐμφρόνως τὰς οὐσίας,
Τὰς εἰς ἑαυτὰς συντεθείσας ἐκμάθῃ·
Τὰς ἡλίου δὲ καὶ σελήνης ἐκθέσεις,
Ὡς τῶν χρόνων * εὔστικτα σημεῖα, ξέσῃ· 595
Ὅταν δὲ πᾶσαν τὴν προπαιδείαν μάθῃ,
Καὶ τῆς καθολικῆς ἐκτριβῇ προσῳδίας,
Πήξῃ τε τὸν νοῦν εἰς τὰ τοῦ λόγου μέρη,
Καὶ ῥητορεύων ἐκφράσῃ τὰ κτίσματα,
Τοῖς κοσμικοῖς δὲ πᾶσιν ἐντύχῃ νόμοις, 600
Καὶ τοὺς παλαιοὺς μὴ † παρατρέπων ὅρους,
* Εἰς διατάξεις ἀσχοληθῇ τὰς νέας·
Καὶ πολλὰ * πράξας, καὶ προκόψας εἰσβάλοι,
Ταῖς εἰσαγωγαῖς τῆς ἄνω θεωρίας,
Καὶ τὴν ἐκεῖ σύνταξιν εἰς φρένας λάβοι, 605
Τὴν τῶν μεγίστων πραγμάτων παιδοτριβείαν·
Τότε προβαίνων ἐντελέστερον μάθοι,
Ὡς οὐδὲν ἔγνω πλὴν * σκιᾶς κεκρυμμένης·
Οὕτω τι λοιπὸν † εἴπερ ἐξ ἀγνωσίας,

Τὸ,

Τὸ, Γνῶθι σαυτὸν, εἰς διάσκεψιν λάβοι, 610
Καὶ τῇ καθ' ἡμᾶς ἐνδιατρίβων φύσει,
Τέως ἑαυτῷ συλλαλήσοι, καὶ μάθοι·

Πόθεν παρήχθη μηδὲν ὢν πρὸ τοῦ βίου;
Καὶ πῶς τὰ μικρὰ τοῦ σπόρου προβλήματα
Ἐν τοῖς μερισμοῖς τῶν τοσούτων ὀργάνων 615
Παρενθέντα, πῇ μὲν * ὀμμάτων θέσεις,
Πῇ δὲ φλέβας τίκτουσι, πῇ δὲ συνδέσεις
Τῶν ἐντέρων πλέκουσι, καὶ χεῖρας πάλιν
Φύουσι, καὶ πείρουσι τοῖς ποσὶ βάσιν;
Καὶ πῶς μερισθὲν εἰς νομὰς πολυτρόπους, 620
Τὸ τοῦ σπόρου σύστημα ποικίλῳ τρόπῳ
Μίαν καθιστᾶ τῶν μελῶν τὴν οὐσίαν;
Πόθεν δὲ πηγὰς αἱμάτων ἐπιστάζει,
Τάσιν δὲ νεύρων * ἐμφύει τῷ σώματι,
Κτίζει δὲ πλευρὰς, ὡραΐζει δὲ τρίχας, 625
Σφίγγει δὲ ταρσοὺς, καὶ μερίζει δακτύλους·
Χαυνοῖ δὲ γλῶτταν εἰς τὸ συστρέφειν λόγους,
Καὶ πλῆκτρον εἶναι τοῦ λαλοῦντος ὀργάνου·
Παρακρατεῖ δὲ σπονδύλοις τὸν αὐχένα,
Μή πως ὀλισθὸν * τῇ περιστροφῇ πάθοι· 630
Ῥιζοῖ δὲ πυκνοὺς τῶν ὀδόντων τὰς μύλας,
Ὅπως ἀλεσθῇ πρὸς τροφὴν τὰ σιτία;
Καὶ πῶς φυτουργεῖ τὴν πυρώδη καρδίαν,
Σπινθῆρος ἔνδον μηδενὸς πεφυκότος,
Ἣν ἐν μέσῳ τίθησιν ὥσπερ οἱ τρόπιν 635
Πηγνύντες, αἷς πλευρὰ βάλλουσι ξύλα,
Ἐκεῖθεν ἔνθεν, εἰς τὸ σῶσαι τὸ σκάφος.

Πόθεν

Se noscat ipsum, mentis & spectet bona,
Nostræque naturæ immorans mortalium,
Secum loquatur, cogitetque talia:
Productus vnde est, qui ante vitam nil
erat?
Qui vero iactus tam pusilli seminis
Est insitus tot artuum compagibus?
Vbinam duorum luminum sedes sita est?
Quonam modo gignuntur hinc venæ,
tot &
Connexiones viscerum, atque ambæ ma-
nus
Nascuntur: hoc satu, vt pedum fulcra edita?
Qui distributa plurima in loca seminis
Natura visque, vltro & citro, variis modis
Compingit vnicam artuum substantiam?
Qua rupe fontes elicit tot sanguinis,
Molemque fœtuum inserit per corpora,
Costasque fingit, & capillis dat decus,
Talosque constringit, manum in digitos
secat:
Linguam relaxat, quo sonos contorqueat
Orationis, garruli vt plectrum organi;
At vertebris ceruicis onus hoc sustinet,
Conuersione quo minus lapsum ferat:
Densas & ori dentium stabilit molas,
Vt nutrientia conterantur tritica?
Quîue igneum præcordiis cor conserit,
Intus fauilla nulla quamuis emicet?
Hocque indidit medio; carinam figere
Vt qui volunt, hi transtra lignea astruunt
Hinc inde, quo seruetur incolumis ratis.

Ast

Aſt vnde formæ imaginem pulchram exprimit,
Et pulchritudinem dat informi prius?
Qualeſve maternos ſinus indagat, vt
Modo his figuram fœminæ effingat, modo
Robuſta fundat maſculorum corpora:
Et vnde fontes irrigandis fœtibus,
Et vnde dulcis riuulos lactis trahit?
Et qui fit vt pariter calor plantis datus
Impuberum molem organorum adaugeat,
Accretiones corporis dans partibus:
Floreſque puberibus pilorum addit loco:
Et gramine aſpectum vireſcente decorat,
Feruorque fructus cogitur profundere,
Donec vigorem ætas ſenilis auferat,
Hæc quæ iuuentutis cito autumnum tetit:
Flacceſcit iſte nam calor velocius,
Ariſta canos at ſeneſcentum induit,
Caput labaſcit, nutat atque flectitur,
Inclinat & humi, prægrauante pondere,
Appetere meſſis proſpicit dum tempora.
Si ſumat iſtam carneam noſtram lyram,
Et carminum cognoſcat & numerum & modos,
Ac deſerens mutum ſuum ſilentium
Enunciet noſtram infimam melodiam:
Quo ſeminis vis fluxa concreſcat modo,
Carnemque generet, duraque euadat iterum,
Neruoſque iungat, oſſaque annectat ſimul:
Aut quantulam memoria cellulam occupet,
Conſeruat

Πόθεν δὲ μορφοῖ καὶ τυποῖ τὴν εἰκόνα,
Καὶ κάλλος ἐντίθησιν ἐξ ἀμορφίας;
Ποίους δὲ κόλπους μητρικοὺς ὑποτρέχων, 640
Πῇ μὲν τὸ θῆλυ σχηματίζει τῇ πλάσει,
Πῇ δὲ προβάλλει σωματώσεις ἀῤῥένων;
Πόθεν δὲ πηγὰς τοῖς κυήμασι βρύει,
Καὶ τοῦ γάλακτος τοὺς ἀγωγοὺς εἰσάγει;
Καὶ πῶς ὁμοίως τοῖς φυτοῖς ἡ θερμότης 645
Αὔξει τὸ σῶμα τῶν ἀνήβων ὀργάνων,
Καὶ τὰς ἐπιδόσεις τῶν μελῶν ἐργάζεται·
Ἄνθη δὲ βάλλει τοῖς ἐνήβοις τὰς τρίχας,
Καὶ τὴν πρόσοψιν ὡραΐζει τῇ χλόῃ,
Ὀργᾷ δὲ καρποὺς ἐξενεγκεῖν ἡ ζέσις· 650
Ἕως ἂν ἔλθῃ τῆς παρακμῆς ὁ χρόνος,
Ὁ τὴν ὀπώραν ἐκπιέζων τῶν νέων·
Μαραίνεται γὰρ εὐθέως ἡ θερμότης·
Λευκαίνεται δὲ τῶν γερόντων ὁ στάχυς·
Καρηβαρεῖ δὲ, καὶ δοκεῖ κεκυφέναι. 655
Τῇ γῇ δὲ προσνένευκε, καὶ βρίθει κάτω.
Τὸν γὰρ θερισμὸν γειτνιῶντα προσβλέπει·
Εἰ τὴν καθ' ἡμᾶς σαρκικὴν λάβοι λύραν,
Καὶ γνῷ τὸν εἱρμὸν τῶν μελῶν καὶ τοὺς τόνους,
Καὶ τὸν ἄηχον ἐκφυγὼν ἀφωνίαν, 660
Εἰπεῖν δυνηθῇ τὴν κάτω μελῳδίαν·
Καὶ πῶς τὸ ῥευστὸν τοῦ σπόρου παχύνεται,
Καὶ τὴν σάρκα ποιεῖ, καὶ πάλιν σκληρύνεται,
Καὶ νεῦρα καὶ σύμπηξιν ὀστώδη πλέκει.
Ἢ πηλίκον δοχεῖον ἡ μνήμη φέρει, 665

Ἐν ᾧ φυλάττει τὰς δοχὰς τῶν πραγμάτων.
Εἶπε δὲ πῶς ἔμπρακτος ἡ φύσις τρέχει
Πρὸς τὰς ἐν ἡμῖν θρεπτικὰς λειτουργίας.
Ὡς ἄν δέ τις δέσποινα τῆς οἰκουργίας,
Κινεῖ πρὸς ἔργα τοὺς ἑαυτῆς * ἐργάτας, 670
Καὶ τοὺς ὀρεκτικοὺς μὲν ὀξύνει πόρους,
Τοὺς ἑλκτικοὺς δὲ πάντας ἰθύνει τόνους·
Βάλλει δὲ κλεῖθρα τῶν καθελκτικῶν πύλαις,
Ἕως λαβοῦσα καιρὸν ἀλλοιώσεως,
Ἐξαιματώσει τὰς τροφὰς ἡ θερμότης, 675
Καὶ τὴν ἀποκρίνουσαν ὠθήσει θύραν,
Καὶ πᾶν περιττὸν ἐκφορήσει φορτίον.
Ἢ πῶς ἐνεργεῖς ἀντιλήψεις εἰσάγει,
Πρὸς τὰς ἐν ἡμῖν ποικίλας διακρίσεις,
Ἁφὴν, ἄκουσμα, γεῦσιν, ὄσφρησιν, θέαν. 680
Καὶ τῶν ἀφαῖς μὲν τῷ δικαστῇ δακτύλῳ,
Ζυγοστατεῖ τὸ χαῦνον * ἐκ τοὐναντίου.
Στενὰς δὲ ποιεῖ τῆς ἀκουῆς εἰσόδους,
Καὶ κοχλοειδεῖς τὰς θύρας ἐργάζεται,
Ὡς ἂν καθ' εἱρμὸν εἰσρέωσιν οἱ κτύποι, 685
Καὶ μὴ καταπλήξωσι τοὺς ἔσω πόρους,
Ἤχοις ἀτάκτοις ἐμπεσόντες οἱ ψόφοι.
Σαρκοῖ δὲ καὶ τὴν γλῶτταν ἠραιωμένην.
Δέον γὰρ αὐτὴν δέρμα σομφῶδες γ' ἔχειν,
Πρὸς τὰς ἀνακλάσεις τε τῶν ἐδεσμάτων, 690
Καὶ τὰς ἑτοίμους ἀντιλήψεις τῶν πόρων,
Δι' ὧν λαβοῦσα τὰς τροφὰς ἡ χαυνότης,
Πρὸς πᾶν τὸ ῥευστὸν εὐδιάκριτος μένει.

Πόθεν

Conſeruat vbi,quas percipit, rerum notas.

Tum referat vt natura currit ſedula
Ad apta nobis nutriendis munia.
Matrona veluti,quæ familiæ præſidet,
Vrget miniſtros officia quoſque ad ſua:
Partim appetentes hæc meatus incitat,
Partim attrahentes dirigit cunctos tonos:
Adhibetque portis clauſtra deducentibus,
Donec,cibi mutationis tempore,
Feruor alimenta mutet ipſa in ſanguinem,
Simul atque portam excretionis truſerit,
Onus & ſuperuacuum foras proiecerit.

Perceptiones qui efficaces inferat,
Ad ſenſuum tot iudicia noſtris data
Neruiſque & oculis, naribus, linguæ, auribus.

Hinc tactibus, digito quidem æquo iudice,
Examinat molle a ſuo contrario.

Auditionis tranſitus arctos facit,
Et flexuoſas machinatur ianuas,
Fluant in aures ordinis ſerie, vt ſoni,
Ne forte lædantur meatus intimi,
Si pulſibus grauiſſimis ſoni irruant.

Et ſpongioſa carne linguam contegit:
Nam pelle molli præditam eſſe oportuit,
Refractionem ad eſculentorum omnium,
Atque vt meatus apprehendant commode,
Fungoſa per quos laxitas capiens cibos,
Diiudicat pulchre liquores quoslibet.

Ast vnde tam amplas fistulas hoc obtinet
Vehiculum odoratûs, meat quâ spiritus
Vitalis auræ: morbó & illis si accidat
Vt obstruantur, ceu laqueo animal angitur,
Aut cogitur animam per os effundere.
Imitata cæli hæc vis situs, hos luminum
Orbes duos obiecit instar siderum,
Possemus eiaculatione vt orbium
Aere repercusso, sagittantes velut,
Haurire lucem e luce, vt ignem ex torri-
bus.
At capitis a neruis duobus extimis,
Facto canalis in modum foramine,
Transmittit hoc lucis meatu spiritum:
Tunicisque vestit pupulas mollissimis,
Ac si domi quis virgines custodiat.
Foramen angustum aperit at meatui,
Vt spiritus qui e riuulis effunditur
Non comprimatur, si via huic præclusa
sit:
Neú obnubilet, visus hebetet aut lucidos,
Aut lumina obducat nigra caligine:
Neu turbet aciem flatus hic, aut inquinet,
Effusus impetu, via latissima.
O quanta quamque ampla est tuorum ope-
rum, Devs,
Notitia inexplicabilis, sermonibus
Quæ non notatis prædicat nubem sacram:
Et nunc datum vt caliginosis cordibus
Hæc luminum vis præferat claram facem:
Sed enim per oculos cum notas turpes tra-
hat,

Rursus

Πόθεν δὲ καὶ σύριγγας διαπόρους ἔχει,
Ὀσφραντικῆς ὄχημα, καὶ βιοτρόφου — 695
Πνοῆς ἀγωγούς· ὧν φραγέντων ἐκ πάθους,
Ἀγωνιᾷ τὸ ζῶον, ὡς ἐν ἀγχόνῃ,
Ἢ καὶ * περιπνεῖν ἐκβιάζει τὸ στόμα.
Μιμουμένη δὲ τὰς ἐν οὐρανῷ θέσεις,
Φωστῆρας αὐτέθηκεν ὀφθαλμοὺς δύο, — 700
Ὅπως ἔχοιμεν ταῖς βολαῖς τῶν ὀμμάτων,
Τὸν ἀέρα πλήττοντες, ὡς οἱ τοξόται,
Φῶς φωτὶ σύρειν, ὡς τὸ πῦρ ἐξ αἰθεράκων.
Ἐκ τοῦ ἄνω δὲ τῆς κεφαλῆς ἀκροστέγου,
Νεύρων διατρήσασα σωλῆνος δίκην, — 705
Καὶ πνεῦμα φωτὸς ἐμβαλοῦσα τῷ πόρῳ,
Τοῖς μὲν χιτῶσι συγκαλύπτει τὰς κόρας,
Ὡς εἴ τις οἴκοι συμφυλάττει παρθένους·
Ὀπὴν δὲ μικρὰν ἐξανοίγει τῷ πόρῳ,
Ὅπως τὸ πνεῦμα τῶν ὀχετῶν διατρέχον, — 710
Μήτε στενωθῇ, τῆς ὁδοῦ πεφραγμένης,
Καὶ πνευματώσῃ καὶ σκοτώσῃ τὴν θέαν,
Καὶ τὰς ἐπιχύσεις προσπλάσῃ ταῖς ὄψεσι·
Μὴ δ᾽ αὖ ταράξῃ καὶ θολώσῃ τὰς κόρας,
Ὁρμαῖς ἀπλήστοις ἐκχυθὲν πρὸς τὸ πλάτος. — 715
Ὡς ἐμεγαλύνθη τῶν σοφῶν σου κτισμάτων
Ἡ γνῶσις ἡ δύσφραστος, ἣ τοῖς ἀγράφοις
Λόγοις ἀπαγγέλλουσα τὸν θεῖον γνόφον·
Καὶ νῦν ἐφεῖται τῆς ζοφώδους καρδίας,
Δᾳδοῦχον εἶναι τὴν ῥοπὴν τῶν ὀμμάτων, — 720
Εἴπερ δι᾽ αὐτῶν ἐμβαλοῦσα τοὺς ῥύπους.

Πάλιν δὲ αὐτῶν ἐκβάλῃ τὰ δάκρυα,
Τὰς εἰσόδους πλυνοῦσα ταῖς διεξόδοις.
Εἰ τοὺς λαβυρίνθους δὲ τῶν λόγων φράσῃ,
Ὁ τῶν ἀδήλων οὐσιῶν ζυγοστάτης, 725
Καὶ πῶς ὁ νοῦς σώζεται πηλίνῳ βάρει,
Καὶ πνεῦμα πηλῷ καρτερεῖ σωημμένον·
Καὶ πῶς ἐν ὕλῃ τὴν ἀϋλίαν ἔχει,
Εἰ μηδὲν αὐτὸν ὑλικὸν περιγράφει.
Ἢ πῶς μέγιστον ὄμμα τῆς ψυχῆς ἔφυ, 730
Καὶ τῶν ἀδήλων ὀπτικοὺς ἔχει πόρους·
Καὶ νῦν μὲν εἰς γῆν τῆς ἐνεργείαις * μένει,
Νῦν δὲ πρὸς αὐτὸν ἄλλεται τὸν αἰθέρα·
Καὶ πλεῖον ἀρθεὶς, καὶ τὸν ἥλιον φθάσας,
Τὰς τῶν ἄνω τε καὶ κάτω ζητεῖ φύσεις· 735
Καὶ τὰ μὲν ἄρχει, τὰς δὲ συμμέτρως βλέπει,
Τῶν δὲ στοχασμοῖς ἐννοεῖ τὰς εἰκόνας.
Καὶ τὴν ὄρεξιν μηδαμοῦ στῆσαι θέλων,
† Ἐφέλκεται μὲν τῆς ἁπάντων αἰτίας,
Καὶ τὴν ἐκείνης γνῶσιν ἀθρῆσαι θέλει· 740
Καὶ πολλὰ κάμνει, καὶ τὸν ἔσχατον πόλον
Δοκεῖ παρελθεῖν· ἀλλ᾽ ἐκεῖ τὸ μύει μόνον,
Εἰ καὶ διαυγοῦς ἀπορήσει καρδίας.
Ὅταν δὲ τούτους τοὺς πολυπλόκους μίτους
Λύσῃ σχολάζων, καὶ βαθύνῃ, καὶ φράσῃ, 745
Ὅπως ὁ κρυπτὸς τῶν φρενῶν ὁδοστάτης,
Ὁ ψυχοκλέπτης, ὁ φθορεὺς τῆς καρδίας,
Ἡ τοῦ σκότους ἔπαρσις, ὁ πρῶτος δράκων,
Ἔξωθεν ἔνδον ἡδονὰς παρεισάγει·

Rursus per ipsos lacrymas fundit pias,
Egressione vt eluat quæ ingressa sunt.
Si porro labyrinthos latentes explicet
Oraculorum, essentiarum libripens
Subtilium: qui mens lutoso ponderi
Adhæreat, cœnoque iunctus spiritu s:
Qui liber a concretione in mole sit,
Si nulla materies eum complectitur.
Quiue oculus animi maximus sit insitus,
Vt eius acies penetret abditissima:
At nunc humi est affixus actionibus,
Tollens modo se salit in oras ætheris:
Præpetibus ac pennis volans Solem anteit,
Indagat & superas & imas quasque res:
His sufficit sane, has mediocriter videt,
Ac cæterarum imagines signis capit.
Et appetitum sistere haud vsquam volens,
Attrahitur ad causam omnium excelsissimam,
Atque illius notitiam habere percupit:
Multum laborat, ac poli altum verticem
Prætergredi putat: sed ibi perstringitur,
Sit perspicaci corde quamuis præditus.
Ast inuoluta hæc quando fila soluerit,
Vnum hoc studens, scrutatus alte, & dixerit
Abstrusus vt grassator ille mentium,
Prædoque animorum, cordis humani lues,
Elatio caliginis, primus Draco,
Intro ferat ductas voluptates foris:

Et cogitatus ferit, vt hinc culpam creet.
Itidem tyrannum se gerens, hominem trahit
Affectionum ad seruitutem, vt belluam.
Hic mobiles mentes videri aues facit,
Sues adulteros, rapaces vt lupos,
Vespasque violentos, furentes pardales,
Et sanniones mutat in fœdos canes,
Qui blandientes impetunt morsu aspero:
At luridos ex liuidis angues parit,
Fundens venenum fictione pessima.
Acuitque acerba tela fastus turgidi:
Nam tingit illa inflante mentes pharmaco,
Lapsu eleuato, honore valde ignobili,
Humili tumore, gloriaque inglori a,
Ridente luctu ludicri vmbram tam leuem.
Idololatriam auri auaris inserit,
Originem primam malorum & cladium:
Satiata quæ affatim, satietatem haud capit:
Tabescit at libidinum tota æstibus:
Expletione & auctione alens sitim,
Temulentiæ flammam aureæ accendit magis.
Tum qui sit hac vi præditus, lapsus polo,
Vt non modo istud corpus, hostem vt barbarum,
Cum spiritu committat aduerso agmine:
At dirus alma mancipet præcordia,
In seruitutem liberam naturam agat,
Mentesque, iuris quæ sui, subigat sibi,
Captiuitate affligat ac miserrima:

Hinc

Σπείρων λογισμοὺς εἰς γονὴν ἁμαρτίας· 750
Ἢ πῶς τυραννεῖ καὶ μεταίρει τὴν φύσιν,
* Εἰς τὴν παρὰ φύσιν τῶν παθῶν κτηνωδίαν.
Καὶ πτηνὰ μὲν δείκνυσι τὰς κούφας φρένας,
Σύας δὲ πόρνους, καὶ λύκους τοὺς ἅρπαγας,
Σφῆκας δὲ πλήκτας, θυμικοὺς δὲ παρδάλεις· 755
Ποιεῖ δὲ τοὺς ἐρῶντας ἀθλίους κύνας,
Σαίνειν δοκοῦντας, καὶ δάκνειν ἠπειγμένους.
Ὄφεις δὲ πικροὺς ἐκτελεῖ τοὺς βασκάνους,
Τὸν ἰὸν ἐνθεὶς τῇ κακῇ * περιπλάσει·
Θήγει δὲ πικρὰ καὶ τὰ τοῦ τύφου βέλη· 760
* Βλάπτει γὰρ αὐτὴν ψυχοκόμπῳ φαρμάκῳ,
Τιμῆς ἀτίμου, πλάσεως ἐπηρμένης.
Ὄγκου πετεινοῦ, δυσκλεοῦς ἀδοξίας,
Θρήνῳ γελῶντι τὴν σκιὰν τοῦ παιγνίου.
Εἰδωλολατρείαν δὲ τοῖς φιλαργύροις, 765
Τὴν ῥίζαν ἐντίθησι τῶν κακῶν ὅλων·
Ἢ καὶ κορεσθῇ μᾶλλον, οὐκ ἔχει κόρον,
Ἀλλ' εἰς ὀρέξεις τήκεται καὶ φλεγμονάς,
Τῇ πλησμονῇ διψῶσα, καὶ τῇ προσθέσει·
Τὸν βρασμὸν ἐξάπτουσα τῆς χρυσῆς μέθης. 770
Ἢ πῶς τοσοῦτον καὶ πεσὼν ἔχει κράτος,
Ὡς μὴ μόνον τὸ σῶμα βαρβάρου δίκην,
Ἀντιστρατεύειν πρὸς μάχην τοῦ πνεύματος·
Ἤδη δὲ καὶ αὐτῆς ἅπτεται τῆς καρδίας,
Καὶ δουλαγωγεῖ τὴν ἐλευθέραν φύσιν, 775
Καὶ τὰς ἐν ἡμῖν αὐτοδεσπότους φρένας
Ἐν αἰχμαλώτῳ συμφορᾷ περιτρέπει.

Πείθει

Πείθει τε πολλὰ καὶ τὰ λοιπὰ συμπνέειν·
Ἑλίσσεται γὰρ λεξοειδῶς, ὡς ὄφις,
Ἔστι δὲ δεινὸν ἐν φρονήσει θηρίον·
Στιχοδρομεῖ δὲ τὴν κάτω φορὰν τρέχων· 780
Κεχρημένος γὰρ ὡς ποσὶ τῇ κοιλίᾳ,
Δείχων δὲ τοῦ χοιοῦ τοῖς λύκων τάχα τρόποις,
Καὶ γαστριμάργου τῶν παθῶν ὑπερζέσει,
Κινεῖ τὸ συμπέρασμα τῆς ἁμαρτίας, 785
Πρὸς ἣν ἕκαστος γεῦσιν ἡδέως τρέχει.
Καὶ συγκεραννὺς ἡδονῇ τὴν πικρίαν,
Μελικράτῳ φθείρει με δηλητηρίῳ.
Σύμβουλος ἐχθρὸς, καὶ κατήγορος φίλος,
Σφαγεὺς προσηνὴς, καὶ φονεὺς συνεργάτης, 790
Πλανῶν ὁδηγὸς, δυσμενὴς ὁδοστάτης,
Ἄσπονδος, εὐπρόσδεκτος, εὐπειθὴς δράκων·
Θέλγει γὰρ ἡμᾶς, μηδενὸς προσκειμένου·
Κάλλος προσιστᾷ, μηδενὸς κινουμένου·
Πρόσωπα μορφοῖ, ζωγραφεῖ διαπλάσεις, 795
Τὸν νοῦν ἐρευνᾷ, ψηλαφᾷ τοὺς δακτύλους,
Γέλωτα ποιεῖ, συμβιβάζει τὸ στόμα·
Καὶ τῇ δοκήσει δι' ἀφανοῦς ἁμαρτίας,
Ἔμπρακτον ὠδίνησε τὴν ἁμαρτίαν.
Οὐκ ἀγνοῶν γὰρ τῶν ἐκείνου φασμάτων 800
Τὸ δυσπαθὲς φρόνημα, καὶ τοῦτο πλέον
Θλίβει με καὶ δάκνει με καρκίνου δίκην,
Φθέγγονται καὶ πράττονται τὴν ἁμαρτίαν.
Πλὴν τὸν γέροντα τοῦτον ἀῤῥήτως ὄφιν,
Τὸ τοῦ σκότους κάτοπτρον, ἡ θεία κρίσις 805

Προὔθηκεν

Hinc ſuadet aggredi facinora pleraque:
Nam tortuoſa, ceu Draco, irrepit via,
In intimiſque ſenſibus trux bellua eſt,
Ingreditur & ſolo, infimum carpens iter:
Alui miniſterio pedum loco vtitur,
Lingens luporum more ſueto puluerem:
Intemperante affectionum incendio
Studet facinus ad vmbilicum ducere,
Ad quem cibum auidus quiſque curſitat
libens.
Miſcetque amarorem voluptati aſperum,
Mulſo venenoſo parans mihi necem,
Patronus infeſtus, benignus proditor,
Iugulum petens blande, enecans quos ad-
iuuat,
Dux in via fallens, beneuolus ac latro,
Et perfidus, gratuſque & eloquens Draco:
Namque allicit nos, præmio nullo dato:
Formæ exhibet decus, nec vlla mota res:
Laruas figurat, ſpectra fingit inania,
Scrutatur animum, tangit & digitos manus,
Riſum excitat, labellaque oris comprimit:
Et opinione delitentis criminis,
Crimen reapſe noxium mox parturit.
Iam illuſionum Dæmonis non neſcium,
Propoſiti iniqui ac peſſimi, tanto magis
Me pungit ac mordet: rubens cancer velut,
Quod flagitium & auerſer, & præſtem ta-
men.
Niſi ſi vetuſtum anguem hunc inaudito
modo,
Caliginis ſpeculum, Dei ſententia

Nobis

Nobis ob oculos posuit, vt, si quidem notas
Ad imaginem sacram editas non tollimus,
Habeamus ipsum ludibri tanquam loco,
Anguemque ludamus, licet hiatum paret.
Plerique enim mentem superbam & a-
sperain,
In prœlioque inuulnerabilem illius
Vim molis expertem, grauati his artubus
Ac terreo contemperati puluere,
Retudere gnauiter, perinde ac si scuta
Repellerent humi sagittas irritas.
Si singula hæc spectanda proponat sibi,
Et vilium ac vulgarium mortalibus
Victoria habita, notionem prædicet:
Vel promouens gradum, organum capiat
sacrum,
Vox clamitantis cordis in vastis locis:
Aut forcipi si se Cherubinæ admouens,
Sermonis almi sumat hinc carbunculum:
Aut flammeum currum, igneosque equos
trahens,
Iter polorum currere arduum volet,
Equesque vita appareat sublimior,
Carne hunc deorsum dimouere nescia.
Deducat ignem, rorem & appendat supra:
Cunctas trahens, vel distrahens, mutansve
res,
Obturet ac fide os leonum audacium,
Rorem esse monstret ignem in ardenti pyra:
Nilumue feriat, sanguine immutans aquas,
Et suadeat fulgere Solem in nubilo:
Ac diuidat abyssum in stupendam semitam:

Præstet

Προὔθηκεν ἡμῖν, εἴ γε τὰς κατ' εἰκόνα
Γραφέντας ἡμῖν μὴ χαράξομεν τύπους,
Ὅπως ἔχωμεν αὐτὸν ἀντὶ παιγνίου,
Παίζοντες εἰς δράκοντα, καὶ χαίνῃ μέγα.
Πολλοὶ γὰρ αὐτοῦ τὴν ἐπηρμένην φρένα, 810
Καὶ τὴν ἄφυκτον ἐν μάχαις αὐλίαν,
Ὕλην ἔχοντες σαρκικῶν βαρημάτων,
Καὶ τῇ γεώδει συμπεφυρμένοι κόνει,
Ημβλυναν, ἀπέστρεψαν, ὥσπερ ἀσπίδες
Τὰ σαθρὰ πρὸς γῆν αὐτοπέμποντες βέλη. 815
Εἰ ταῦτα πάντα πρὸς διάσκεψιν λάβοι,
Καὶ τῶν δοκούντων ἁπλῶν καὶ συντρόφων,
Τὸν σφυγμὸν εὑρὼν, τὴν διάγνωσιν φράσοι·
Ἢ καὶ προκόπτων θεῖον ὄργανον λάβοι,
Φωνὴ βοῶντος εἰς ἐρήμους καρδίας· 820
Ἢ τῇ πυράγρᾳ τοῦ χερουβὶμ ἐγγίσας,
Λάβοι παρ' αὐτοῦ τοῦ λόγου τὸν ἄνθρακα·
Ἢ τὸν πυραυγῆ δίφρον, ἢ τοὺς ἐμφλέγους
Ἵππους ἐλαύνων, οὐρανῶν ὁδὸν δράμοι,
Ἵπποις δὲ δειχθῇ τῷ βίῳ μετάρσιος, 825
Τῆς σαρκὸς αὐτὸν μὴ καταστρώσης κάτω.
Ἢ πῦρ κατάξει καὶ κρεμάσει τὴν δρόσον,
Ἕλκων, μεθέλκων, ἀντιβάλλων τὰς φύσεις·
Φράξει δὲ πίστει τῶν λεόντων τὸ στόμα,
Δρόσον δὲ δείξει τῆς καμίνου τὴν φλόγα· 830
Ἢ καὶ παλάξει Νεῖλον εἰς αἷμα τρέπων,
Πείσει δὲ λάμπειν ἐν ζόφῳ τὸν ἥλιον,
Σχίσει δὲ τὴν ἄβυσσον εἰς τρίβον ξένην,

Στύλο,

Στύλων δ' δείξει * νυκτὸς ἔμπυρον σέλας,
Ἄρτους δὲ σίτου μὴ προκειμένου πλάσει, 835
Λιμὸν δὲ θάλψει τῇ βροχῇ τῶν ὀρνέων,
Πηγὰς δὲ πέτραν ἐκβαλεῖν ἀναγκάσει.
Τείνοι δὲ χεῖρας εἰς τροπὴν ἐναντίων,
Τοῦ σταυροειδοῦς συμβόλου τὴν εἰκόνα.
Ἴδοι δὲ πυρσῷ μὴ φλογισθεῖσαν βάτον, 840
Τὰ κρυπτὰ τοῦ μέλλοντος εἰκονίσματα.
Τότε προκύψας, ὡς ὁ Μωσῆς, * ἐμφόβως,
Καὶ καπνὸν ὁρῶν ἐν θυέλλῃ καὶ γνόφῳ,
Καὶ πρὸς τὸ νύγμα τῆς ὀπῆς ἀφιγμένος,
Μόλις τὰ κρυπτὰ τῶν ὀπισθίων μέρη 845
Θεοῦ σκοπήσει, καὶ πλέον μηδὲν βλέπων,
Πλέον ποθήσει τὸν κεκρυμμένον πόθον·
Ἀργοὶ γάρ εἰσι τῶν * ἐρώντων οἱ πόθοι,
Εἰ συντόμως τύχωσι τοῦ ποθουμένου.
Καὶ πᾶς ἐρευνῶν τοῦ θεοῦ τὴν οὐσίαν, 850
Ὅσον θεωρεῖ, πρὸς τοσοῦτον συμμύει.
Εἰ γάρ τις εἰς ἄβυσσον, ἀπλήστοις κόραις,
Ἢ καὶ πυραυγῆ δίσκον ἡλίου βλέπων,
Ὅσον * θεωρεῖ, τὰς κόρας ἀμβλυώττει·
Ποῖος πανόπτης † συννοήσει νοῦς βλέπειν, 855
Τὸν τοῦ καθ' ἡμᾶς ἡλίου φωτὸς πόρον;
Ἀλλ' ὦ παρὼν πόρρωθεν ἑδραίῳ τάχει,
Ὁ πᾶσι γνωστὸς καὶ δυσεύρετος μένων,
Καὶ πᾶσι ληπτὸς, καὶ κρατεῖσθαι μὴ θέλων·
Πᾶσι γὰρ ὢν ἄγνωστος, ἐγνώσθης ὅλοις 860
Ἐξ ὧν ἐνεργεῖς, † εἰς τὸ πάντας σε βλέπειν.

Ὅσον

Præstet columnam noctis igneam facem,
Panemque fingat frugibus nullis datis:
Compescat & famem imbre demisso alitum:
Ac flumen vndæ fluere cogat e petra.
Intendat aut palmas ad hostium fugam,
Imaginem exprimens salutaris crucis:
Cernatque magno incendio haud vstum rubum:
Abstrusa signa euentuum prænuncia:
Tandem procumbens præ metu, Mosis modo,
Cum inuenerit fumum in procella nubeque,
Et ad foraminis profectus terminum,
Latentia ægre posterarum partium
Dei intuebitur, nihilque vltra videns,
Desiderabit cupidius quod abditum est:
Nam amantium sunt languidi cupidines,
Quando cito optatis frui conceditur.
Iam quisquis ipsam essentiam quærit Dei,
Quanto acrius spectet, magis conniueat.
Proinde si spectator auidus lumina
Dum iactat in voraginem, aut Solis iubar,
Quanto inspicit magis, hoc magis perstringitur:
Quæ perspicacissima videre mens queat
Solaris huius luminis fontem abditum?
Tu qui eminus præsto es celeritate stabili,
Et cognitus cunctis, & inuentu arduus,
Qui percipi a cunctis potes, nec vis capi:
Nam nemini perceptus, omnibus agnitus
Tuis operibus, queis vbique cerneris:

Nam

Nam quanta magnitudo naturæ tuæ est,
Quæ incomprehensa arctatur excellentia,
Huc vsque nobis actionem cernere
Tuam finis: nec angelis solum in tuis,
Queis igneas substantias indens, facis
Materiem ab omni mole mire liberam:
Sed si quis ordo essentiis sublimior
Globis in æthereis polisque nos latet,
In quaque mundi parte, qui nunc cernitur,
Quive ante fuerat, postque erit, si sic voles.
Namque exit in flammam atque aquam, tum in aerem,
Terramque: in astris, stirpibusque, auibusque, inest:
Itque in natantium & genus repentium,
In omne gramen: denique in hominem magis,
Ob quem ista, post quem tanta currunt sedulo.
Radius tuus sedenim, locus quem non capit,
Paruadit omnia, nec premitur angustiis:
Neque maximarum est artifex rerum modo,
At cuncta simul amplectitur firmissime.
Nos dirige isto, quo tui opificI licet
Orbis figuras sciscitari splendidas.
Nam ecquis, videt dum poma, pictas vel rosas,
Non illico agnoscit coloris opificem?
Quis suaue olens dum nare ducit Balsamum,
Non te ante odoratur magis quam balsamum?
Cedrum quis attollit, quis eius porrigit
Baccas, & vnguentum acre ligno coniicit?
Quis Nardum inungit, delibuto & gramine
Aroma

Ὅπου γὰρ ἐν σοὶ τὸ μέγεθος τῆς οὐσίας,
Ἐν * ἀκαταλήπτοις ἐξοχαῖς συνεστάλη,
Τοσοῦτον ἡμῖν τὴν ἐνέργειαν βλέπειν
Τὴν σὴν ἐφῆκας, οὐκ ἐν ἀγγέλοις μόνον, 865
Οἷς τὰς πυραυγεῖς ἐμφυτεύσας οὐσίας,
Ὕλην ἄϋλον μυστικῶς ἀπεργάζῃ·
Ἀλλ' εἴ τις ἡμᾶς οὐσιῶν ὑπερτέρα,
Λέληθε τάξις οὐρανοῖς, ἐν αἰθέρι,
Ἐν παντὶ κόσμῳ, τῷ τε νῦν ὁρωμένῳ, 870
Καὶ τῷ πρὸ αὐτοῦ, καὶ μετ' αὐτὸν, εἰ θέλεις.
Χωρεῖ γὰρ εἰς πῦρ, εἰς ὕδωρ, εἰς ἀέρα,
Εἰς γῆν, ἐν ἄστροις, ἐν φυτοῖς, ἐν ὀρνέοις,
* Εἰς πᾶν τὸ νηκτὸν, εἰς τὸν ἕρποντα στόλον,
Εἰς πάντα χόρτον, εἰς τὸν ἄνθρωπον πλέον, 875
Δι' ὃν τοσαῦτα καὶ μεθ' ὃν παρατρέχει.
Ἡ σὴ γὰρ ἀκτὶς μηδαμοῦ χωρουμένη,
Εἰς πάντα χωρεῖ, μηδαμοῦ στενουμένη·
Οὐ τῶν μεγίστων οὖσα τεχνῖτις μόνον,
Ὁμοῦ δὲ πάντων ἀσχέτως δεδραγμένη· 880
Ἰθυνὸν ἡμᾶς, ἔνθα τῆς κοσμουργίας
Τῆς σῆς ἔνεστιν ἱστορεῖν τὰς ἐμφάσεις.
Τίς γὰρ θεωρῶν μῆλον ἢ βαφὴν ῥόδου,
Οὐκ εὐθὺς ἔγνω τῆς βαφῆς τὸν ἐργάτην;
Ἢ ποῖος εἰς ὄσφρησιν ἐλθὼν βαλσάμου, 885
Οὐ σὲ προσεισέπνευσε βαλσάμου πλέον;
Τίς κέδρον ὑψοῖ, καὶ πλατύνει τοὺς κλάδους;
Καὶ πικρὸν ἐντίθησι τῷ ξύλῳ μύρον;
Τίς νάρδον ἕψει, καὶ μυρίζων τὴν πόαν,

Αρωματίζειν ἐκβιάζει τ στάχυν; 890
Πόθεν δὲ φοίνιξ ἐν καταξήροις τόποις,
Καρποὺς μελουργεῖ τῶν ἐνίκμων βοτρύων;
Τίς καὶ τὰ κίτρα τ ἀκανθαις ὁ σπλίσας,
Σωσῆψεν αὐτοῖς αὐτοχάλκῳ τῷ ξίφη;
Τίς σπαργανοῖ τὰ τίκνα τ φυτῶν * ὅλα; 895
Καὶ τοῖς μὲν ἐντίθησιν ὀσώδη βάσιν,
Οἷς ἐστιν ἐκτὸς ἀσθενὴς ἡ γυμνότης,
Τοῖς δ προβάλλει στερρὸν ἔξωθεν δέρας,
Οἷς ἐστιν ἐντὸς εὐπαθὴς ἡ χαυνότης.
Τίς τῷ λέοντι θάρσος, ἢ τῇ δορκάδι 900
Δρόμους ἐνῆκεν ἀντιφάρμακον φόβου;
Τίς ταῦρον ἐκράτυνεν ὥσπερ ἐργάτην,
Αροτριᾶν μέλλοντα; τίς τ ὀρνέων
Τὴν γλῶτταν ἐστόμωσεν ὀργάνου δίκην;
Ὡς καὶ νομίζειν τοὺς κενοὺς μυθογράφους, 905
Εἶναι παρ' αὐτοῖς γνωστικὴν ὁμιλίαν.
Πόθεν δ κ χρυσὸν εὐσθενὲς λαβὼν κέρας,
Καὶ βουῦ ἀναστῶν ἐξ ἐπίμων δεσπόγων,
Καὶ πλωὸς ἤρτη, κ βαδίζει πτεράπους;
Τίς τὰς καμήλους καίπερ οὔσας ὀργίλους, 910
Ἐπίσε μητρὸς μὴ μιαίνεσθαι γάμῳ;
Καὶ κτηνῶς οὕτω βεβάζον εἰς λάγνον πάθος,
Πρὸς τ ἄθεσμον μίξιν ἐγκρατὴς μένειν,
Πέρσας ἐλέγχει τοὺς θολουῦτας τ βίον.
Ποίους ἐρασμοὺς ἐκμαθὼν Ἱπποκράτους, 915
Τετρωμένος δίκταμον ἐμφαγὼν τράγος,
Τὸν ἰὸν εὐθὺς τῶν βελῶν ἀποπτύει;

Ποῖος

Aroma spicam cogit almam fundere?
Ast vnde Palma arentibus nata in plagis,
Mel fundit in fructus racemosque vuidos?
Quis mala citria muniens tot spiculis,
Aptauit ipsis arma naturalia?
Quis stirpium fœtus recentes obtegit?
Ac his quidem indit nuclei basim osseam,
Queis nuditas extra imbecilla est scilicet:
Aliisque duram opponit exterius cutem,
Queis intus est mollitia delicatior.
Ecquis Leoni audaciam, timido at damæ
Cursus timoris remedium tutum exhibet?
Tauro quis vt opifici dedit robur, solum
Vertat vt aratro? quisve linguam garrulis
Velut organum formauit auibus tinnulum?
Vt inde rentur fabulatores noui
Ipsas habere cognitos vocum sonos.
Ast vnde quæso maximis Gryps viribus
Bouem vnguibus rapidissimis alte eleuans,
Alesque volat, & quadrupes gressus mouet?
Quisnam Camelos, æstuent irâ licet,
Persuasit vt parentis haud se polluant
Contactibus? libidinosum ergo hoc pecus,
Dum temperat constanter a venere impia,
Persas nefandæ impuritatis arguit.
Decreta quænam didicit a Çoo sene,
Vt saucius caper ferus Dictamnum edat,
Et sic sagittarum venenum respuat?

Ecquis Galenus Accipitrum vulnera
Lactucæ amaris purgat e liquoribus,
Caliginosam luminum his nubem aufe-
rens?
At Pardalis feræ cruorem haurit capræ
Vexata morbo: sic medetur & sibi.
Sed vuidis quercus sacratæ frondibus,
Vstos Camelus mox sapores euomit.
At viride gramen si canis gustauerit,
Depellit atræ bilis ægritudinem.
Rauiat lupi terram, lepusque cantharos,
Leoque simias: olor ranunculos,
Hædique difficilem cum edunt Scammo-
niam,
Cibo hoc dolores cruditatis leniunt.
Et absque falso numine Æsculapii,
Angues vorando sana fit Ciconia.
Vnde at Catoblepas anhelans vim igneam,
A nare flatum torrida emittens ferum,
Incendii flumen solum versus iacit,
Iaculatur ac telum procul, tanquam ar-
ciger,
Ætnæam vt ardere rapidam flammam
putes,
Fulminibus & pares vaporum turbines?
Vt nisi iuberetur gerere pronum caput,
Flammæque feruidos ciere infra globos,
Terram cadaueribus premi contingeret.
Iam quî genera præstantiora animalium
Terrentur a re viliori qualibet?
Formidat omnis equus flagelli verbera,
Oestroque perculsus fugam taurus capit:

Terret

Ποῖος Γαληνὸς ἱεράκων τὴν νόσον
Ὅπως καθαίρει πικροφύλλων θριδάκων,
Ἀχλὴν δὲ αὐτῶν ὀπτικὴν ἀποξέων; 920
Καὶ πάρδαλις μὲν λύθρον αἰγὸς ἀγρίου
Πίνει νοσοῦσα, καὶ καθαίρει τὴν νόσον.
Ὑγροῖς δὲ φύλλοις ἐκ δρυὸς καθαρσίου,
Χυμοὺς κάμηλος ἐξεμεῖ κεκαυμένους.
Χλωρὰν δὲ τὴν ἄγρωστιν εἰ φάγῃ κύων, 925
Χολῆς μελαίνης ἐξερεύγεται πάθος.
Λύκοι γὰρ τὴν γῆν, οἱ λαγοὶ γὰρ κανθάρους,
Λέων πιθήκους, οἱ γὰρ κύκνοι βατράχους,
Τράγοι δὲ τὴν ἄπεπτον ἀσκαμμωνίαν
Δειπνοῦντες, ἐκπλύουσι τὴν ἀπεψίαν. 930
Ἀσκληπιοῦ δὲ τοῦ νόθου θεοῦ δίχα,
Τρώγων πελαργὸς, οὐ νοσήσει, τοὺς ὄφεις.
Πόθεν κατῶβλεψ πυρσὸν ἔμφυτον πνέων,
Ἐκ ῥινὸς ἐμφύσημα πυρφορουμένης,
Κάτω τὸ ῥεῦμα τῆς πυρᾶς ἀντιστρέφει· 935
Πόῤῥω δὲ πέμπει τὴν φορὰν, ὡς τοξότης,
Αἰτναίαν ὥσπερ καὶ κατάῤῥυτον φλόγα,
Δίκην * κεραυνοῦ πυροβολῶν * ἀτμίδα·
Εἰ μὴ δὲ θεσμὸν εἶχε συγκεκυφέναι,
Καὶ τῆς φλογὸς τὸ βράσμα συγκινεῖν κάτω, 940
Τὴν γῆν βαρύνειν εἶχεν αὐτοῖς λειψάνοις.
Πόθεν δὲ τὰ προὔχοντα τῶν ζώων γένη,
Ἐκ τῶν δοκούντων μετρίων φαυλίζεται;
Καὶ πῶς μὲν ἵππος στιρομάστιγα τρέμει,
Οἴστρῳ δὲ φεύγει ταῦρος ἐπτοημένος· 945

Φοβεῖ δὲ τὸν λέοντα τυπτηθεὶς κύων.
Ἡμᾶς δὲ κώνωψ εὐτελὴς διαστρέφει,
Δάκνων, προσσαλῶν, ἐξυπνίζων πολλάκις.
Καὶ τῶν ἐλεφάντων ἐκφοβοῦσι τὸ κράτος,
Τὰ μικρὰ γρυλλίζοντα τῶν χοίρων βρέφη. 950

Καὶ μικρὸς ὕλλος ὑγροχέρσῳ θηρίῳ
Φθορὰν ἐφιστᾷ τῇ τομῇ τῶν ἡπάτων·
Λάθρᾳ γὰρ αὐτῷ προσβαλὼν κεχηνότι,
Διατρέχει τὰ σπλάγχνα σωλῆνος δίκην,
Τεμὼν δὲ κρυπτὴν ἐξ ὀπισθίου θύραν 955
Φονεὺς διαδρὰς οἴχεται σεσωσμένος.

Ἄλλη δέ τις πέφυκεν ὀρνέου φύσις,
Ἣ τοὺς ὀδόντας βόσκεται τοῦ θηρίου,
Καὶ τοῖς περιττοῖς ἑστιᾶται λειψάνοις·
Στοργὴν δὲ δεικνύουσα γνησίου φίλου, 690
Καὶ τῆς τραπέζης τὴν τροφὴν αἰδουμένη,
Ὅταν τὸν ὕλλον ὑπνιῶντα προσβλέπῃ,
Κράζει, πτεροῦται, τοῖς ποσὶ περιτρέχει,
Κινεῖ δὲ τοῖς ὄνυξι, καὶ πρὸ τοῦ φόνου,
Κήρυξ ὀλέθρου γίνεται ζωηφόρος· 965
Καὶ τῶν τραπεζῶν ἐξελέγχει τοὺς φίλους,
Μὴ* συμμαχοῦντας εἰς ἀνάγκην τοῖς φίλοις·
Ἐχθρῶν γάρ, οἶμαι, ταῖς ἐν ὀγκώσει φύσεις,
Ἐκ τῶν ἀμυδρῶν συμμαχεῖσθαι σωμάτων,
Ὡς μή τις αὐτῶν ταῖς ἐπάρσεσι προσβλέπων, 970
Πάθοι λεληθὼς δυσσεβεῖς ὑποψίας·
Ὃ καὶ πέπονθεν ἡ κατ' Αἴγυπτον μέθη,
Οὐ τοῖς μεγίστοις ἠπατημένη μόνον,

Ἀλλ'

Terret Leonem verberatus & canis.
At nos culex vilissimus torquet male,
Mordens strepensque, sæpius somno excitans:
Sicut Elephantum territant ferociam
Ipsi pusilli grunnientes porculi.
At paruus Hyllus terræ alumno & fluminis
Necem struit, feruensque concidit iecur:
Nam clanculum irrepens in os eius patens,
Per viscera excurrit caui tubi modo,
Findensque posticum latenter ostium,
Hostis fuga suæ saluti consulit.
Est alia item natura auis percallida,
Quæ in dentibus depascitur monstri istius,
Ex reliquiis epulans opimis belluæ:
Et certi amici quis sit affectus docens,
Mensæque honorem & gratiam tribuens cibis,
Quando intuetur Hyllum adesse proxime,
Clangit, strepitque alis, pedibus & prosilit,
Et vnguibus corradit, anteque impetum
Præco necis, salutis idemque auctor est:
Sicque arguit mensarum opipararum asseclas,
Non adiuuantes, cum necessitas iubet.
Namque, arbitror, decebat immanes feras
Exilia hæc corpuscula sibi adsciscere,
Ne forte quis, dum immanitatem harum videt,
In notiones incidat sensim impias:
Ægyptiorum vt accidit temulentiæ,
Quæ non modo his delusa fuit ingentibus,

Sed vilibus reptilibus,ac fœdis feris:
Totum salum impietatis horrendæ ebibens;
Ab hisque docta Hebræa gens malo suo,
Vitæ studens vitia æmulari pessimæ,
Res consecrauit muscam ad vnam conditas,
Orcas quis, hæc portenta maris,alta vt iuga,
In vastitate immensi abyssi continet:
Ne,si impetu ferrentur in latas vias,
Naues morarentur,vel alio truderent?
Quisve Remoram piscem pusillum in æquore
Statuit carinis obuium currentibus?
Hic classi in altum vela danti opponitur,
Spirantibusque auris resistit gnauiter:
Siquidem ala media parte pectoris sita,
Hunc versat, & quasi cymbalum circumplicat;
Quam nauibus quando obiicit currentibus,
Arcet aquilones,fluctuum & cursum impedit,
Spumamque collidit procellis turgidam:
Mucronibus donec nouaculisque eum
Peritus vrinator incautum secet,
Et salibus iniectum vaporibus priuet:
Hinc fit medela matribus,quas vellicat
Infans in aluo contineri qui nequit,
Sed prosilire vult,ruensque illabitur,
Vnde at secundas,veluti turtur, nuptias
Natura Purpureonis odit maxime:
Vt si quam apud nos hic Lupam conspexerit,
Corpus suum inedia sinat tabescere?

Meretricis

Ἀλλ' ἄχρι φαύλων ἑρπετῶν καὶ θηρίων,
Τῆς δυσσεβείας ἐκπιοῦσα τὸν σάλον. 975
Οἷς καὶ μαθητεύσαντες Ἑβραῖοι πάλαι,
Τὸν αὐτὸν ἐζήλωσαν ἐν κακοῖς βίον,
Καὶ μέχρι μυίας ἐκθεοῦντες τὴν κτίσιν.
Τίς καὶ τὰ κήτη τῆς θαλάσσης τοὺς λόφους,
Ἐν ταῖς ἐρήμοις τῆς ἀβύσσου συλλέγει; 980
Μήπως ἐπ' αὐτοὺς φρήσσοντα τῶν λεωφόροις
Ὁδοστατήσει καὶ ταράξει τὰ σκάφη.
Καὶ τίς τὸν ἰχθὺν τὸν βραχὺν τὴν ναυκράτην
Ποιεῖ τρεχουσῶν ὁλκάδων ἀντιστάτην,
Καὶ πλωτὸν ὄντα δι' ὀλίσθον αἰτιᾶται στόλον, 985
Καὶ ταῖς * πνεούσαις ἀντιτάττεται βίαις·
Πτέρυξ γὰρ * αὐτὸν πρὸς τὰ τοῦ στέρνου μέσα,
Κυκλοῖ περιπλύξασα κυμβάλου δίκην·
Ἣν τῶν θεούσαις ἀντερείδων ὁλκάσιν,
Ἱστᾷ τὸ πνεῦμα, καὶ τὸ ῥεῦμα, καὶ τρέχει, 990
Καὶ κυρτὸν ἀφρὸν ἀντιπικλᾷ τῷ σάλῳ,
Ἕως μαχαίραις ἢ ξυροῖς τεθηγμένοις,
Τέμῃ τὸν ἰχθὺν τεχνικὸς βυθοδρόμος,
Ἁλσί τε τοῦτον ἐμβαλὼν ἐξικμάσει·
Καὶ γίνεται κλεὶς μητρικῶν πραγμάτων, 995
Ὅτι σφαδάζει καὶ προπηδῆσαι θέλει,
Καὶ τοῖς ὀλίσθοις ἐκραγῆναι τὸ βρέφος.
Πόθεν δὲ δυστλοῦς, ὥσπερ ἡ τρυγὼν, γάμους,
Τοῦ πορφυρίωνος ἡ φύσις βδελύττεται;
Ὃς καὶ παρ' ἡμῖν εἰ σκοπήσοι μαχλάδα, 1000
Λιμῷ τὸ σῶμα τήκεται τεθλιμμένος·

Θέλων

Θέλων δὲ πόρνης μηδὲ τὴν θέαν βλέπειν,
Ἀλλὰ σιωπῇ σωφρονίζει τὸν βίον.
Τίς τεκνοποιεῖν δεικνύει τὴν ἔγχελυν,
Ἀμήτορον οὖσαν καὶ ἀπορρᾶς ἀλλοτρίαν· 1005
Ἢ τῆς ἑαυτῆς ἀντιπαλλόρων ξυσμάτων,
Τὰ τμήματα ἀπείρους ταῖς πετραίοις πάγοις,
Φύει τὰ τέκνα τῇ κυήσει τῇ ξένῃ,
Καὶ * πλαδρομήτρα γίνεται θαλαττία·
Καὶ μὴ λαλοῦσα δογματίζει τῇ φύσει, 1010
Ὡς οὐδὲν * ἐξήμαρτε Μωσῆς, εἰ λέγοι
Πλευρὰν γενέσθαι τοῦ βίου λοχεύτριαν·
Οὐ συγχύσεις γὰρ ἐγκαλεῖν ἀσυμφόρους,
Τῷ συμπλεσῇ τῶν ἀμηχάνων θέμις·
Ὑμνητέον δὲ μᾶλλον αὐτὸν, ἡνίκα 1015
Ἐκ τῶν παρὰ φύσιν δημιουργεῖ τὴν φύσιν·
Καὶ τοῦτο ποιεῖ δεῖγμα τῆς ἐξουσίας,
Ἄϋλος ὢν ἔνυλον εἰ κτίζει φύσιν,
Καὶ τρεπτὸς οὐκ ὢν τρεπτὸν εἰ ποιεῖ βίον.
Τίς ἐνδιδύσκει τὴν χελώνην ὀστράκῳ· 1020
Καὶ τὴν παμπνόσωμον ἐστεγασμένην
Δείκνυσιν ἐντὸς οἰκίας * φορουμένην;
Τίς ἐμφυτεύσας τῷ διαυγεῖ λαμπύρῳ
Σπινθῆρα * λευκὸν, ἑρπετὸν ποιεῖ σέλας,
Τὸν αὐτὸν ἑρπεῖν καὶ πτεροῦσθαι θεσπίσας; 1025
Ποίαις δὲ πηγαῖς, ἢ βυθοῖς κεκρυμμένοις,
Ἀρδᾷ * σαλαμάνδρα τὰς καμίνους αἰθάλην;
Τίς ἐντίθηκε τοῖς πυρεκγόνοις φρένας,
Διακρίσιν τε τοῦ μαθεῖν τὸ συμφέρον;

Ἐκ τῶν

Meretricis hic dum vitat aſpectum quo-
que,
Docto inſtruit vitam ſuo ſilentiò.
Quis procreare lubricam anguillam
docet
Matricis expertem,& carentem ſemine?
Quæ proximorum ſcrupulorum lateribus
Strigmenta duris inſerit dum cautibus,
Natos ſatu & conceptu inaudito creat,
Et latere gignens in mari producitur.
Sic vel tacens,naturam eo facto admonet,
Magnum nihil Moyſem aberraſſe, hoc cum
ait,
Vitæ eſſe coſtam procreatricem viri.
Namque impares confuſiones carpere,
In arduarum rerum opifice,eſſet nefas:
Hunc laudibus celebrare ſed magis decet,
Cum perficit naturam ab aduerſis ei;
Ac præbet hoc potentiæ ſpecimen ſuæ,
Simplexque naturam creat non ſimplicem,
Vitam & fouet mutabilem immutabilis.
Teſtudinem quis hac caua concha induit,
Et corpore exili admodum circundatam,
Intra domum oſtendit vagari propriam?
Quis noctilucæ ſplendidæ clara inſita
Scintillula,volaticam lucem efficit,
Præſtans idem animal reptile ac volatile?
Queis fontibus,vel abditis receſſibus,
Vertit caminos Salamandra in puluerem?
Quis flammæ alumnis indidit vim mentis
hanc,
Peritiamque iudicandi quid iuuet?

Nam

Nam prodeuntes ignis ex fornacibus,
Pulli vt recentes, aduolant flammæ igneæ,
Pro mamma habentes & cibo accensam
facem,
Atque obstetricem torridum focum expe-
tunt:
Ignis voracisque, omne quod consumit, os,
In his modo altor fit parensque animal-
culis.
Fœcunditatem Cantharorum quis docet,
Desint vt instrumenta proli his commoda?
Qui colligentes stercus abiectissimum,
Illud rotundant, quando sol radios iacit,
Quovsque globus accenditur cylindricus,
In sterquilinio concipitque semina:
Proinde sic, fœtu sine parente edito,
Prolem creant vteri dolore liberi.
Quæ præteriit is fabulator maximus,
(Nam Porphyrio acuta est quidem lingua
oppidò,
Ast eius ingenium minime constat sibi)
Ad fabulas accurrit instructas dolo,
Et prata nactus asperos metit rubos:
Mirari at ipsum talia æquius fuit,
Laudando summam numinis potentiam,
Extrema quod pertingat ad fastigia:
At non Dei simulacra temere dicere
Hos stercore infectos, olentes cantharos,
In quo videntur pedibus incuruis suis
Stercus globosum vltro citroque voluere,
Superorum obire & orbium negotium,
Et fingere æthereos globos de stercore.

O mens

Ἐκ τῆς ῥοπῆς γὰρ τοῦ πυρὸς παρηγμένοι, 1030
Περιτρέχουσιν, ὡς νεοττοὶ, τὴν φλόγα
Θηλὴν ἔχοντες, καὶ τροφὴν τὴν λαμπάδα,
Καὶ τὴν ἑαυτῶν πυρφόρον μαιευτρείαν
Ἀεὶ ποθοῦσι· καὶ τὸ παμφάγον σῶμα
Μόνον παρ' αὐτοῖς γίνεται ζωοτρόφον. 1035
Τίς πικνοποιοὺς δείκνυσι τοὺς κανθάρους,
Τῶν πρὸς τὸ τίκτειν οὐκ ἐχόντων ὀργάνων;
Οἳ συλλέγοντες κόπρον ἠμελημένην,
Σφαιροῦσιν αὐτὴν * εἰσβαλόντος ἡλίου,
Ἕως πυρωθεὶς τῶν κυλίνδρων ὁ στρόφος, 1040
Ἐγκυμονήσῃ τὴν ἄτοκον τῇ κοπρίᾳ·
Οὕτω τὸ λοιπὸν ἐξ ἀμήτορος τόκου,
Γονὴν * νεουργήσουσιν ὠδῖνος ξένην.
Ἅπερ * παρελθὼν ὁ θρασὺς μυθογράφος·
Τῷ Πορφυρίῳ γλῶσσα μὲν τεθηγμένη, 1045
Γνώμης δὲ φύσις ἀστατεῖν εἰθισμένη·
Μύθοις ἐπεσκίρτησεν ἠπατημένοις,
Λειμῶνας δρῶν, καὶ θερίζων τοὺς βάτους·
Ἔχρῆν γὰρ αὐτὸν ταῦτα μᾶλλον θαυμάσαι,
Καὶ παγκρατὲς τὸ θεῖον ὑμνῆσαι κράτος, 1050
Πῶς καὶ δι' αὐτῶν ἔρχεται τῶν ἐσχάτων·
Καὶ μὴ θεοῦ μίμημα τολμῆσαι λέγειν,
Τοὺς κοπρομόχθους καὶ δυσώδεις κανθάρους,
* Ἐφ' οἷς δοκοῦσιν ἐκ ποδῶν ἀντιστρόφων,
Τὴν σφαιροειδῆ κόπρον ἀντιστρέφειν, 1055
Καὶ πρᾶγμα ποιεῖν τῶν ἄνω κυλισμάτων,
Καὶ σχηματουργεῖν οὐρανοὺς ἐκ κοπρίας.

Ὁ νοῦς

Ὦ νοῦς ἀμυδρὸς, ὦ θρασύστομος βία·
Εἰ τῷ θεῷ μὲν εἰς ὑφεστηκὸς πόλος,
Τῷ καὶ θατέρῳ δὲ γίνεται καθ' ἡμέραν. 1060
Τίς ἀσπόρῳ τοὺς γῦπας ἐξάγει τόκῳ,
Φυλῆς παρ' αὐτοῖς οὐχ ὑπούσης ἄρρενος,
Σκιὰν προδεικνὺς * γνωστικῆς ἀφθεγξίας;
Οἱ τοῦ γάλακτος ἐμφραγέντων τῶν πόρων·
Μόνοι γὰρ ἐκβλύζουσιν ὀρνίθων γάλα· 1065
Τὸν μηρὸν ἐκτέμνοντες ᾑματωμένοις
Γάλακτος ὁλκοῖς ζωπυροῦσι τὰ βρέφη.
Καί μοι δοκεῖ τὸν γῦπα σεμνῦναι πλέον,
Τῇ συμπαθείᾳ τῆς γονῆς τετμημένον,
Ἢ τὸν μέγιστον εἰς ἀσέλγειαν Δία, 1070
Τμηθέντα μηρὸν εἰς γονὴν ὀλεθρίαν.
Τίς τῶν πελεκάνων ἀντὶ λόγχης τὸ στόμα,
Ξένοις διωργάνωσε μακρακοντίοις,
Καὶ χάσμα τούτοις ἐξανοίγει παμφάγον
Πρὸς τὰς ἀπλήστους ἁρπαγὰς τῶν ἰχθύων; 1075
Ποίᾳ δὲ δεινότητι τὰς κόγχας, ὅταν
Ἐν τοῖς ἑαυτῶν συσταλῶσιν ὀστρέοις,
Τέχνῃ διαστέλλουσιν ἠκριβωμένῃ;
Συνημμένας γὰρ τὰς πτυχὰς τῶν ὀστράκων,
Ἀμηχάνως ἔχοντες εἰς λύσιν φέρειν, 1080
Χαλῶσιν αὐτὰς εἰς τὸ πῦρ τῶν ἐντέρων,
Λύσιν δὲ πάσχει τῶν πτυχῶν ἡ στερρότης,
Τῇ θερμότητι τῆς ἔσω χαυνουμένη·
Θᾶττον δὲ τὰς πρὶν ἐξεμοῦντες συνδέσεις,
Γυμνῇ διαρπάζουσι τὰς σάρκας μάχῃ. 1085

Τὴν

O mens tenebricosa, osque plenum audaciæ!
Siquidem Deo sedes polorum est vnica,
At scarabeo noua in dies fit singulos.
Quis femine educit sine vllo vultures,
Queis masculam natura prolem non dedit,
Vmbram docentis indicans silentij?
Hi porro lacteis opertis fontibus,
(Soli alituum enim lac feruntur fundere)
Crus dissecantes, sanguine aspersis suo
E tractibus lactis suum reparant genus.
Hinc autumo venerabilem mage vulturem,
Dum prolis affectu suæ se dissecat,
Quam maximum istorum Iouem in libidinem,
Dum prolem ad impiam sibi excidit femur.
Quis lanceæ instar ora Pelicanis dedit
Instructa miris maximisque spiculis:
Atque his hiatum pandit omniuorum, vtilem
Ad tot rapinas piscium quos glutiunt?
Iam quali acumine præditi hi sunt alites,
Dum comprimunt conchas simul cum tegmine,
Dein arte subtilissima illas diuidunt?
At enim cohærentes sibi testas bene,
Cum nesciant solutione frangere,
Conchas relaxant in calorem viscerum:
Sic concoquendo dura testa soluitur,
Feruore mollitis repente carnibus:
Ac protinus nexus solutos euomunt,
Prædantur & nudo esculenta prœlio,

Testace

Testacei scuti priuata tegmine.
Quis lucis alitem sonantem intra domum
Persuasit horas noctis vt subduceret:
Et præuideret Sole nondum orto iubar,
Somno sepultos opifices vt suscitet?
Quis porro Homeri e fictionibus Deus
Phœnicis abradit senectam vsti rogo,
Atque arido condens senem busto alitem,
Viuas sepulcri reliquias mox exhibet?
Graii inde Graiis cedite ergo fabulis,
Pie & reuiuiscentiam modo credite.
Prædictionum quis auibus dedit modos?
Diuinat imbres tempore in sudo humidos
Cornicis os, viridis senecta cui diu est.
Et antequam aura spiret, eius præscia est
Densum fulica dum curuat alarum sinum.
Quales at Ibis nigra doctores habet?
Quæ ipso Galeno in hoc videtur doctior,
Quod clausus est quoties meatus infimus,
Incerta quo pacto referet hanc ianuam,
Oblongum in obliquum latus collum exserit,
Siphunculi in modum suum rostrum struens,
Salsumque fundens visceri succum intimo,
Ita arida his fluxis onera trudit foras.
Quis semine edidit sine vllo vultures,
Vbi fæminæ omnes, masculum nullum genus?
Hi virginem nostram gerentem lampada
Præ se ferunt, quantum alitis natura quit.

Oportuit

Τὴν ὀςρακώδη μὴ φορεύσας ἀσπίδα.
Τίς τὸν μεγισόφωνον ἔνδον τῆς ςέγης,
Επῆσεν ὄρνιν ὡρολογεῖν τὴν εὐφρόνην·
Καὶ μὴ παρόντα προβλέπειν τὸν ἥλιον,
Καὶ τοὺς ἐνύπνους ἐξυπνίζειν ἐργάτας; 1090
Θεὸς δὲ ποῖος τῶν Ομήρου πλασμάτων
Γῆρας ξέει φοίνικος ἐκπυρουμένου,
* Λυπρῷ δὲ τὸν γέροντα τεφρώσας τάφῳ,
Ζῶντα προβάλλει τοῦ τάφου τὰ λείψανα;
Ελληνικοῖς Ελληνες εἴξαντες λόγοις, 1095
Πείθητε λοιπὸν τὴν ἀνάστασιν σέβειν.
Τίς μαντικοὺς δίδωσι τοῖς πλωοῖς ὅρους;
Μαντεύεται γὰρ ὑετοὺς ἐν αἰθέρᾳ
Τῆς μακρογήρου τῆς κορώνης τὸ ςόμα.
Πρὸ τοῦ δὲ πνεῦσαι, τὰς πνοὰς προδεικνύει 1100
Αἴθυια κολπώσασα τὸ πλωτὸν νέφος.
Ἴβις δὲ ποίων εὐπορεῖ διδασκάλων,
Καὶ τοῦ Γαληνοῦ δείκνυται σοφωτέρα;
Τῆς γὰρ κάτωθεν ἐμφραγείσης ἐξόδου,
Αμηχανοῦσα πῶς ἀνοίξει τὴν θύραν, 1105
Τὸν μακρὸν * ἐκτείνασα λοξῶς αὐχένα,
Σίφωνα γοργὸν τεκτονεύει τὸ ςόμα,
Καὶ χυλὸν ἄλμης ἐμβαλοῦσα τοῖς ἔσω,
Τὰ ξηρὰ ῥευςοῖς ἐξεφόρτωσεν βάρη.
Τίς ἀσπόρῳ τοὺς γῦπας ἐξάγει τόκῳ, 1110
Φυλῆς παρ' αὐτοῖς οὐχ ὑπούσης ἄρρενος;
Οἱ τὴν καθ' ἡμᾶς πυρφοροῦσαν παρθένον
Δεικνῦντες αὐτὴν ὡς ἐφικτὸν ὀργέῳ·

F Ἐδει γὰρ

Ἔδει γὰρ οἶμαι τοῦ τοσούτου θαύματος   1115
Ἔχειν ἀμυδρὰς ἐμφάσεις καὶ τὴν φύσιν,
Ὡς μήτι δόξῃ καινοτομεῖσθαι τόκῳ,
Μήτε πρὸς ἄκρον ἱστορεῖν τὰ τοῦ τόκου·
Οὐ γὰρ μένουσιν ὡς ἐκείνη παρθένοι,
Ὅταν τὸ τεχθὲν εἰς διέξοδον δράμῃ,
Ῥήξῃ τὰ κλεῖθρα καὶ παρέλθῃ τὰς θύρας.   1120
Εἰ δ' αὖ γε καὶ τίκτουσιν ὀρνίθων γονὴ,
Ἐγκυμονοῦνται τῇ φορᾷ τοῦ πνεύματος·
Πῶς οὐχὶ μᾶλλον ἡ τεκοῦσα παρθένος
Τὸ πιστὸν ἕξει τῆς γονῆς τῆς ἀσπόρου,
Ἐκ ζωοποιοῦ πνεύματος πληρουμένη;   1125
Ποῖος δὲ Φοίβου μαντικώτερος τρίπους
Τὸν μῦν διδάσκει τὸν τυφλὸν, τὸν παμφάγον,
Ἐν τοῖς λαβυρίνθοις ὄντα τῶν ὀρυγμάτων,
Φράττειν πρὸ καιροῦ τῆς φορᾶς τῶν πνευμάτων
Τὰς ἀντιλόξους τῶν ὀπῶν διεξόδους,   1130
Ἄλλας δὲ ποιεῖν ἀντισωθέτους, ὅπου
Τὸ χῶμα τῆς γῆς τὰς πνοὰς ἀποκρύβοι.
Ποῖος δὲ Νηρεὺς τοῖς ἐχίνοις * ἐνσάλοις
Προβλεπτικὰς δίδωσιν ἐν βυθῷ κόρας,
Ὅπως φυγόντες * πρὸ ζάλης, τὰ τῆς ζάλης,   1135
Εἰς τὴν γαλήνην προσρυῶσι τῶν λίθων;
Τίς τὴν μέλιτταν τὴν σοφὴν, τὴν ἐργάτιν,
Γεωμετρεῖν ἔπεισε, καὶ τριωρόφους
Οἴκους ἐγείρειν ἑξαγώνων κλισμάτων·
Ποιεῖν δὲ τὰς συριγγίας οὐκ ἐπ' ὀρθίας   1140
Γραμμῆς διευθύνουσαν, ἀλλ' ἐγκαρσίαν,

Μήπως

Oportuit ſedenim iſtius miraculi
Naturam imagines habere abſconditas,
Vt nec nouata appareat partu hoc, neque
Arcana prorſus detegat partus ſacri:
Nam virgines intactæ, vt illa, non manent,
Fætuſque maturo meandi tempore
Sua clauſtra confringit, foreſque tranſilit.
At ſi parere ſic conſtat iſtos alites,
Vterumque ferre flamine Euri percitos:
Cur non magis quæ Virgo partum pepererit,
Faciet fidem nullo editæ prolis ſatu,
Vitalis auræ plena cum eſſet ſpiritu?
Agedum tripes quis fatidicus Apollinis
Murem edocet luminibus orbum, famelicum,
Cum latitat in labyrinthiis meatibus,
Occludere, antequam irruat venti impetus,
Foraminum cubilis obliquas vias,
Aliaſque conſtruere ſcrobes contrarias,
Telluris agger flamina vt coerceat.
Quis vero Echinis pelagicis Nereus dedit
In fece præſcias futuri pupulas,
Vt ante turbinem procellæ agili fuga,
Rapiant lapillos, pondere vt ſtent firmius?
Quis mellis opifici liquentis optimæ,
Geometriam exercere ſuaſit, ac domos
Tectis tribus, ſexangulares condere?
Et fiſtulas non lineis dirigere
Rectis, at obliqua via, flexo ordine:

Ne forte labantur pedes vſquam infimi
Ex ſarcinis ſuperis, quibus pondus graue
eſt:
Sed paribus vt ſpatiis locati limites
Sint fornicatarum ædium ſtabilimina:
Quo cella ſtet firmata rectis arcubus,
Et nectaris nil dulcis excidat foras.
Geometriam tractans vide Euclide hoc
opus,
Nullam at figuram linearem detrahas,
Ne aculeus magiſtræ apis doctiſſimæ
Te pungat, addiſcas vt inuitus licet.
Quis araneos ſubtilibus digitis creat,
Et nere docet, & fila ad opificium ſuum
Ex viſcerum receſſibus refundere?
Qua linearive arte firmas ad baſes
Fundamina iaciunt, ſtruuntque vincula:
Medioque puncto dirigentes ſtamina,
Induſtria edunt circulos mirabili;
Et interordinio hoc inanis tramitis
Contrarias ſibi columnas comparant:
Subtilis operis pulchra ne molitio
Ab araneo fabricata tandem corruat,
Qui ex vnico duplex opus filo efficit,
Ac veluti rete fila ſunt, tectum & domus.
Hunc erubeſcat, temere quiſquis di-
ctitat
Materiem initium non habere: nam ca-
rens
Si vermis hac, texit, ſecundam certe eam,
Æuo at priores dicere eſt araneos,
Filorum opifices materiæ inhærentium.

Quo

Μήπως ὀλισθήζωσιν οἱ κάτω πόδες
Ἐκ τῶν ἄνωθεν φορτικῶν βαρημάτων·
Εἶναι δὲ μᾶλλον τὰς * παραλλήλους θέσεις,
Τῶν ἀντιλόξων κλισμάτων ἐρείσματα· 1145
Ὡς καὶ τὸν οἶκον ἑστάναι βεβηκότα,
Καὶ μηδὲν ὑγρὸν ἐκπεσεῖν τῆς ἰκμάδος.
Γεωμετρῶν ἐντεῦθεν Εὐκλείδη σκόπει,
Καὶ σχῆμα μηδὲν γραμμικὸν * παρεξέσῃς,
Μήπου σε κέντρον τῆς σοφῆς διδασκάλου 1150
Πλήξῃ μελίττης, καὶ μαθεῖν ἀναγκάσῃ.
Τίς τοὺς ἀράχνας λεπτοδακτύλους πλάσας,
Νήθειν διδάσκει, καὶ πρὸς ἔργα τοὺς μίτους
Ἐκ τῶν παρ᾽ αὐτοῖς ἐντέρων ἀναπτύειν;
Ποία δὲ τέχνη γραμμικῇ πρὸς τὰς βάσεις 1155
Βάλλουσιν ἀρχὰς, καὶ προτείνουσιν θέσεις,
Μέσῳ δὲ κέντρῳ τὰς ἐπάρσεις τῶν μίτων
Κύκλους ἀπαρτίζουσιν ἠκριβωμένους·
Καὶ τῇ μεταξὺ τοῦ κενοῦ διαστάσει,
Στύλους * ὑφαρμόζουσιν ἀντισωθέντους· 1160
Ὅπως τὸ μηχάνημα τῆς λεπτουργίας
Ὡς ἐξ ἀράχνου συντεθὲν μὴ συμπέσῃ,
Ὃς διττὸν ἔργον ἐξ ἑνὸς ποιεῖ μίτου,
Λίνα πρὸς ἄγραν, καὶ πρὸς οἴκησιν στέγην.
Ὃν ἐντρεπέσθω πᾶς τις ἀφρόνως λέγων 1165
Ὕλην ἄναρχον· εἰ γὰρ ὕλην οὐκ ἔχων
Σκώληξ ὑφαίνει, τὴν μὲν ὕλην δευτέραν,
Πρωτογρόνους δὲ τοὺς ἀράχνας λεκτέον,
Ὡς τῶν ἐνύλων ἀρχιτέκτονας μίτων.

Κύκνον δὲ ποῖος ἐξεπαίδευσε τρόπος 1170
Εἰς αὔραν ἐλθεῖν μουσικῆς εὐρυθμίας;
Ὃς τὴν πτερωτὴν ἐξαπλώσας πυκτίδα,
Τερπνὴν ξενουργεῖ ταῖς πνοαῖς μελῳδίαν·
Καὶ τοῦτον οἶδα θαυμάσας πολλῷ πλέον
Η γ' Ορφέα κρούοντα μυθώδη λύραν. 1175

Ποῖος δὲ κώνωψ εὐπορήσας ὀργάνου,
Φωνὴν ἔχει σάλπιγγος; ἢ ποίῳ λόγῳ
Ἐν σμικρότητι συντεθεὶς ἀμηχάνῳ,
Μόρφωσιν * ἔχει, καὶ πτερούμενος φέρει,
Στόμα, τράχηλον, ὄμμα, κοιλίαν, πόδας, 1180
Καὶ τὰς ἀδήλους τὴν ἔσω διαπλάσεις,
Ἃς οὐκ * ἀφῆκε ψηλαφᾶν ἡ λεπτότης;

Οὐ γὰρ τοσοῦτον τῶν μεγίστων ἡ φύσις,
Ὅσον τὰ μικρὰ ταῦτα τῶν ἀμηχάνων,
Τὴν πανσθενῆ δείκνυσι μηχανουργίαν. 1185

Πρόελθε μύρμηξ σιτοκλέπτης, ἐργάτης,
Τὸν κόκκον ἡμίτμητον ἐγκλείων κάτω,
Μήπως νοτισθῇ καὶ σαπῇ ταῖς ἰκμάσι,
Καὶ φθαρτικὴν κάτωθεν αὐξήσῃ χλόην.
Ὅταν δὲ πυκναὶ τῶν νεφῶν αἱ συγχύσεις 1190
Τοῖς ἐργομόχθοις ἀντιπνεύσωσιν πόνοις·
Πόθεν σε μάντιν τοῦ Ζαμόλξιδος πλέον
Ἕκαστος οἶδεν εὐσυνόπτως ἀγρότης;
Ὅτι προδεικνὺς αἰθρίαν πεπηγμένην,
Τὸν σῖτον ἁπλοῖ ἐξ ἐνύγρου πυθμένος, 1195
Εἰς ἄξυλον πῦρ, εἰς τὸν ἥλιον φέρων,
Ὅπως πυρωθεὶς ταῖς βολαῖς ταῖς ἐμφλόγοις,

Ὡς

Quo more Cygnus institutus est nouo
Venire ad auram musici modulaminis?
Hic dum tabellam aligeram in aera explicat,
Lætum per ipsum perficit mire melos.
Mirabilior hinc mi videtur Orpheo,
Qui fabulosam concrepat testudinem.
Quale at culex est nactus organum sibi,
Edat tubæ vt sonum? vel inimitabili
In paruitate compositus, aliquam tamen
Formam obtineat, & aliger cuncta hæc gerat,
Os, collum & oculos, viscera, & citos pedes,
Formasque inaspectabiles intrinsecus,
Quas tenuitas mira haud sinit contingere.
Proinde non tam maximarum quamlibet
Natura rerum, quam pusillarum, docet
Industriæ molitionem maximæ.
Accede iam huc formica frumenti rapax,
Operaria, abscondens humi grana in duo
Partita, ne quam vliginem aut cariem trahant,
Aut noxium a radice gramen pullulet:
At quando cælo densa nubium agmina
Aduersa tantis imminent laboribus,
Vnde melius quam ipsi Zamolxidis Magi
Vir rusticanus quisque nouit te indice?
Quumque indicas serena certo tempora,
Frumentaque expromis cauis ex vuidis,
Ignem ad carentem sudibus, ad solis facem:
Quo accensa radiis grana sparsa feruidis,

Ceu triticum frictum, parata & tosta sint:
Nam mentis haud formica tantæ erat capax,
Vt præuidendi modulum haberet cognitum:
Ni præuidens quæ mens foret, sibi vt minus
Præsumerent qui sidera alta examinant,
Mirentur at formicam, vti animal tantulum
Æstatis ac brumæ asperæ prænuncium est.
Quis disparem ouis præbuit naturam, & his
In paruulis Elementa monstrauit typis?
Membranam eis tenuem inserens, tanquam aera,
Vitellum vt ignem, album liquorem, veluti aquam:
Vt terra quod durum est: facit natura enim
Extra quod est, telluris vt medium globum:
Foris vt resolui septa firma non queant,
Neque rursus obtundi meatus intimi.
Nam intra vitellum semen & matrix inest,
Sanguinea quædam gutta semper palpitans:
Cuius ope membra eduntur istic pleraque,
Carnesque & alæ & ossium compagines.
Pauone viso quis parum mirabitur
Sapphirum in auro innexum, & in gemmantibus
Alis, smaragdo purpuram viridi insitam:
Varios colores seminatos vndique,
Mixtos citra confusionem splendide:
Quisnam in aciem educit locustarum agmina
Aligera, collecta in neces Ægyptias:
Vt nubilum telum sagittarI abditi,
Iaculum paratum, hastamque motam vi sua:

Densam

Ὡς δ' ἔστος ὅπλος εὑρεθῇ πεφρυγμένος·
Οὐ γὰρ τοσαύτης ἦν ὁ μύρμηξ φροντίδος,
Ὡς ῥυθμὸν εὑρεῖν γνωστικῆς προβλεψίας, 1200
Εἰ μή τις ἦν πρόνοια μὴ φρονεῖν μέγα
Τοὺς τῶν ἐν ἄστροις αἰτιῶν ζυγοστάτας,
Ἀλλ' ὥστε τὸν μύρμηκα θαυμάζειν, ὅπως
Χειμῶνα δηλοῖ καὶ προμηνύει θέρος.
　Τίς ποικίλην δίδωσι τοῖς ᾠοῖς φύσιν, 1205
Μικροῖς δὲ τὰ στοιχεῖα δεικνύει τύποις,
Τὸ λεπτὸν αὐτοῖς ἐμβαλὼν ὡς ἀέρα,
Τὸ ξανθὸν ὡς πῦρ, καὶ τὸ λευκὸν ὡς ὕδωρ,
Τὸ σκληρὸν ὡς γῆν· ἀπογαμοῖ * γὰρ ἡ φύσις
Ἔξωθεν αὐτό, γῆς μεσοσκλήρου δίκην, 1210
Ὡς μήτε τοὺς ἔξωθεν ἐκλύσαι τόνους,
Μηδ' αὖ γε τοὺς ἔσωθεν ἀμβλῦναι πόρους.
Ἔσω γὰρ αὐτοῖς ἀντὶ μήτρας καὶ σπόρου,
Στιγμή τις ἐμπέφυκεν * ἡματωμένη,
Δι' ἧς * ἐκεῖσε σωματοῖ τὰ ποικίλα, 1215
Εἰς σάρκας, εἰς ὄστωσιν, εἰς πτερῶν χύσιν.
　† Ὢ πῶς ἰδών τις τὸν ταὼν μὴ θαυμάσοι
Τὸν χρυσὸν ὡς σάπφειρον ἐμπεπλεγμένον,
Καὶ τὴν πτερωτὴν ἐν σμαράγδῳ πορφύραν,
Τὰς πολυμόρφους συνθέσεις τῶν χρωμάτων, 1220
Ὅλας ἀσυγχύτους τε καὶ μεμιγμένας;
　Τίς ἐκστρατεύει * παγκενῆ τὴν ἀκρίδα;
Ἔθνος πτερωτὸν εἰς φθορὰν Αἰγυπτίων,
Βέλος * νεφῶδες ἐξ ἀδήλου τοξότου,
Λόγχην ἑτοίμην, αὐτοκίνητον δόρυ, 1225

Πυκνὴν

Gracili, pusillæ, arctæque molis bestiæ?
Et quî Dei vis non remisit se prius,
Quam iungeret subtile opus tantis bonis?
Ast vnde procedit iterum Pauo elegans,
Ales micans, stellasque naturâ gerens,
Amictus aliger rubente purpura:
Pandit superbus mira qua spectacula,
Ac solus inter alites cunctos salit:
Hinc illaboratæ figuræ & insitæ
Miscent colorum varietatem plurimam.
Iam qualis est lex Sericis quæ vermibus,
Præclara suadet vellera hæc contexere;
Quæ si colore tincta fuerint purpuræ,
Cohibent tumorem callide omnem principum?
Nam memoria ipsis suggerit, mentem & subit,
Quod ante vestis huius ornatus fuit
Bombycis indumentum, amictusque fragilis.
Hic quoque reuiuiscentię fidem facit,
Dum mortem obit suo in sepulcro conditus,
Idem domicilium eligens tumulum sibi:
Ac ferme iam toto suo corpusculo
Putri, fluente, & tabe consumpto mala,
Vocante ab Orco suscitatur tempore:
Tum pristinam (mirum) sibi formam parit
In paruulis sui reliquiis corporis,
Membrorum & effigiem priori habet parem.
Sic plurimos errore captos arguit,
Vita & fruens conuincit infidum genus:

Si qui-

Ἰσχνῇ, ταπεινῇ καὶ στενῇ διαπλάσει;
Καὶ πῶς τὸ φρικτὸν οὐχ ὑπεστάλη κέρας 1255
Ἔργοις τοσούτοις προσβαλεῖν λειτουργίαν;
Πόθεν ταὼς πρόεισιν ὡραῖος πάλιν,
Ὄρνις διαυγὴς καὶ κατάστερος φύσει.
Τὴν πορφύραν πτερωτὸς ἠμφιεσμένος·
Ἐξ ἧς ἀλαζὼν καὶ τυφώδης τὴν θέαν, 1260
Μόνος διαπρέπει τῶν ἁπάντων ὀρνίθων·
Ἥγ' ἐξ ἀμόχθων συμπλακεῖσα πλασμάτων,
Πολλὴν χύσιν ἔμιξεν αὐτῷ χρωμάτων.
Ποῖος δὲ καὶ σκώληκα Σηρικῶν νόμος,
Πείθει τὰ λαμπρόκλωστα νήματα πλέκειν, 1265
Ἃ τῇ βαφῇ χρωσθέντα τῆς ἁλουργίδος,
Χαυνοῖ τὸν ὄγκον τῶν κρατούντων ἐμφρόνως;
Μνήμη γὰρ αὐτοὺς εὐλαβῶς ὑποτρέχει,
Ὅτι πρὸ αὐτῶν τῆς στολῆς ἡ λαμπρότης,
Σκώληκος ἦν ἔνδυμα, καὶ φθαρτὴ σκέπη. 1270
Ὃς τῇ καθ' ἡμᾶς μαρτυρῶν ἀναστάσει,
Θνήσκει μὲν ἔνδον τῶν ἑαυτοῦ μνημάτων,
Τὸν αὐτὸν οἶκον καὶ ταφὴν δεδεγμένος·
Σχεδὸν δὲ παντὸς τοῦ κατ' αὐτὸν σαρκίου
Σαπέντος ἢ ῥυέντος ἢ τετηγμένου, 1275
Χρόνου καλοῦντος ἐκ φθορᾶς ὑποστρέφει,
Καὶ τὴν πάλαι μόρφωσιν ἀρρήτως φύει,
Ἐν τῷ περιττῷ σῶν τι μικρῷ λειψάνῳ,
Πρὸς τὴν ἀπ' ἀρχῆς σωματούμενος πλάσιν.
Κατηγορεῖ δὲ πυκνὰ τῶν πλανουμένων, 1280
Καὶ ζῶν ἐλέγχει τὴν πικρὰν ἀπιστίαν,

Εἰ

Testacei scuti priuata tegmine.
Quis lucis alitem sonantem intra domum
Persuasit horas noctis vt subduceret?
Et præuideret Sole nondum orto iubar,
Somno sepultos opifices vt suscitet?
Quis porro Homeri e fictionibus Deus
Phœnicis abradit senectam vsti rogo,
Atque arido condens senem busto alitem,
Viuas sepulcri reliquias mox exhibet?
Graii inde Graiis cedite ergo fabulis,
Pie & reuiuiscentiam modo credite.
Prædictionum quis auibus dedit modos?
Diuinat imbres tempore in sudo humidos
Cornicis os, viridis senecta cui diu est.
Et antequam aura spiret, eius præscia est
Densum fulica dum curuat alarum sinum.
Quales at Ibis nigra doctores habet?
Quæ ipso Galeno in hoc videtur doctior,
Quod clausus est quoties meatus infimus,
Incerta quo pacto referet hanc ianuam,
Oblongum in obliquum latus collum exferit,
Siphunculi in modum suum rostrum struens,
Salsumque fundens visceri succum intimo,
Ita arida his fluxis onera trudit foras.
Quis semine edidit sine vllo vultures,
Vbi fæminæ omnes, masculum nullum genus?
Hi virginem nostram gerentem lampada
Præ se ferunt, quantum alitis natura quit.

Oportuit

Τὴν ὀστρακώδη μὴ φορούσαις ἀσπίδα.
Τίς τὸν μεγιστόφωνον ἔνδον τῆς στέγης,
Ἔπεισεν ὄρνιν ὡρολογεῖν τὴν εὐφρόνην·
Καὶ μὴ παρόντα προβλέπειν τὸν ἥλιον,
Καὶ τοὺς ἐνύπνους ἐξυπνίζειν ἐργάτας; 1090
Θεὸς δὲ ποῖος τῶν Ὁμήρου πλασμάτων
Γῆρας ξέει φοίνικος ἐκπυρουμένου,
* Λυπρῷ ἢ τὸν γέροντα πεφρώσας τάφῳ,
Ζῶντα προβάλλει τοῦ τάφου τὰ λείψανα;
Ἑλληνικοῖς Ἕλληνες εἴξαντες λόγοις, 1095
Πείσθητε λοιπὸν τὴν ἀνάστασιν σέβειν.
Τίς μαντικοὺς δίδωσι τοῖς πλωτοῖς ὅρους;
Μαντεύεται γὰρ ὑετοὺς ἐν αἰθρίᾳ
Τῆς μακρογήρου τῆς κορώνης τὸ στόμα.
Πρὸ τοῦ δὲ πνεῦσαι, τὰς πνοὰς προδείκνυσι 1100
Αἴθυια κολπώσασα τὸ πλωτὸν νέφος.
Ἴβις δὲ ποίων εὐπορεῖ διδασκάλων,
Καὶ τοῦ Γαληνοῦ δείκνυται σοφωτέρα;
Τῆς γὰρ κάτωθεν ἐμφραγείσης ἐξόδου,
Ἀμηχανοῦσα πῶς ἀνοίξει τὴν θύραν, 1105
Τὸν μακρὸν * ἐκτείνασα λοξῶς αὐχένα,
Σίφωνα γοργὸν τεκταίνεται τὸ στόμα,
Καὶ χυλὸν ἅλμης ἐμβαλοῦσα τοῖς ἔσω,
Τὰ ξηρὰ ῥευστοῖς ἐξεφόρτωσεν βάρη.
Τίς ἀσπόρῳ τοὺς γῦπας ἐξάγει τόκῳ, 1110
Φυλῆς παρ᾽ αὐτοῖς οὐχ ὑπούσης ἄρρενος;
Οἱ τὴν καθ᾽ ἡμᾶς πυρφοροῦσαν παρθένον
Δεικνύντες αὐτὴν ὡς ἐφικτὸν ὀρνέῳ·

Ἔδει γὰρ οἶμαι τοῦ τοσούτου θαύματος 1115
Ἔχειν ἀμυδρὰς ἐμφάσεις καὶ τὴν φύσιν,
Ὡς μήτι δόξῃ καινοτομεῖσθαι τόκῳ,
Μήτι πρὸς ἄκρον ἱστορεῖν τὰ τοῦ τόκου·
Οὐ γὰρ μένουσιν ὡς ἐκείνη παρθένοι,
Ὅταν τὸ πηχθὲν εἰς διέξοδον δράμῃ,
Ῥήξῃ τὰ κλεῖθρα καὶ παρέλθῃ τὰς θύρας. 1120
Εἰ δ' αὖ γε τίκτουσιν ὀρνίθων γένη,
Ἐγκυμονοῦσι τῇ φορᾷ τοῦ πνεύματος·
Πῶς οὐχὶ μᾶλλον ἡ τεκοῦσα παρθένος
Τὸ πιστὸν ἕξει τῆς γονῆς τῆς ἀσπόρου,
Ἐκ ζωοποιοῦ πνεύματος πληρουμένη; 1125
Ποῖος δὲ Φοίβου μαντικώτερος τρίπους
Τὸν μῦν διδάσκει τὸν τυφλὸν, τὸν παμφάγον,
Ἐν τοῖς λαβυρίνθοις ὄντα τῶν ὀρυγμάτων,
Φράττειν πρὸ καιροῦ τῆς φορᾶς τῶν πνευμάτων
Τὰς ἀντιλόξους τῶν ὀπῶν διεξόδους, 1130
Ἄλλας δὲ ποιεῖν ἀντιπαρθέτους, ὅπου
Τὸ χῶμα τῆς γῆς τὰς πνοὰς ἀποκρύβοι.
Ποῖος γὰρ Νηρεύς τις ἐχίνοις * ἐνσάλοις
Προβλεπτικὰς δίδωσιν ἐν βυθῷ κόρας,
Ὅπως φυγόντες * πρὸ ζάλης, τὰ τῆς ζάλης, 1135
Εἰς τὴν γαλήνην προσρυῶσι τῶν λίθων;
Τίς τὴν μέλιτταν τὴν σοφὴν, τὴν ἐργάτιν,
Γεωμετρεῖν ἔπεισε, καὶ τριωρόφους
Οἴκους ἐγείρειν ἑξαγώνων κλισμάτων·
Ποιεῖν γὰρ τὰς συνεργίας οὐκ ἐπ' ὀρθίας 1140
Γραμμῆς διευθύνουσαν, ἀλλ' ἐγκαρσίαν,

Μήπως

Oportuit ſedenim iſtius miraculi
Naturam imagines habere abſconditas,
Vt nec nouata appareat partu hoc, neque
Arcana prorſus detegat partus ſacri:
Nam virgines intactæ, vt illa, non manent,
Fætuſque maturo meandi tempore
Sua clauſtra confringit, foreſque tranſilit.
At ſi parere ſic conſtat iſtos alites,
Vterumque ferre flamine Euri percitos:
Cur non magis quæ Virgo partum pepererit,
Faciet fidem nullo editæ prolis ſatu,
Vitalis auræ plena cum eſſet ſpiritu?
Agedum tripes quis fatidicus Apollinis
Murem edocet luminibus orbum, famelicum,
Cum latitat in labyrinthiis meatibus,
Occludere, antequam irruat venti impetus,
Foraminum cubilis obliquas vias,
Aliaſque conſtruere ſcrobes contrarias,
Telluris agger flamina vt coerceat.
Quis vero Echinis pelagicis Nereus dedit
In fece præſcias futuri pupulas,
Vti ante turbinem procellæ agili fuga,
Rapiant lapillos, pondere vt ſtent firmius?
Quis mellis opifici liquentis optimæ,
Geometriam exercere ſuaſit, ac domos
Tectis tribus, ſexangulares condere?
Et fiſtulas non lineis dirigere
Rectis, at obliqua via, flexo ordine:

Ne forte labantur pedes vsquam infimi
Ex farcinis ſuperis,quibus pondus graue
eſt:
Sed paribus vt ſpatiis locati limites
Sint fornicatarum ædium ſtabilimina:
Quo cella ſtet firmata rectis arcubus,
Et nectaris nil dulcis excidat foras.
Geometriam tractans vide Euclide hoc
opus,
Nullam at figuram linearem detrahas,
Ne aculeus magiſtræ apis doctiſſimæ
Te pungat,addiſcas vt inuitus licet.
Quis araneos ſubtilibus digitis creat,
Et nere docet,& fila ad opificium ſuum
Ex viſcerum receſſibus refundere?
Qua linearive arte firmas ad baſes
Fundamina iaciunt,ſtruuntque vincula:
Medioque puncto dirigentes ſtamina,
Induſtria edunt circulos mirabili;
Et interordinio hoc inanis tramitis
Contrarias ſibi columnas comparant:
Subtilis operis pulchra ne molitio
Ab araneo fabricata tandem corruat,
Qui ex vnico duplex opus filo efficit,
Ac veluti rete fila ſunt, tectum & domus.
Hunc erubeſcat,temere quiſquis di-
ctitat
Materiem initium non habere:nam ca-
rens
Si vermis hac,texit,ſecundam certe eam,
Æuo at priores dicere eſt araneos,
Filorum opifices materiæ inhærentium.

Quo

Μήπως ὀλισθήζωσιν οἱ κάτω πόδες
Ἐκ τῶν ἄνωθεν φορτικῶν βαρημάτων·
Εἶναι δὲ μᾶλλον τὰς * παραλλήλους θέσεις,
Τῶν ἀντιλόξων κλισμάτων ἐρείσματα· 1145
Ὡς καὶ τὸν οἶκον ἑστάναι βεβηκότα,
Καὶ μηδὲν ὑγρὸν ἐκπεσεῖν τῆς ἰκμάδος.
Γεωμετρῶν ἐντεῦθεν Εὐκλείδη σκόπει,
Καὶ σχῆμα μηδὲν γραμμικὸν * προεξέσῃς,
Μήπου σε κέντρον τῆς σοφῆς διδασκάλου 1150
Πλήξῃ μελίττης, καὶ μαθεῖν ἀναγκάσῃ.
Τίς τοὺς ἀράχνας λεπτοδακτύλους πλάσας,
Νήθειν διδάσκει, καὶ πρὸς ἔργα τοὺς μίτους
Ἐκ τῶν παρ᾽ αὐτοῖς ἐντέρων ἀναπτύειν;
Ποίᾳ δὲ τέχνῃ γραμμικῇ πρὸς τὰς βάσεις 1155
Βάλλουσιν ἀρχάς, καὶ προτείνουσιν θέσεις,
Μέσῳ δὲ κέντρῳ τὰς ἐπάρσεις τῶν μίτων
Κύκλους ἀπαρτίζουσιν ἠκριβωμένους·
Καὶ τῇ μεταξὺ τοῦ κενοῦ διαστάσει,
Στύλους * ὑφαρμόζουσιν ἀντισωθέντους· 1160
Ὅπως τὸ μηχάνημα τῆς λεπτουργίας
Ὡς ἐξ ἀράχνου συντεθὲν μὴ συμπέσῃ,
Ὃς διπλὸν ἔργον ἐξ ἑνὸς ποιεῖ μίτου,
Λίνα πρὸς ἄγραν, καὶ πρὸς οἴκησιν στέγην.
Ὃν ἐντρεπέσθω πᾶς τις ἀφρόνως λέγων 1165
Ὕλην ἄναρχον· εἰ γὰρ ὕλην οὐκ ἔχων
Σκώληξ ὑφαίνει, τὴν μὲν ὕλην δευτέραν,
Πρωτογρόνους δὲ τοὺς ἀράχνας λεκτέον,
Ὡς τῶν ἐνύλων ἀρχιτέκτονας μίτων.

Κύκνον δὲ ποῖος ἐξεπαίδευσε τρόπος 1170
Εἰς αὔραν ἐλθεῖν μουσικῆς εὐρυθμίας;
Ὃς τὴν πτερωτὴν ἐξαπλώσας πυκτίδα,
Τερπνὴν ξενουργεῖ ταῖς πνοαῖς μελῳδίαν·
Καὶ τοῦτον οἶδα θαυμάσας πολλῷ πλέον
Ἢ γ' Ὀρφέα κρούοντα μυθώδη λύραν. 1175
Ποῖος δὲ κώνωψ εὐτορήσας ὀργάνου,
Φωνὴν ἔχει σάλπιγγος; ἢ ποίῳ λόγῳ
Ἐν σμικρότητι συντεθεὶς ἀμηχανῶ,
Μόρφωσιν * ἴχει, καὶ πτερούμενος φέρει,
Στόμα, τράχηλον, ὄμμα, κοιλίαν, πόδας, 1180
Καὶ τὰς ἀδήλους τῆς ἔσω διαπλάσεις,
Ἃς οὐκ * ἀφῆκε ψηλαφᾶν ἡ λεπτότης;
οὐ γὰρ τοσοῦτον τῶν μεγίστων ἡ φύσις,
Ὅσον τὰ μικρὰ ταῦτα τῶν ἀμηχάνων,
Τὴν πανσθενῆ δείκνυσι μηχανουργίαν. 1185
Πρόελθε μύρμηξ σιτοκλέπτης, ἐργάτης,
Τὸν κόκκον ἡμίτμητον ἐγκλείων κάτω,
Μήπως νοτισθῇ καὶ σαπῇ ταῖς ἰκμάσι.
Καὶ φθαρτικὴν κάτωθεν αὐξήσῃ χλόην.
Ὅταν δὲ πυκναὶ τῶν νεφῶν αἱ συγχύσεις 1190
Τοῖς ἐργομόχθοις αὐτιπνεύσωσιν πόνοις·
Πόθεν σε μάντιν τοῦ Ζαμόλξιδος πλέον
Ἕκαστος οἶδεν εὐσυνόπτως ἀγρότης;
Ὅτι προδεικνὺς αἰθρίαν πεπηγμένην,
Τὸν σῖτον ἁπλοῖ ἐξ ἐνύγρου πυθμένος, 1195
Εἰς ἄξυλον πῦρ, εἰς τὸν ἥλιον φέρων,
Ὅπως πυρωθεὶς ταῖς βολαῖς ταῖς ἐμφλόγοις,

Ὡς

Quo more Cygnus institutus est nouo
Venire ad auram musici modulaminis?
Hic dum tabellam aligeram in aera explicat,
Lætum per ipsum perficit mire melos.
Mirabilior hinc mi videtur Orpheo,
Qui fabulosam concrepat testudinem.
Quale at culex est nactus organum sibi,
Edat tubæ vt sonum? vel inimitabili
In paruitate compositus, aliquam tamen
Formam obtineat, & aliger cuncta hæc gerat,
Os, collum & oculos, viscera, & citos pedes,
Formasque inaspectabiles intrinsecus,
Quas tenuitas mira haud finit contingere.
Proinde non tam maximarum quamlibet
Natura rerum, quam pusillarum, docet
Industriæ molitionem maximæ.
Accede iam huc formica frumenti rapax,
Operaria, abscondens humi grana in duo
Partita, ne quam vliginem aut cariem trahant,
Aut noxium a radice gramen pullulet:
At quando cælo densa nubium agmina
Aduersa tantis imminent laboribus,
Vnde melius quam ipsi Zamolxidis Magi
Vir rusticanus quisque nouit te indice?
Quumque indicas serena certo tempora,
Frumentaque expromis cauis ex vuidis,
Ignem ad carentem sudibus, ad solis facem:
Quo accensa radiis grana sparsa feruidis,

Ceu triticum frictum, parata & tosta sint:
Nam mentis haud formica tantæ erat capax,
Vt præuidendi modulum haberet cognitum:
Ni præuidens quæ mens foret, sibi vt minus
Præsumerent qui sidera alta examinant,
Mirentur at formicam, vti animal tantulum
Æstatis ac brumæ asperæ prænuncium est.
Quis disparem ouis præbuit naturam, & his
In paruulis Elementa monstrauit typis?
Membranam eis tenuem inserens, tanquam aera,
Vitellum vt ignem, album liquorem, veluti aquam:
Vt terra quod durum est: facit natura enim
Extra quod est, telluris vt medium globum:
Foris vt resolui septa firma non queant,
Neque rursus obtundi meatus intimi.
Nam intra vitellum semen & matrix inest,
Sanguinea quædam gutta semper palpitans:
Cuius ope membra eduntur istic pleraque,
Carnesque & alæ & ossium compagines.
Pauone viso quis parum mirabitur
Sapphirum in auro innexum, & in gemmantibus
Alis, smaragdo purpuram viridi insitam:
Varios colores seminatos vndique,
Mixtos citra confusionem splendide:
Quisnam in aciem educit locustarum agmina
Aligera, collecta in neces Ægyptias:
Vt nubilum telum sagittarI abditi,
Iaculum paratum, hastamque motam vi sua:

Densam

Ὡς δ᾽ ἔτος ὅπλος εὑρεθῇ πεφρυγμένος·
Οὐ γὰρ τοσαύτης τὴν ὁ μύρμηξ φροντίδος,
Ὡς ῥυθμὸν εὑρεῖν γνωστικῆς προβλεψίας, 1200
Εἰ μή τις τὴν πρόνοια μὴ φρονεῖν μέγα
Τοὺς τῶν ἐν ἄστροις αἰτιῶν ζυγοστάτας,
Ἀλλ᾽ ὥστε καὶ μύρμηκα θαυμάζειν, ὅπως
Χειμῶνα δηλοῖ καὶ προμηνύει θέρος.
Τίς ποικίλην δίδωσι τοῖς ᾠοῖς φύσιν, 1205
Μικροῖς δὲ τὰ στοιχεῖα δεικνύει τύποις,
Τὸ λεπτὸν αὐτοῖς ἐμβαλὼν ὡς ἀέρα,
Τὸ ξανθὸν ὡς πῦρ, καὶ τὸ λευκὸν ὡς ὕδωρ,
Τὸ σκληρὸν ὡς γῆν· ἀπογαιοῖ * γὰρ ἡ φύσις
Ἔξωθεν αὐτό, γῆς μεσοσκλήρου δίκην, 1210
Ὡς μήτε τοὺς ἔξωθεν ἐκλύσαι τόνους,
Μηδ᾽ αὖ γε τοὺς ἔσωθεν ἀμβλῶσαι πόρους.
Ἔσω γὰρ αὐτοῖς αὐτὴ μήτρας καὶ σπόρου,
Στιγμή τις ἐμπέφυκεν * ἡματωμένη,
Δι᾽ ἧς * ἐκεῖσε σωματοῖ τὰ ποικίλα, 1215
Εἰς σάρκας, εἰς ὀστῶσιν, εἰς πτερῶν χύσιν.
† Ὢ πῶς ἰδών τις τὸν ταὼν μὴ θαυμάσοι
Τὸν χρυσὸν ὡς σάπφειρον ἐμπεπλεγμένον,
Καὶ τὴν πτερωτὴν ἐν σμαράγδῳ πορφύραν,
Τὰς πολυμόρφους συνθέσεις τῶν χρωμάτων, 1220
Ὅλας ἀσυγχύτους τε καὶ μεμιγμένας;
Τίς ἐκστρατεύει * παγκενῆ τὴν ἀκρίδα;
Ἔθνος πτερωτὸν εἰς φθορὰν Αἰγυπτίων,
Βέλος * νεφῶδες ἐξ ἀδήλου τοξότου,
Λόγχην ἑτοίμην, αὐτοκίνητον δόρυ, 1225

Πυκνὴν

Πυκνὴν φάλαγγα, μυρμόστομον ξίφος,
Πηδηλικὴν ἔπαλξιν ἀστάτου μάχης·
Οὐχ ἵσταται γὰρ, ἀλλὰ πλήττει, καὶ τρέχει,
Ἕρπυζα πορθεῖ, καὶ κλονεῖ πτερουμένη,
Δοκεῖ δὲ φεύγειν καὶ παλίνδρομος μένει, 1230
Φθείρει πρὸ καιροῦ, καὶ θερίζει πρὸ χρόνου,
Τήκει τὰ δένδρα, καὶ μαραίνει τὴν πόαν,
Ὁμοῦ ἀμέλγει τῶν ὀπώντων τὴν ἰκμάδα,
Τρυγᾷ τὰ φύλλα, τὴν τρύγην δὲ βόσκεται·
Καὶ συλλέγει τὰ κῶλα, καὶ τείνει πάλιν, 1235
Ὥσπερ τὰ νεῦρα τῶν βελῶν οἱ τοξόται·
Καὶ τραυματεῖ τὸ σῶμα τῶν ἐναντίων,
Τοῖς ἀντιλόξοις τῶν * σκελῶν ἀκοντίοις.
Καὶ μή τις ἡμᾶς κομπορρήμων φαυλίσοι,
Ὡς πρὸς τὰ μικρὰ, καὶ σχεδὸν τετιμημένα, 1240
Κινοῦντας εἰκῇ τοῦ λόγου τὸν ἄξονα.
Εἰ γάρ τις οἶκον * ὡραϊσμένον βλέπων
Μορφαῖς ἀπαστράπτοντα κεχρυσωμέναις,
Ἡρμοσμένον δὲ καὶ σιδήρῳ καὶ ξύλοις,
Καὶ τῇ πενιχρᾷ συμπλοκῇ τῶν ὀστράκων, 1245
Σὺν τοῖς μεγίστοις καὶ τὰ μικρὰ θαυμάσει,
Στέργων ἅπαντα, καὶ κροτῶν τὴν ἐργάτην·
Πῶς οὐχὶ μᾶλλον τοῦ πανεργάτου λόγου,
Μύρμηκα καὶ κώνωπα καὶ τὴν ἀκρίδα,
Τὰ πάντα θαυμάσειεν ἔργα σὺν φόβῳ; 1250
Πῶς ἡ χαμερπὴς καὶ τοσαύτη σμικρότης
Τυχεῖν τοσαύτης ἠξιώθη φροντίδος,
Ὡς καὶ φρόνησιν ἐντεθῆναι καὶ κράτος,

Ἰσχνῇ

Denſam cateruam, centicipitemque gladium,
Salienſque præſidium inquieti prœlii:
Locuſta enim non ſtat,feritque & curſitat,
Vaſtatque repens,peruolitat omnia loca,
Fugaſque ſimulat, reciproca & ſiſtit via:
Ac perimit ante tempus, ante diem metit:
Arbuſta marcere,& rigere herbas facit:
Crudum liquorum exſugit humorem omnium:
Vindemiat folia,at vorat vindemiam:
Cadauera modo congregat,modo diſſipat,
Neruos ſagittarum vt ſagittipotens ſolet:
Et hoſtium corpus ſuorum vulnerat,
Haſtilibus crurum recuruorum horridis.

Nec vllus ideo nos blatero derideat,
Quod ad minuta hæc,maximeque exilia,
Sermonis axem inaniter conuertimus.

Si quiſpiam domum ſuperbam viderit,
Imagines in qua renident aureæ,
Ferroque conſtructam, trabibus & ligneis,
Ac paupere laterum applicata fabrica,
Mirabitur minuta cum magnis ſimul,
Et cuncta laudans, opifici applaudet bono:

At quanto magis is Verbi opificis omnium
In culice,formica & locuſta paruula,
Suſpiciet opera tanta cum formidine?
Quo pacto humi quæ abiecta ſerpit paruitas
Honorata tanta prouidentia Dei eſt,
Vt inderetur robur & prudentia

Gracili

Gracili,pusillæ,arctæque molis bestiæ?
Et quî Dei vis non remisit se prius,
Quam iungeret subtile opus tantis bonis?
Ast vnde procedit iterum Pauo elegans,
Ales micans,stellasque naturâ gerens,
Amictus aliger rubente purpura:
Pandit superbus mira qua spectacula,
Ac solus inter alites cunctos salit:
Hinc illaboratæ figuræ & insitæ
Miscent colorum varietatem plurimam.
Iam qualis est lex Sericis quæ vermibus,
Præclara suadet vellera hæc contexere;
Quæ si colore tincta fuerint purpuræ,
Cohibent tumorem callide omnem principum?
Nam memoria ipsis suggerit,mentem & subit,
Quod ante vestis huius ornatus fuit
Bombycis indumentum, amictusque fragilis.
Hic quoque reuiuiscentię fidem facit,
Dum mortem obit suo in sepulcro conditus,
Idem domicilium eligens tumulum sibi:
Ac ferme iam toto suo corpusculo
Putri,fluente,& tabe consumpto mala,
Vocante ab Orco suscitatur tempore:
Tum pristinam(mirum)sibi formam parit
In paruulis sui reliquiis corporis,
Membrorum & effigiem priori habet parem.
Sic plurimos errore captos arguit,
Vita & fruens conuincit infidum genus:

Si qui-

Ἰσχνῇ, ταπεινῇ καὶ στενῇ διαπλάσει;
Καὶ πῶς τὸ φρικτὸν οὐχ ὑπεστάλη κέρας 1255
Ἔργοις τοσούτοις προσβαλεῖν λεπτουργίαν;
Πόθεν ταὼς πρόεισιν ὡραῖος πάλιν,
Ὄρνις διαυγὴς καὶ κατάστερος φύσει.
Τὴν πορφυρᾶν πτερωτὸς ἠμφιεσμένος·
Ἐξ ἧς ἀλαζὼν καὶ τυφώδης τὴν θέαν, 1260
Μόνος διαπτεῖ τῶν ἁπάντων ὀρνίθων·
Ἥν γ' ἐξ ἀμόχθων συμπλακεῖσα πλασμάτων,
Πολλὴν χύσιν ἔμιξεν αὐτῷ χρωμάτων.
Ποῖος δὲ καὶ σκώληκα Σηρικῶν νόμος,
Πείθει τὰ λαμπρὰ ἐκκλωσθέντα νήματα πλέκειν, 1265
Ἃ τῇ βαφῇ χρωσθέντα τῆς ἁλουργίδος,
Χαυνοῖ τὸν ὄγκον τῶν κρατούντων ἐμφρόνως;
Μνήμη γὰρ αὐτοὺς ἀβλαβῶς ὑποστρέφει,
Ὅτι πρὸ αὐτῶν τῆς στολῆς ἡ λαμπρότης,
Σκώληκος ἦν ἔνδυμα, καὶ φθαρτὴ σκέπη. 1270
Ὃς τῇ καθ' ἡμᾶς μαρτυρῶν ἀναστάσει,
Θνήσκει μὲν ἔνδον τῶν ἑαυτοῦ μνημάτων,
Τὸν αὐτὸν οἶκον καὶ ταφὴν δεδεγμένος·
Σχεδὸν δὲ παντὸς τοῦ κατ' αὐτὸν σαρκίου
Σαπέντος ἢ ῥυέντος ἢ τετηγμένου, 1275
Χρόνου καλοῦντος ἐκ φθορᾶς ὑποστρέφει,
Καὶ τὴν πάλαι μόρφωσιν ἀρρήτως φύει,
Ἐν τῷ περιττῷ σαυτῇ μικρῷ λειψάνῳ,
Πρὸς τὴν ἀπ' ἀρχῆς σωματούμενος πλάσιν.
Κατηγορεῖ δὲ πυκνὰ τῶν πλανουμένων, 1280
Καὶ ζῶν ἐλέγχει τὴν πικρὰν ἀπιστίαν,

Εἰ

Εἰ μηδὲ τοῖς σκώληξιν ὡς διδασκάλοις,
Πεισθεῖσα λοιπὸν τὴν ἀνάστασιν σέβει.
* Ποίου γὰρ αὖ τι χῶσι συγγνώμης λόγου
Οἱ τοῖς ἑαυτῶν ψηλαφῶντες δακτύλοις 1285
Σκώληκα νεκρὸν ἐκ ταφῆς ὁδοιπόρον,
Βλέποντες ἢ μύοντες εἰς ἀβλεψίαν,
Τὴν πίστιν ἀντέστρεψαν εἰς ἀπιστίαν;
Πόθεν χελιδὼν ἐξ ἀομμάτου θέας,
Τελήμερος πρόσεισιν ὀμματουμένη, 1290
Ποίαν περιτρίψασα τῆς κόραις μίαν;
Ἣν οὐκ ἀκόμψως καὶ χελιδόνιον λέγειν,
Κρυπτὴ παλαιῶν δογμάτων ἐθέσπισεν,
Τὴν ἀξίαν λαβοῦσαν ἐκ τῶν πραγμάτων·
Καὶ τῷ θέρει μὲν ὡς λύρα ῥυθμίζεται· 1295
Ὅταν δὲ χειμὼν εἰσβάλῃ, συστέλλεται,
Καὶ δένδρον εὑρεῖν οἰκίαν τεχνάζεται,
Καὶ σπαργανοῦται συντεθεῖσα τῷ ξύλῳ,
Καὶ τὴν πτερωτὴν * ἐκδιδύσκεται σκέπην,
Αὖθις δὲ ταύτην ἀμφιέννυται νέαν, 1300
Ὡς οἷα νεκρὸς ἐκ ταφῆς * ἀνηγμένη·
Ἔαρ γὰρ αὐτῇ τὴν ἀνάστασιν φέρει·
Καὶ πολλὰ κράζει, καὶ λαλεῖ καθ' ἡμέραν·
Εἴπερ τίς ἐστι καὶ παρ' ὀρνέοις λόγος·
Ἄνθρωπε τιμᾶν τὴν ἀνάστασιν μάθε, 1305
Λάλον θεωρῶν ἐκ ταφῆς χελιδόνα.
Τίς τὸν σπαρέντα σῖτον ἐκ τῶν ἐγκάτων
Τῆς γῆς ἀνιστᾷ, καὶ τὸν ὥσπερ ἐν τάφῳ
Φθαρέντα κόκκον μυελόσταχυν φέρει;

Οὐ

Si quidem minus, vel vermibus doctoribus,
Credat colendam sibi reuiuiscentiam.
Quem consequi veniæ queant illi modum,
Qui propriis tangunt suæ digitis manus
Demortuum vermem, e sepulcro qui redit:
Et intuentur id, nisi ita conniueant,
Incredulam ac mentem gerunt pro credula?
Et vnde hirundo oculis priuata lucidis,
Tribus diebus prodit oculis prædita?
Herbam exprimendo singularem pupulis:
Eam Chelidoniam, neque absurde, iubent
Veteres vocari, iudices qui dogmatum,
Ex rebus æstimationem quæ capit:
Æstate certe hæc, ceu lyræ sonum refert:
Bruma at recurrente premitur, tectum subit,
Et arbore inuenta sibi fabricat domum,
Ac fasciata sternitur ligni assulis,
Tandemque velamen leue alarum exuit,
Rursusque amicitur nouo isto tegmine,
Quasi mortua e busto reducta, & postuma:
(Ver namque vt ad vitam redeat illa efficit,)
Garritque multum, dictitans totos dies,
(Sermonis vsus si quis est volucribus)
Mortalis homo colas reuiuiscentiam,
Qui cernis a tumulo loquacem hirundinem.
Frugem satam quis intimo terræ e sinu
Educit, & quasi in sepulcro conditum
Et putre granum mille spicis ampliat?

Non

Non vt Sophistæ fabulatores ferunt
Vnius ortum, alterius obitum existere:
Nec ceu arbitrantur ex equi cadauere
Vespas oriri, at ex asello cantharos:
Apemque nasci de iuuenco sedulam:
Nam forma non mutata generis permanet:
At semen eius quod prius humi putruit,
Essentiam ad primam reuertitur suam.
Quis seminum, cum liberis datur opera,
Corruptionem in ossium vertit struem?
Putrescat & nisi semen hoc mortalium,
Exanime corpus vt tumulo vteri abditum,
Conceptione infantulus non fingitur,
His cum organis, neruis, & ornatu cutis.
Quis robur ergo conditoris non timet,
Cum primum id exemplum, hoc & alterum quoque,
Nos doceat a corruptione viuere?
Nobis at insignes imagines licet,
In mortuorum erectione lucida,
Præferre, nostraque indicare vulnera:
Testesque vibices ibi producere,
Vocaliores vel tuba clarissima:
Nam quando sanies putris interlabitur,
Et fistulam parit igneo de pabulo,
Haud possit vllus inuenire tabidi
Membri redintegrationem viuidam,
Ni fluxerit primum & victum corruat,
Planeque mortifica peresum tabe sit,

Ac pror-

Οὐ τῆς σοφιστῆς ὡς δοκεῖ τῶν πλασμάτων, 1310
Ὕπαρξιν ἄλλου τὴν φθορὰν ἄλλου λέγειν.
Οὐδ᾽ ὡς λέγουσιν ἐκ μὲν ἵππου σήψεως,
Σφηκῶν κύησιν, ἐξ ὄνου δὲ κανθάρων,
Βοὸς δὲ τὴν μέλισσαν τὴν φιλεργάτιν.
Ἡ τοῦ γένους γὰρ ταυτότης οὐκ ἠλλάγη. 1315
Ἀλλ᾽ αὐτὸς οὗτος τοῦ φθαρέντος ὁ σπόρος,
Πρὸς ἥνπερ εἶχεν οὐσίαν ἀναστρέφει.

Τίς τῶν παρ᾽ ἡμῖν τεκνοποιῶν σπερμάτων
Τὴν σῆψιν ἐς σύμπηξιν ὀστώδη πλέκει;
Εἰ μὴ σαπῇ γὰρ καὶ παρ᾽ ἡμῖν ὁ σπόρος, 1320
Ὡς σῶμα νεκρὸν ἐνταφεὶς τῇ κοιλίᾳ,
Οὐ σωματοῦται τῇ κυήσει τὸ βρέφος,
Εἰς δέρμα καὶ νεύρωσιν ὀργανούμενον.

Τίς οὖν τὸ τοῦ κτίσαντος οὐ φρίττει κράτος,
Εἰ καὶ τὸ πρῶτον καὶ πάλιν τὸ δεύτερον 1325
Δείκνυσιν ἡμᾶς ἐκ φθορᾶς ζωουμένους;
Ἀλλ᾽ ἔστιν ἡμᾶς δυσωπούσας εἰκόνας,
Τῇ φωταγωγῷ τῶν νεκρῶν ἀναστάσει,
Καὶ μέχρι δεῖξαι τῶν παρ᾽ ἡμῖν τραυμάτων
Στῆσαι τε τοὺς μώλωπας ἀντὶ μαρτύρων, 1330
Ἠχητικῆς σάλπιγγος εὐστομωτέρους·
Ὅταν γὰρ ἰχὼρ σηπτικὸς παρεμπέσῃ,
Σύραγγα τίκτων ἐκ νομῆς * πυροτρόφου,
Οὐκ ἄν τις εὕροι τῆς στενωπότητος μέλους
Τὴν ὥσπερ εἰπεῖν ἐκ μέρους ἀνάστασιν, 1335
Εἰ μὴ ῥυῇ τὸ πρῶτον καὶ λύσιν πάθῃ,
Ἢ παντελῆ * σύντηξιν ἐκ φθορᾶς λάβῃ,

Τῆς ἔνδον αὐτοῦ σαρκὸς ἠφανισμένης·
Οὕτω γὰρ αὖθις γίνεται σεσωσμένος,
Πυρὶ στομωθεὶς ἢ διαιρεθεὶς ξίφει, 1340
Ἢ καὶ μελικράτῳ τε, καί τινι δρόσῳ.
Πρὸς τὴν ἰατρεύουσαν ἀῤῥήτως κρίσιν.
Στύφουσαν ἢ ψύχουσαν ἢ καθαρσίαν,
Εὑρὼν ἐκείνου τοῦ μέλους ἀνάστασιν;
Πῶς οὖν μελίκρατόν τε καὶ πῦρ καὶ ξίφος, 1345
Καὶ μὴν ὀπὸς καὶ ῥίζα, καὶ χοῦς καὶ δρόσος,
Εἴργει τὸ ῥεῦμα, καὶ τὸ δέρμα συλλέγει,
Ἢ τὴν παλαιὰν σάρκα προσκαλούμενα,
Ἢ σῶμα προσπλάσσοντα τῷ πάλαι νέον;
Ὁ δὲ πλάστης τὸ σῶμα μὴ συναρμόσει 1350
Ῥυὲν τὸ σῶμα, καὶ σαπῆ κεχωσμένον,
Ἢ τὴν παλαιὰν δερματώσας οὐσίαν,
Ἢ τῷ φθαρέντι καὶ σαπέντι σαρκίῳ,
Χιτῶνα λεπτὸν * ἐμβαλὼν ἀφθαρσίας;
Ποίας δὲ καὶ τύχωμεν εὐελπιστίας, 1355
Εἰ τοὺς ἰατροὺς τοῦ νοσώδους σαρκίου
Ἄγειν ἐῶμεν καὶ φέρειν τὰ σώματα,
Ὡς ἂν δοκῶσι, καὶ δοκῶσι χείρονας,
Μηδὲν δὲ δῶμεν τῷ Γαληνῷ τῶν ὅλων,
Ψυχῶν ἰατρῷ, πρὸς φιλάνθρωπον τέλος 1360
Τῷ σῶμα νεκρώσαντι τῆς ἁμαρτίας,
Ὑπνωτικὸν δὲ φάρμακον δεδωκότι,
Ὅπως τὸ ῥευστὸν τῆς φθορᾶς ἀποξέσας
Ἄῤῥευστον ἡμῶν ἐξεγείρῃ τὴν φύσιν;
Ἢ πῶς ὁ τοῦ Μαίνεντος ἐμμανὴς λόγος 1365

Αὐτὰ

Ac prorſus intus putrefacta eius caro:
Sic ſanitati reſtituitur priſtinæ,
Igne ſolidatus vel reciſus cuſpide,
Mulſive ſucco, vel liquore roſido:
Pro vi medendi abſcondita iſtis inſita,
Quæ purget, aſtringat, vel etiam frigeret:
Nanciſcitur membri reuiuiſcentiam.
At quo modo ignis, mucro, vel mulſum & liquor,
Radicula aut puluis, vel humor roſidus,
Fluxum coercent, vel cutem conglutinant,
Aſcita veteri cum caro eſt carni recens,
Aut corpus effœtum virens fit ac nouum?
Et fictor ille corporis, quare minus
Connectet ipſum putre & aggeſtum ſolo,
Seu priſtinam pelle induat ſubſtantiam,
Seu marcido vel flaccido corpuſculo
Æternitatis donet exilem togam?
Qua præditi igitur nos ſumus fiducia,
Si terreo hoc medentibus corpuſculo,
Artus agendos & ferendos tradimus
Quocunque libitum eſt, ſi vel in peius velint:
At nil Galeno demus illi maximo,
Qui curat animos, atque amore in nos ſuo
Peccato amicum corpus emori ſinit,
Et pharmacum nobis ſoporiferum exhibet:
Mortalitatis fluxum vt abradens genus,
Quæ non fluat pereatve naturam excitet?
Iam qui Manetis ſermo furibundi viri

 Exercet

Exercet in nos rabiem, & infit talibus:
Si corpus istud denuo excitabitur,
Idem quoque rursus fata mortis sentiet,
Cum felle, phlegma, prœlii modumque, habens:
Quamquam intuetur propriorum vulnerum,
Hanc fistulam putrem, liquores corporis
Tanquam ad aciem instructam cientem maxime,
Cholera nigra flauaque dimicantibus,
Fusaque pituita cruore cum rubro.
Labantibus cunctisque congestis simul,
Pugnam videt, non exitum certaminis:
Vibicibus nec statuit ipsis fidere,
Vt putrefactis tabe cunctis artubus
Recens cutis renascitur, non putrida:
Et copulantur scissa quæ prius, inuicem,
Ex prœlio quoq congredi hæc secum autumat.
Aut quî probaretur, ratio quod dictitat,
Est omnium consensio & confluxio,
Si pugna discors fuerit hæc concordia?
Quî fluxa res concreta mox euaderet,
Præsens nisi hæc pugnæ vrgeat necessitas,
Bilis calore phlegma cum fouet suo:
Aut ni iste feruor temperetur frigore,
Vel siccitas humoribus bellum inferat?
Non ergo vere prœlium est hoc prœlium,
Sed congregandi potius illud vim obtinet,
Quam disgregandi rite quæ connexa sunt:
Concretionem arcens, quoad ligamina

Isthæc

Αὐτὰ καθ' ἡμῶν, καὶ λαλεῖ πεφυρμένα,
Ὡς εἴγε παῦτον ἐξεγείρεται πάλιν
Τὸ σῶμα τοῦτο, καὶ φθαρήσεται πάλιν,
Χολὴν ἔχον καὶ φλέγμα, καὶ λύσιν μάχης·
Καίπερ θεωρῶν τῶν ἑαυτοῦ τραυμάτων 1370
Τὴν σηπτικὴν σύρραξιν τοὺς χυμοὺς ὅλους
Ὡς πρὸς μάχην θήγουσαν ἀνθωπλισμένην,
Χολῆς μελαίνης καὶ χολῆς ξανθοπλόκου,
Καὶ φλέγματος πρὸς αἷμα συμπεπλεγμένου·
Καὶ συρρυέντων καὶ πεφυρμένων ὅλων 1375
Μάχην θεωρῶν, μὴ θεωρῶν τὴν λύσιν,
Καὶ μηδὲ τοῖς μέλλουσι πιστεῦσαι θέλων,
Ὡς καὶ σαπέντων ἐκ φθορᾶς τῶν ὀργάνων,
Ἄσηπτον αὐτοῖς ἀντεγείρεται δέμας,
Καὶ συμβιβασμὸς γίνεται τῶν σχισμάτων 1380
Ἐκ τῆς παρ' αὐτοῖς ὡς νομίζεται μάχης;
Ἢ πῶς φυλαχθῇ τὸ λογικῶς εἰρημένον,
Σύμπνοια καὶ σύρροια τῶν ὅλων μία,
Εἴπερ τὸ σύμπνουν σχίσμα γίνεται μάχης;
Ἢ πῶς τὸ ῥευστὸν στερεῶθῇ πεπηγμένον, 1385
Εἰ μὴ παρούσης τῆς ἀναγκαίας μάχης,
Θάλψει τὸ φλέγμα τῆς χολῆς ἡ θερμότης
Ἢ συγκερασθῇ θερμότητι ψυχρότης,
Ἢ ξηρότης * εὔικμον δὲ πᾶσα μάχη;
Οὐ κυρίως οὖν ἐστὶν ἡ μάχη μάχη, 1390
Συνεκτικὴ δὲ μᾶλλον, ἢ τοὐναντίον
Χωριστικὴ πέφυκε τῶν ἡρμοσμένων·
Σφίγγουσα τὴν σύμπηξιν, ἄχρι τὴν δέσιν

Λύσῃ τὸ τοῦ σφίγξαντος ἄῤῥητον κράτος.
'Ως γάρ τις οἶκον δημιουργῆσαι θέλων, 1395
Καὶ σφῆνα * πήξας σφαιροσυνθέτου στέγης,
Οἶδεν μόνος τὸ σφίγμα, καὶ * λύει μόνος·
Οὕτως ὁ τὴν ἔνσαρκον οὐσίαν κλίσας,
Ὅταν δέοι τὸν οἶκον ἐλθεῖν εἰς λύσιν,
Οὐ φλέγμα κινεῖ καὶ χολὴν πρὸς τὴν λύσιν, 1400
Ὡς ἐνδεὴς ὢν ὑλικοῦ παρεργάτου·
Ἀλλ' ἐκβαλὼν τὸν σφῆνα τῆς ψυχοκράτην,
Ὡς οἶδεν, ὡς ἔσφιγξε, καὶ λύει μόνος.
Ὅταν δὲ τὴν σύμπηξιν ἁρμόσαι θέλῃ·
Κτίσαι γὰρ αὖθις βούλεται τὴν οἰκίαν, 1405
Πτῶσιν παθοῦσαν ἐξ ἀδήλων πτωμάτων·
Εἰ καὶ χολὴν καὶ φλέγμα καὶ πνεῦμα λάβοι,
Ἄσβεστον ὥσπερ συμβιβάζων ὄστρακον·
Χυλοὶ γάρ εισι καὶ μέρη τοῦ κλίσματος·
Τὸν σφῆνα πήξας, ὥστε λύσαι μηκέτι, 1410
Ἄφθαρτον ἡμῶν ἐξεγείρει τὴν φύσιν.
Πλὴν ταῦτα πρὸς Μανέντα τὸν μεμηνότα·
Ἡμεῖς γὰρ ἴσμεν ὡς * ἐναλλαγὴν δέον
Τὸ θνητὸν ἡμῶν τοῦτο προσλαβεῖν δέρας,
Ὃ σπείρεται μὲν ἐν φθορᾷ τεθαμμένον, 1415
Ἀνίσταται δὲ τῆς φθορᾶς ἀντιστρόφως,
Ἄφθαρτον, ὡς ἔδοξε τῷ παντεργάτῃ.
Οὕτως ὁ πλάστης κἄν τι χυλῶσαι θέλῃ
Τὸ σῶμα τοῦτο, κἄν τι λεπτῦναι πλέον,
Ὅμως ἄσηπτον τῆς σαπέντων τὴν φύσιν, 1420
Ὡς τραῦμα νεκρὸν, δέρματι καὶ συλλέγει·

Ἀρκεῖ

Isthæc ligantis robur ingens dissipet.
Vt architectari domum si quis velit,
Ille cuneum testudini tecti inserens,
Nexum tenetque solus,& soluit vbi vult:
Sic carnis hanc qui condidit substantiam,
Cum destrui totam necesse sit domum,
Non phlegma nec bilem ciet soluens opus,
Vt artificis opera & manu cuiusdam egens:
Sed amouens cuneum, animi retinaculum,
Vt nouit,vt ligauit, idem diruit.
At cum coagmentata vult componere,
(Nam denuo ædificare libet istam domum,
Quæ corruit vi flaminum latentium)
Si spiritum,bilem atque pituitam capit,
Calcem quasi addat fabricæ testaceæ:
At enim sapores conditi operis membra sunt:
Ita cuneum ingens vt haud solui queat,
Nostram excitat naturam,& æternam facit.
Hæc in Manetem mente captum dixero:
Nam scimus immutationem consequi
Mortale nostrum corpus, & nostram cutim,
Quæ seminatur morte in atra condita,
Resurgit at contrario morti modo,
Æterna,vt opifici omnium visum est Deo.
Sic conditor,seu corpus humore hoc velit
Exuberare, aut tenue gracileque reddere,
Non iam caducam fragilium naturam, vti
Emortuam plagam,cute obducens tegit:

Nam illi ſat eſt verbum,creetur vt caro,
Qui viſcera indagat ſoli,fluctus videt,
Et ſparſa membra congregat iacentium:
Seu piſcis artus hominis & crudos rapit,
Ac ruſticanus poſtea piſcem vorat,
Atque vrſus illum,tum canes hanc belluam,
Et vultur hos,ſepulcra vero vultures:
Tandemque in omne permeet rerum genus,
Iactatus in tot fluxiones exteras,
Intra ſuos tamen moratur terminos,
Signo notatus conditoris & manu.
Iam ſi quis infirmiſſima vel dextera,
In quinque ramos explicans digitos ſuos,
Far,ordeum,milium capiat,aut triticum,
Leguminumve multitudinem omnium,
Diſcernere ac diuidere nouit optime
Hoc iſtud,& ſociare naturas pares,
Adponit & genus ad genus facillime:
Cur non lapideum cor poteſt comprendere
Vt Conditoris in manu locatum opus
Concurrat ad noſtram reuiuiſcentiam,
Et colligat,ceu quæſtor æs tributaque,
Hinc inde particulas reliquiarum leues,
Arterias,neruoſque,carnem & ſanguinem,
Et omne membri quod latebat fruſtulum:
Adducat & partes reſiduas ſingulis:
(Sunt namque ſignatæ notis vſque ad pilum)
Naturam & omnem deferat ſcriptam ſuum

Ad

Ἀρκεῖ γὰρ αὐτῷ πρὸς τὸ σαρκῶσαι λόγος,
Τὴν γῆν ἐρευνῶν, καὶ τὰ κύματα βλέπων,
Καὶ συλλέγων τὰ κῶλα τῶν κοιμωμένων,
Καὶ κἂν τις ὠμόσαρκον ἀνθρώπου κρέας 1425
Ἰχθὺς σπαράξῃ, καὶ τὸν ἰχθὺν ἀγρότης,
Καὶ τοῦτον ἄρκτος, καὶ τὸ θηρίον κύνες,
Γῦπες δὲ τούτους, τοὺς δὲ γῦπας οἱ τάφοι,
Καὶ πᾶσαι ἁπλῶς αὐθυποδράμοι φύσιν,
Εἰς ἀλλοφύλους ἀντικλώμενος ῥύσεις, 1430
Ὅμως ἔσω πέφυκε τῶν ὁρισμάτων,
Τῇ χειρὶ τοῦ κτίσαντος ἐσφραγισμένος.
Οὐκοῦν ἐὰν ἧς χειρὸς ἀπλεστάτης
Τοὺς πενταχόρδους ἐξαπλώσας δακτύλους,
Κριθὰς, ὀλύρας, κέγχρον ἢ σῖτον λάβοι, 1435
Ἢ πλῆθος ἁπλῶς ὀσπρίων πεφυρμένων,
Οἶδεν διαιρεῖν καὶ μερίζειν εὐθέτως
* Ἐκεῖνο, τοῦτ', καὶ συνάπτει τὰς φύσεις,
Καὶ ῥᾷστα συντίθησι πρὸς γένος γένος·
Πῶς καὶ λιθώδης οὐ συνήσει καρδία, 1440
Ἐν χειρὶ τοῦ κτίσαντος οὖσαν τὴν κτίσιν,
Ἐν τῇ καθ' ἡμᾶς συνδραμεῖν ἀναστάσει,
Καὶ συγκομίζειν ὥσπερ * ἄλλος τοὺς φόρους,
Ἐκεῖθεν ἔνθεν τὰς φορὰς τῶν λειψάνων,
Ἀρτηρίας τε νεῦρα, σάρκας καὶ φλέβας, 1445
Καὶ παντὸς ἄρθρου συλλογὴν κεκρυμμένου,
Συνεισάγειν δὲ τὰς ἑκάστου λοιπάδας·
Εἰσὶ γὰρ ἄχρι καὶ τριχὸς γεγραμμέναι·
Φέρειν τε πᾶσαν τὴν ἐναπόγραφον φύσιν

Τῇ

Τῇ πρὸς τὸν αὐτῆς δεσπότην πεποιθέναι, 1450
Ὅπως ὑφέξει τοῖς ἐπείκτοις ἀγγέλοις
Τοὺς συλλογισμοὺς τῶν χρεῶν καὶ τῶν * τόκων,
Καὶ τὰς ἀπαρχὰς τῆς γεώδους καρδίας,
Σπόρου τε καρπὸν καὶ σποράς ἀκαρπίαν,
Ζυγοῦ τε λεῖμμα καὶ ῥοπῆς διασταθμίαν, 1455
Καὶ πᾶσαν ἁπλῶς ψυχικὴν λειτουργίαν.
Οὕτως ἑαυτὸν ταῖς ἐνεργείαις ἔθου
Γνωστὸν παρ' ἡμῖν καί περ ὢν κεκρυμμένος.
Ὅσον γὰρ ἡμᾶς τῶν ὑπερτέρων νόων
Ὑπερβέβηκεν ἡ θεόπνους ἀκρότης, 1460
Τοσοῦτον αὐτὰς αἱ μέσαι, καὶ τὰς μέσας
Τρίτη τις ἄλλη τάξις ἀρχικωτέρα,
Ἡ μᾶλλον ἐμπέφυκε τῇ πανομμάτῳ,
Καὶ τῇ πτερωτῇ τοῦ τάχους ἐπεκτάσει,
Ἡ πρὸς τὸ θεῖον ἀγχιγείτων ἀκρότης· 1465
Ὅσον γὰρ ἐγγίζουσι, τὰς ἀποστάσεις
Ποιοῦσι μείζους, καὶ ξενοτρόπῳ λόγῳ
Τὰς προσθέσεις ἔχουσιν ὡς ἀφαιρέσεις.
Εἰ γὰρ τὸ τῆς γῆς τοῦτο πῦρ ὁ προσβλέπων,
Πόῤῥω μὲν ἑστὼς θέλγεται πρὸς τὴν θέαν, 1470
Ἀφίσταται δὲ τῇ φλογὶ προσεγγίσας·
Πῶς πρὸς τὸ πῦρ ἐκεῖνο τῆς * ἀφλεξίας,
Ὁ μᾶλλον ἐγγὺς, καὶ πέφυκεν ἄγγελος,
Μὴ μᾶλλον ἐκστῇ καὶ διαστῇ τῷ φόβῳ,
Ἐν * πυρσοφεγγεῖ καὶ θεοκρυφεῖ γνόφῳ, 1475
Ἀφεγγὲς εὑρὼν καὶ τὸ πῦρ καὶ τὴν φλόγα;
Ἐνθεῦτεν ὡς ἔοικεν ἐγγίζει πλέον

Ἡ τῶν

Ad principem,cum venit opportunitas:
Vt instigantibus angelis respondeat,
De debitorum & fœnoris rationibus,
Cordisque primitias ferat ficti ex humo,
Et seminis fructum,sterilitatem & sati,
Libræque defectum,æquitatem & ponderis,
Et omne plane munus animi & ingenI.
Sic temetipsum operationibus tuis
Prodis,licet sis abditus mortalibus:
Quantum anteit sedenim altiorum mentium
Nos eminens diuinaque excellentia:
Tantum hasce mentes mediæ,& in medio sitas
Ordo superior tertius,qui dignior,
Magisque adhæret ordini oculatissimo,
Et aliti velocitate prædito,
Vicina numini supremo summitas:
Nam quo propius absunt, suas distantias
Remotiores indicant, more & nouo
Accessionem vt deminutionem habent.
Etenim procul si terreum qui ignem aspicit
Exhilarat aspectu illius oculos suos,
Vicinus at flammæ recedit ocius:
Quî tandem ab igne non cremante Numinis,
Quo abesse propius angelus quiuis solet,
Non hoc magis stupescet attonitus metu,
In fulgida & sacra Deo caligine
Non lucidum ignem nactus & flammam simul?
Accedit illuc,vt videtur,proxime

Natura

Natura plena oculis Cherubin plurimis,
Dum cernit,& conniuet intuens nimis.
Nam conditæ rei horridum incussit me-
tum
Qui primus excidit a polo istuc Lucifer,
Et plus videndi,nil videns,pœnas luit.
Vt sit relictum & prorsus abiectum
nihil,
Inspectione aut destitutum prouida,
Late & patente,mundi opificis optimi:
Ast cuncta quendam finem ad vtilem data,
Ipsumque fœnum, arbusta, belluæ quo-
que,
Mutique pisces qui Salaciæ incolæ,
Volucresque eodem gurgite enatæ maris:
Quin rigida saxa præuenit summi Dei
Compendiarium, elegans, subtile opus.
Nam morbus aliquo lapide tristis pel-
litur;
Ast alius ad se pertrahit ferrum lapis:
Aliique silices ignis accendunt faces,
Quîve vndeve excitas foris,plane haud scio:
At fulgurum frangit lapis quidam impetum:
Exstinguit ignem appensus externum lapis.
Nec vi id lapis præstat sua,discas at hinc
Prodesse lapides cum Deus vult maxime:
Nos propter ipsos hoc verentes dedecus
Iuuare discamus,pares saxis licet.
Iam gleba sistit sputa fœda sanguinis:
Argilla remedium est salubre torminum:
Fœnique flos sparsus dolores mitigat:
Radicis at succus vim habet cathartici:

Et gut-

Ἡ τῶν Χερουβὶμ ὀμματόπλουτος φύσις,
Βλέπουσα, καὶ μύουσα τὸ βλέπειν πλέον·
Φρικτὸν γὰρ ἐνέθηκε τῇ κτίσει φόβον. 1480
Ὁ πρῶτος εἰς γῆν ἐκπεσὼν ἑωσφόρος,
Βλέπων ἀμέτρως, καὶ παθὼν τὸ μὴ βλέπειν.
Ὡς μηδὲν εἶναι παντελῶς ἀνειμένον,
Ἡ τῆς παναρκοῦς καὶ σοφῆς ἐποψίας
Τοῦ δημιουργήσαντος ἐξῃρημένον, 1485
Εἶναι δὲ πάντα πρός τι χρήσιμον τέλος,
Καὶ μέχρι χόρτου, καὶ φυτῶν καὶ θηρίων,
Καὶ τῶν ἀφώνων τῆς θαλάσσης ἰχθύων,
Καὶ τῶν ἀπ' αὐτῆς ἐκφυέντων ὀρνέων·
Φθάσαι δὲ μέχρι τῶν ἀποκρότων λίθων, 1490
Τὴν * συντομουργὸν τοῦ θεοῦ λεπτουργίαν.
Εἴπερ νόσος μὲν ἐξελαύνεται λίθῳ,
Ἄλλος δὲ τὸν σίδηρον αὐθέλκει λίθος,
Ἄλλοι δὲ πυρσοὺς αὐταναπτουσι λίθοι,
Οὐκ οἶδα πῶς ἔσωθεν ἐξωθουμένους. 1495
Καὶ τοὺς κεραυνοὺς ἄλλος ἀμβλύνει λίθος,
Καὶ πῦρ νόθον σβέννυσιν ἐξηρτημένος·
Οὐχ ὡς λίθος δρῶν, ἀλλ' ὅπως μάθῃς, ὅτι
Θεοῦ θέλοντος ὠφελοῦσι καὶ λίθοι·
Καὶ τὴν δι' αὐτοὺς ἐντροπὴν δεδοικότες, 1500
Πεισθῶμεν ἡμεῖς ὠφελεῖν κἂν ὡς λίθοι.
Εἴργει δὲ βῶλος αἱματόπλυτον χύσιν,
Πηλὸς δὲ σωτὴρ γίνεται δυσεντέροις·
Ἄνθος δὲ χόρτου, πάσμα γίνεται πάθους·
Ὀπὸς δὲ ῥίζης φάρμακον καθαρσίου· 1505

Σταγὼν

Σταγὼν δὲ κέδρου κνησμονὴν ἀποξέει.
Επωφελὴς δὲ πικρότης ἀψινθίας,
Υπεργλυκάζον εἰς ποίησιν μέλι.
Καὶ τῶν βάτων δὲ τῶν ἀκάρπων οἱ κλάδοι,
Απικίλους φύουσι τοὺς Ἱπποκράτους· 1510
Καὶ τοὺς ἀκάρπους μὴ φοβουμένη νόμους
Εκ τῶν ἀκάνθων γίνεται σωτηρία.
Καὶ τέφρα καὶ χοῦς ὠφελοῦσι καὶ τρίχες·
* Τοῖς γὰρ παθοῦσιν ἐκ κρύους ἀβλεψίαν,
Καπνὸς Γαληνὸς γίνεται παρ᾽ ἐλπίδα· 1515
Νάρκη δὲ ναρκοῖ τὰς ἀφὰς τῶν ὀργάνων·
Εστι γὰρ ἐν δέοντι καὶ νάρκης χάρις.
Στέαρ δὲ φώκης φλεγμονὰς οἰδημάτων
Σβέννυσιν, ὥσπερ τὰς καμίνους ἡ δρόσος.
Καὶ συμφλεχθέντων ἱπποκάμπων αἰθάλη, 1520
Σφίγγει τρεμούσας ἐκρυῆναι τὰς τρίχας.
Τρυγὼν δὲ παύει τῶν ὀδόντων τοὺς * κλόνους,
Ὡς ἐν ταλάντῳ τεχνικὸς ζυγοστάτης,
Τὸ κέντρον αὐτῆς * ἐντιθεῖσα τοῖς πόνοις.
Καὶ βρῶσις ἁπλῆ τοῦ σκάρου τῶν ἐντέρων, 1525
Εἴργει τὸ ῥεῦμα τῶν παρ᾽ ἡμῖν ἐντέρων.
Ποθεὶς δὲ χυλὸς τῶν κωβιῶν πετροστέγων
Οχημα γαστρὸς γίνεται πεφραγμένης.
Φθίσιν δὲ καὶ χίμετλα, καὶ τῶν σκορπίων
* Φθάνει τὰ κέντρα, καὶ καταψύχει πόνους 1530
Τοὺς λυσσοδήκτους, τοὺς δὲ καρκίνους ξέει
Καρκῖνος ἐλθὼν ἐκ βυθοῦ θαλαττίου·
Σώφίζεται δὲ καὶ πρὸς ἄγραν ὄστρεων.

Ψάμμον

Et gutta cedri detrahit pruriginem.
Absinthii sed amator est valde vtilis:
Mel leniter fusum iuuat in angustiis.
Asperrimorum sentiumque surculi
Hippocratis simplicia gignunt remedia:
At sterilium leges minus verentibus,
Medicina sunt spinæ salubris maxime.
Iuuant cinisque & puluis & parui pili
Nam sentienti cæcitatem a frigore,
Fumus Galeni præter omnem spem vice est.
Torpere sed Torpilla res tactas facit:
Nam cum est opus, Torpedo confert gratiam.
At Phocæ adeps plagas tumorum turgidas
Exstinguit, vti dulcis caminos ros solet.
Fuligo adustorum Hippocamporum nigra
Arctat capillos, ne trementes defluant.
Turturque mitigat dolores dentium,
Si, vt libripens peritus in trutina facit,
Acumen inferat suum doloribus:
Scarique simplex viscerum comestio;
Grauem coercet fluxionem viscerum:
Haustusque succus Gobii saxatilis,
Ventris vehiculum, cuius obstructum est iter.
Tabemque, & vlcera pernionum, & spicula
Sæua anteuertit scorpionum, & frigerat
Morsos cane a rabido, simul radit feros
Cancros marinus Cancer exortus salo:
Edoctus ad prædam ostreorum idem quoque est:

Hian-

Hiantibus namque his arenam dum in-
iicit,
Ne comprimant patulas ſuas conchas
vetat,
At ianuis laxis ſali iſte callidus
Fur allicit cibum in receſſibus abditum.
Et pulmo piſcis in maris ſpirans cauis,
Commune cui cùm cæteris nîl piſcibus:
Rudis figura, incognitum ſpectaculum,
Animo carens vitaque, ſed leuiter modo
Seſe explicans, & colligens mox per vices:
Diros pedum ardorès calentium nimis,
Si conteratur, leniet pulcherrime.
Neruos at a contractione languidos,
Adeps Leonis ampliare dicitur.
Ac ſanguis hirci paſſione liberat:
Et cantharos refugit reflexis cornibus
Tremens febris quartana, flagransque i-
gnibus.
Subtili Aſilorum fauilla, qui labor
In luſcioſis cernitur, leuabitur:
Nam ſyllabæ ambiguæ minime vult par-
cere
Natura ad æmulationem operis ſe habens.
Sunt Cochleæ terrenæ & æquoris incolæ
Ingentium cauſæ bonorum paruulæ:
Nam ſi cinere teſtarum operieris cutem,
Albas notas delebis: at melle illitam
Siccam fauillam ſi humido perfuderis,
Ventris tumorem, influxiones ac pedum,
Neruorum & vlcera, luminumque nubila,
Fluxumque ſiſtes ſanguinis de naribus:

Et

Ψάμμον γὰρ αὐταῖς ἐμβαλὼν χασμωμένοις,
Εἴργει συνελθεῖν τὰς λαβὰς τῶν διπτύχων· 1535
Ἀνειμένων δὲ τῶν θυρῶν ὁ τοῦ σάλου
Κλέπτης ἀνασπᾷ τὴν τροφὴν κεκρυμμένην.
Ἰχθὺς δὲ πνεύμων τοῖς σάλοις * ἐπιπνέων,
Ὧι μηδέν ἐστιν ἐμφερὲς πρὸς ἰχθύας,
Ἄμορφος εἰκὼν, δυσδιάγνωστος θέα, 1540
Ἄψυχος οὐκ ἔμψυχος, ἀλλ' εἰκῆ μόνον
Δοκῶν ἑαυτὸν ἐξαπλοῦν καὶ συλλέγειν,
Τὰς δυσκαθέκτους τῶν ποδῶν ὑπερζέσεις,
Ὡς οὐδὲν ἄλλο, συντριβεὶς ἀποτρέπει.
Καὶ νεῦρα μὲν σπασθέντα συστολῆς βίᾳ, 1545
Λέοντος, ὡς λέγουσιν, διορθοῖ στέαρ.
Πάθους δὲ λύτρον αἷμα γίνεται τράγου.
Καὶ τοὺς κεράστας ἐκλαβεῖται κανθέρους
Τὸ φλεκτικὸν πῦρ τοῦ τεταρταίου τρόμου.
Καὶ τῇ χνοώδει τῶν μυώπων αἰθάλῃ, 1550
Τὸ τῶν μυώπων ἐξορίζεται πάθος·
Οὐ φείδεται γὰρ συλλαβῆς ὁμωνύμου,
Εἰς ζῆλον ἔργου * συγκεκρατυμένη φύσις.
Εἰσὶ δὲ καὶ γῆς καὶ θαλάσσης κοχλίαι
Μικροὶ, μεγίστων συμφορῶν εὐεργέται· 1555
Ὧν εἰ τεφρώσεις τὴν δορὰν τῶν ὀστράκων,
Ἀλφοὺς ἀναιρεῖς· εἰ δὲ συμπλέξας μέλι,
Τὴν ξηρὰν ὑγρῷ στοιχειώσεις αἰθάλην,
Οἴδημα γαστρὸς καὶ ποδῶν ἐπιρρύσεις,
Νεύρων τε πληγὰς καὶ ζοφώσεις ὀμμάτων, 1560
Καὶ τὴν περὶ ῥινῶν αἱματόρροιαν σβέσεις·

Καὶ θαυμάσαις τὸ θεῖον ὑμνήσαις κρά τις,
Βαλὼν ἐν αὐτῇ φράγμα μυρίαις νόσοις.
Πόθεν δὲ καὶ πῶς ταῦτα γίνεται θέλων
Εἰπεῖν, ἀπραγμάτιστον * αἰτλήσαις βάθος. 1565
Καὶ τῶν ἀναγκαίων γὰρ ὡς φασι πόρων,
Ὁ βλέννος εἴργει τὰς ἀκουσίας ῥύσεις.
* Λύκου δὲ γλῶσσα προσπεθεῖσα νηπίοις,
Λύει τὰ κλεῖθρα τῆς ἀφώνου γλωσσίδος,
Λίθους δὲ * πέτλιξ τῶν ποδῶν περιγλύφει, 1570
Ὅπλος λιθουργὸς εἰς περίστασιν πόνου.
Καὶ ψυχρὸς ἰὸς θερμὸν ἔσβεσεν πάθος·
Ὅπου δὲ θερμῷ ψυχρὸς ὤκλασεν πόνος.
Καὶ σὰρξ ἐχιδνῶν ἀντιφάρμακος δόσις,
Καὶ σφίγμα σαρκὸς γίνεται λαβουμένης· 1575
Τὸν ῥοῦν γὰρ ἵστησι, καὶ τὸν ἰχῶρα ξέει,
Καὶ σωματουργεῖ τὰς ῥεούσας εἰκόνας,
Μορφοῦσα τὰ πρόσωπα τῆς ἀμορφίας.
Καί που τινὲς λέγουσιν ὡς φρυκτοῦ πάθους
Εἰς λοιμὸν εἰσφρήσαντος ἐντρόμῳ ζέσει, 1580
Πνέοντος αὔραν τοῦ νοσοῦντος ἐσχάτην,
Ἤδη παρ' αὐτὰς τῆς ταφῆς τὰς εἰσόδους,
Τὸ κέντρον ἐνθεὶς ἐξ ἀδήλου σκορπίου,
Ἰῷ τὸν ἰὸν ἀντιτάξας πρὸς μάχην,
Ημβλυνεν, ἠμαύρωσε συγκρασει ξένη, 1585
Ψύξιν βαλὼν ἄπληστον ἀκράτῳ ζέσει.
Οὕτως ἕκαστα συμφερόντως ἡ χάρις,
Καὶ πρὸς τὸ ῥυθμίσασα τῶν ἀγωγίμων,
Οὐδὲν πλεῖστον οὐδὲ λεῖπον εἰσάγει,

Καὶ

Et prædicabis hinc Dei potentiam,
Dum mille morbis vnicum obicem ſubiicis:
Aſt vnde, quo pactove fiant talia,
Narrare ſi velis, profundum exhaurias.
Nam Blennus internis meatibus, vt ferunt,
Fluxus vetat, qui ſponte non euenerint.
Linguam at lupinam ſi applices infantibus,
Statim reſolues clauſtra mutæ lingulæ.
Ruptos lapillos, fiſſionibus pedum,
Lapidarius torret, dolorem vt mitiget.
Viruſque rigidum æſtus calores comprimit:
Calido at liquori frigidus cedit dolor.
Ac pulpa Echidnarum veneno opponitur,
Carnemque mutilam aſtringit atque fauciam:
Nam fluxionem ſiſtit & ſaniem eluit,
Reſtaurat & corpus fluentum imaginum,
Deformitati reddat vt formæ decus.
Et aſſerunt nonnulli in horrida luè
Graſſante morbo, per tremores feruidos,
Agitante iam ægro ſpiritum vitæ vltimum,
Portis in Orci ipſis, ſepulcri & limine,
Si ſpiculum ignoti inſeras tum ſcorpii:
Virus veneno, prœlio opponens fero,
Retundit eneruatque mixtura noua,
Cum maximum algorem calor tantus capit.
Ita ſingulas res gratia ipſa commode
Ad quippiam adnectens eorum quæ iuuant,
Nihil redundans intromittit, nil minus:

Ad corticem vſque vel pilos vel lacrymas,
Lutum quoque ipſum, fumum, & olida
ſtercora:
Quanquam hæc quidem pleroſque morta-
les latent,
Aſt alia nota commodis ſatis ſuis.
Dumtaxat in rebus mali reliquum nihil,
Cum ſint venuſta, tite & effecta omnia.
Quis dum aſpicit pulchrum racemum,
non ſtupens
Miratur humorem igneum ligno inditum?
Et vt folia, caduca grana fluxaque
Circum plicata veſtiant, vis ne imbrium
Lædat quod eſt tenerum, vel ardor flammeus
Solis perurat, aut liquores extrahat.
Quis Malogranati autem bene diuidens,
Noſcenſque carbonum vuidorum ipſum
ordinem,
Vt ſingulisque cellulis ſerie ſitis,
Sæpes ſecatque & ſeparat confinia:
Membrana laqueos paruulos tendit rubens,
Ne mollitudinem liquorum quid grauet,
Neu comprimatur vinculorum nexibus,
Atque inde Mali ſuccus excidat tener:
Neue effluens granum alterum corrumperet:
Non altiorem mente cauſam cogitans,
Prius cibum quam ſumat, opificem canit?
Mens namque, natura ſua celerrima,
Miraculum linquens, ad authorem aduolat.
Quis inferens hac ſolidum in immenſo mari,
Albos lapillos vnioneſque educat?
Vnde hunc virorem dat Smaragdo maximum
Natura

Καὶ μέχρι φλοιῶν καὶ τριχῶν καὶ δακρύων, 1590
Καὶ μέχρι πηλοῦ τοῦ καπνοῦ καὶ κοπρίας·
Εἰ καὶ τὰ μὲν λέληθεν ἠγνοημένα,
Τὰ δὲ πρόδηλον εὗρε τὴν διήγησιν·
Ὡς πρός τι φαῦλα μηδαμῶς λοιπὸν λέγειν,
Ἀστεῖα πάντα καὶ καλῶς εἰργασμένα. 1595
Τίς γὰρ θεωρῶν βότρυν, οὐ κατεπλάγη
Τὸν δόντα θερμὴν ὑγρότητα τῷ ξύλῳ,
Καὶ πῶς τὰ φύλλα τὰς ἑτοίμους εἰς ῥύσιν
Ῥάγας περιπλύσσουσι, μὴ βροχῆς βέλος
Πλήξῃ τὸ χαῦνον, ἢ φλογώδης ἡλίου 1600
Φρύξασα θέρμη τοὺς ὀποὺς ἐξικμάσῃ.
Τίς δέρμα ῥοιᾶς διαιρέτως ῥίνας,
Καὶ τὴν θέσιν γνοὺς τῶν ἐνύγρων αἰθερίων,
Καὶ πῶς ἑκάστῳ συντεθέντι χωρίῳ,
Φραγμὸς μεσάζει καὶ μερίζει τοὺς ὅρους· 1605
Ὑμὴν φλογώδης λεπτὰ τείνων σπάρτια,
Μήπως βαρυνθῇ τῶν ὀπῶν ἡ χαυνότης,
Καὶ θλίψιν ἕξει τῇ δέσει τοῦ σφίγματος,
Κἀντεῦθεν ἰκμὰς τῆς ὀπώρας ἐκπέσῃ,
Σήψῃ τε κόκκος ἄλλος ἄλλον ἐκρέων· 1610
Οὐ τὴν ὑπὲρ νοῦν ἐννοήσεις αἰτίαν
Πρὸ τοῦ φαγεῖν ὑμνήσει τὸν παντεργάτην;
Ὁ νοῦς γὰρ εὐθὺς, ὡς ταχύδρομος φύσει,
Ἀφεὶς τὸ θαῦμα πρὸς τὸ αἴτιον τρέχει.
Τίς ἐμφυτεύσας τῷ βυθῷ πηκτὸν γάλα, 1615
Τοὺς μαργαρίτας λευκοδέσμους ἐκτρέφει;
Πόθεν χλοάζει τῶν σμαράγδων ἡ φύσις

Εἰς πάντα καιρόν; οὐ γὰρ εἰς ἔαρ μόνον.
Τίς αὖθος ἐντίθησι σαπφείρῳ λίθῳ,
Εἰ μηδὲν αὖθος ἐν λίθῳ φυτεύεται; 1620
Πόθεν πυραυγὴς ἡ βαφὴ τῶν ἀνθράκων,
Εἰ ψυχρότητι πᾶσα πήγνυται λίθος;
Τίς ταῦτα ποιεῖ καὶ συνιστᾷ καὶ τρέπει,
Εἰ μὴ τὸ σὸν βούλημα καὶ τὸ σὸν κράτος,
Τοῦ πάντα δρῶντος ὡς δοκεῖ σοι καὶ θέλεις; 1625
Τὸ σὸν γὰρ εἰς ἄπειρον ἐκτείνας κράτος,
Φαίνῃ, καλύπτῃ, καὶ περιέρχῃ καὶ μένεις,
Στάσει τρεχούσῃ καὶ φορᾷ πεπηγμένῃ,
Καὶ τὰς ἀμόρφους εἰδοποιῶν οὐσίας,
Αὐτὸς δὲ τοῦ σύμπαντος ἐξῃρημένος, 1630
Ὑπερτελὴς εἶ· καὶ γὰρ ἀρχὴν οὐκ ἔχεις·
Τέλους ἀπέστης, καὶ διέστης τοῦ μέσου,
Ἐκτὸς βεβηκὼς τῶν τριῶν· καὶ τῶν ὅλων
Ἐντὸς πεφυκώς, τῶν ὅλων ἐκτὸς μένεις·
Πρόδηλος ὤν, ἄδηλος· οὐκ ἔχων ὅρους, 1635
Ἀλλ' ὢν ὁρισμὸς τῶν ὁριζόντων ὅρων·
Ἄρχων ἀνάρχως, οὐ μετρούμενος χρόνῳ,
* Ῥοπῇ δὲ ποιῶν ἀχρόνῳ τὰ τοῦ χρόνου.
Ὡς ἔντεχνος δὲ τῶν φρενῶν ἐπιστάτης,
Πᾶσάν τε πρᾶξιν τεχνολογεῖν ἠσκημένος, 1640
Καὶ πᾶν ἰδὼν ὄνομά τι καὶ ῥῆμα ξένον,
Καὶ λεπτὸν ἄρθρον, καὶ μετοχὴν κεκρυμμένην·
Ἀντωνυμίαν δὲ πᾶσαν ἠκριβωμένος,
Προθέσει δὲ πάσῃ μέτρα δοὺς ἡρμοσμένα·
Τὸν πάντα κόσμον εἰς ἐπίρρημα τρέπεις, 1645

Εἰ μὴ

Natura ad omne tempus, haud ad ver
modo?
Florem quis iniecit lapillo illi aureo
Sapphiro? an aliquis flos lapidibus gignitur?
Vnde igneus vigor & color Carbunculis?
Densatur omnis quippe lapis e frigore.
Quis author hæc agit, coagmentat,
mouet?
Annon voluntas est tua, & robur tuum,
Qui cuncta præstas vt videtur & libet?
Nam robur extendens in immensum tuum,
Aperis, tegis, procedis & stas in loco,
Statione currente, & quietis cursibus,
Formansque naturas figura quæ carent:
Ast ipse natura vniuersa exemptus es,
Fine superior, vt qui cares initio:
A fine abes, distas & a medio procul,
Extra recedens terminis illis tribus:
Cunctis at intus insitus, es extra tamen.
Manifestus, haud obscurus: absque termino,
Sed finis ipsos finientes terminos:
Nullo initio ordiens, nec vllo tempore,
Momento & absque tempore facis tempora,
Vt arte præditus magister mentium,
Quique actionem omnem arte tractare est
potis,
Et omne cernens Nomen, & Verbum
nouum,
Minutum & Articulum, latensque Particeps:
Pronomen omne examinans subtiliter,
Præpositioni omni suum adiungis modum:
Omnemque mundum vertis ipso Aduerbio,

Nisi si tuæ esset conscius potentiæ.
Ac copulante vinculo cuncta alligas:
Porrectionesque arte constantes docens,
Producis omnia sicut acceptum tibi est.
Instans, futurum, tum quod infectum est
simul,
Quod subiacet, perfectum, & infinitum item,
Obliteratum iam: modos dein diuidis
In indicantem, perpetuum, optantem modum.
[Hæc arte inexplicabili connexa sunt.]
At imperante dictione ad formam agens
Cuncta, efficis tibi subditum quod condi-
tum est.
Expersque formæ, omnem induis: statu cares,
Vestigio, motu atque gressu cognito:
Namque omnium tu motio & progressio es.
Simplexque multiplexque, primus, infimus,
Mediusque, & altus, latus, imus, magnus, &
Horum nihil, sed inuiis in terminis
Affixus es tuæ abditæ potentiæ.
Vbique præsens, nusquam es, & verso
ordine:
Et omnia vnumque es: licet enim hæc iungere,
Ne forte formis subtrahatur sensuum
Vnum quod & solum est: at omnium ambitu
Docemus hanc, quæ non capitur, essentiam:
Hæc denuo accuratius distinguimus:
Ne suspicetur quis mali quid ob OMNIA,
Seriesque sit concretioni quæ fluit.
Nam, Vbique Deus est præpotens, cum
dicitur,
Est nullibi, ex parte altera subiungitur:

Ne

Εἰ μὴ τὸ σὸν συνεῖδεν ἀῤῥήτως κράτος,
Συζυγικὸν σύνδεσμον * ἐμβαλεῖς ὅλοις·
Ἀεὶ δὲ δεικνὺς τεχνικὰς ἐπεκτάσεις,
Ἅπαντα * γένη πρὸς τὸ σοὶ δεδογμένον·
Μέλλων, ἐνεστὼς, παρατατικὸς, παρακείμενος, 1650
[Συν τοῖς δὲ . . . . . . ἅμα
Ἀόριστος, ὑπερσυντελικός· ἐγκλίσεις νέμων,
Ὁριστικὴν, ἀπαρέμφατον, εὐκτικὴν πλέον·
[Ενθεὶς δὲ ταῦτα τῇ τέχνῃ τῇ * ἀῤῥήτῳ]
Προστακτικῷ δὲ πάντα μορφώσας λόγῳ, 1655
Ὑποτακτικὴν σοι δημιουργεῖς τὴν κτίσιν.

Πάμμορφος ὢν, ἄμορφος, οὐκ ἔχων στάσιν,
Οὐκ ἴχνος, οὐ κίνησιν, οὐ γνωστὴν βάσιν·
Πάντων γὰρ εἶ κίνησις, ἡ πάντων βάσις.
Ἁπλοῦς, μεθεκτὸς, πρῶτος, ἔσχατος, μέσος, 1660
Ὑψηλὸς, εὐρὺς, ἀπλατὴς, βαθὺς, μέγας·
Οὐδὲν δὲ τούτων, ἀλλ᾽ ἐν * ἀβάτοις ὅροις
Τῆς σῆς ἐπήξω μυστικῆς ἐξουσίας.

Ὁ πανταχοῦ μὲν, οὐδαμοῦ δὲ, καὶ πάλιν·
Καὶ πάντα καὶ ἕν· ταῦτα γὰρ συναπτέον· 1665
Μήπως ὑπαχθῇ τοῖς κατ᾽ αἴσθησιν τύποις,
Τὸ ἓν μονωθέν· τῇ δὲ (πάντα) συνθέσει
Δηλοῦντες αὐτοῦ τὴν ἀπερίληπτον φύσιν·
Αὖθις τί γοῦν ἐγκρίνωμεν ἠκριβωμένως,
Μήπως * τὰ πάντα σχῇ κακὴν ὑποψίαν, 1670
Καὶ δῶμεν εἱρμὸν τῇ ῥεούσῃ συνθέσει.
Τῷ πανταχοῦ δὲ τὸν θεὸν πεφυκέναι,
Τὸ μηδαμοῦ πρόσεστιν αὐτοσυνθέσει,

Μήπως

Μήπως μερισθὲν τῇ διχῇ * διασπάσῃ,
Τὸ μηδαμοῦ μὲν εἰς ἀνούσιον ῥέποι, 1675
Τὸ πανταχοῦ δὲ τοῖς μερισμοῖς ἁρμόσοι·
Ἀλλ' ἀντιγόμφοις, ὡς ἂν εἴποι τις, λόγοις,
Τὸ πάντα καὶ ἓν, καὶ τὸ μηδαμοῦ πάλιν
Τῇ πανταχοῦ σφίγγοντες ἀντιφθεγξίᾳ·
Στεῤῥὸν τὸ βάθρον πήξομεν τῶν δογμάτων. 1680
Εἰ καὶ βάθος γὰρ ἐκβαθύνει σοι λόγου,
Πρὸς ὕψος ὀρθεὶς ἐμφανίζειν οὐ θέλεις·
Εἰ * καὶ πρὸς ἄκρον ὕψος ὀρθῶσι φρένες,
* Πρὸς ἄκρον αὖθις ἀνθυποστρέφεις βάθος,
Ὡς μήτε μῆκος σῷ * παρείπτασθαι βάθει, 1685
Μήτε πλάτος σὸν ὕψος εἰς πέρας τρέχειν,
Ἀλλ' εἰς ἄπειρα τῶν ἀπείρων ἡ χύσις
Χυθεῖσα, τῇ σῇ τέμνεται παρεκτάσει·
Ὡς εἰ λέγειν χρὴ καὶ τὰ μήπω πρὸς κτίσιν
Ἐλθόντα τῇ σῇ ζωπυροδότῃ προσθέσει. 1690
Ἐφίστασαι γὰρ, καὶ παρῶν ἀφίστασαι,
Μένων δὲ φεύγεις, καὶ σκιᾶς λεπτῆς δίκην,
Ἐν τῷ κρατεῖσθαι τὰς λαβὰς ὑπεκτρέχεις.
Οὕτω σε καὶ νῦν ἐξ ἀπληστίας πόθου
Μαθεῖν θελήσας, καὶ τρυγῆσαι τῷ λόγῳ 1695
Τὸν ἀμπελῶνα τῶν σοφῶν σου κτισμάτων,
Οὐκ οἶδα ποῖον βότρυν ἁρπάσας λάβω·
Τῇ ποικίλῃ γὰρ καὶ σοφῇ θεωρίᾳ
Τὸν νοῦν μερίζω, καὶ στενοῦμαι, καὶ θέλων
Ἑλεῖν τὰ πρῶτα, κλέπτομαι τοῖς ἐσχάτοις, 1700
Καὶ δυσκαθέκτοις ἀντινήχομαι σάλοις,

Ὡς

Ne partiatur duplici discrimine, vt
Quod nusquam adest par sit vacanti essentia,
Sed singulis Vbique partibus respondeat.
Dictisque, ceu cuneis sibi aduersantibus,
Et omnia, vnumque, & quod est nusquam
retro
Vbique nectentes reclamanti sono,
Sententiarum stabile fulcrum figimus.
Quanquam altitudo orationis summa sit,
Elatus in sublime non vis retegere:
Sin euehantur corda ad arcem altissimam,
Reducis ea profunditatem ad infimam,
Vt longitudo nulla ad imum hoc deuolet,
Nec latitudo currat ad fastigium:
At fluxus immensorum ad immensum patens
Porrectione scinditur fusus tua.
Vt, si loqui ita fas sit, quæ adhuc non condita,
Coniunctione tui excitentur numinis.
Insistis etenim, ac tum recedis quando ades;
Manes, fugisque exilis, atque vmbræ in
modum,
Dum detineris, prensionem tum effugis.
Sic ergo inexpleto scientiæ tui
Amore captus, vineam & desiderans
Vindemiare conditorum a te omnium,
Quem carpere hic malim racemum nescio:
Nam dispari speculatione & vtili
Mentem meam diuido, premorque angustiis,
Ad primaque aspirans, ab imis pertrahor,
Atque enato aduersis in vndis æquoris:

Vt

Σταγὼν δὲ κέδρου κνησμονὴν ἀποξέοι.
Επωφελὴς δὲ πικρότης ἀψινθίας,
Ὑπεργλυκάζον εἰς πρόσεσιν μέλι.
Καὶ τῶν βάτων δὲ τῶν ἀκάρπων οἱ κλάδοι,
Απικίλους φύουσι τοὺς Ἱπποκράτους· 1510
Καὶ τοὺς ἀκάρπους μὴ φοβουμένη νόμους
Εκ τῶν ἀκάνθων γίνεται σωτηρία.
Καὶ τέφρα καὶ χοὺς ὠφελοῦσι καὶ τρίχες·
* Τοῖς γὰρ παθοῦσιν ἐκ κρύους ἀβλεψίαν,
Καπνὸς Γαληνὸς γίνεται παρ' ἐλπίδα· 1515
Νάρκη δὲ ναρκοῖ τὰς ἀφὰς τῶν ὀργάνων·
Ἐστι γὰρ ἐν δέοντι καὶ νάρκης χάρις.
Στέαρ δὲ φώκης φλεγμονὰς οἰδημάτων
Σβέννυσιν, ὥσπερ τὰς καμίνους ἡ δρόσος.
Καὶ συμφλεγέντων ἱπποκάμπων αἰθάλη, 1520
Σφίγγει τρεμούσας ἐκρυῆναι τὰς τρίχας.
Τρυγὼν δὲ παύει τῶν ὀδόντων τοὺς * κλόνους,
Ὡς ἐν ταλάντῳ τεχνικὸς ζυγοστάτης,
Τὸ κέντρον αὐτῆς * ἐντιθεῖσα τοῖς πόνοις.
Καὶ βρῶσις ἁπλῆ τοῦ σκάρου τῶν ἐντέρων, 1525
Εἴργει τὸ ῥεῦμα τῶν παρ' ἡμῖν ἐντέρων.
Ποθεὶς δὲ χυλὸς τῶν κωβιῶν πετροστέγων
Ὄχημα γαστρὸς γίνεται πεφραγμένης.
Φθίσιν δὲ καὶ χίμετλα, καὶ τῶν σκορπίων
* Φθάνει τὰ κέντρα, καὶ καταψύχει πόνους 1530
Τοὺς λυσσοδήκτους, τοὺς δὲ καρκίνους ξέει
Καρκῖνος ἐλθὼν ἐκ βυθοῦ θαλαττίου·
Σώζεται δὲ καὶ πρὸς ἄγραν ὀσπρέων.

Ψάμμον

Et gutta cedri detrahit pruriginem.
Absinthii ſed amaror eſt valde vtilis:
Mel leniter fuſum iuuat in anguſtiis.
Aſperrimorum ſentiumque ſurculi
Hippocratis ſimplicia gignunt remedia:
At ſterilium leges minus verentibus,
Medicina ſunt ſpinæ ſalubris maxime.
Iuuant ciniſque & puluis & parui pili
Nam ſentienti cæcitatem a frigore,
Fumus Galeni præter omnem ſpem vice eſt.
Torpere ſed Torpilla res tactas facit:
Nam cum eſt opus, Torpedo confert gratiam.
At Phocæ adeps plagas tumorum turgidas
Exſtinguit, vti dulcis caminos ros ſolet.
Fuligo aduſtorum Hippocamporum nigra
Arctat capillos, ne trementes defluant.
Turturque mitigat dolores dentium,
Si, vt libripens peritus in trutina facit,
Acumen inſerat ſuum doloribus:
Scarique ſimplex viſcerum comeſtio;
Grauem coercet fluxionem viſcerum:
Hauſtuſque ſuccus Gobii ſaxatilis,
Ventris vehiculum, cuius obſtructum eſt iter.
Tabemque, & vlcera pernionum, & ſpicula
Sæua anteuertit ſcorpionum, & frigerat
Morſos cane a rabido, ſimul radit feros
Cancros marinus Cancer exortus ſalo:
Edoctus ad prædam oſtreorum idem quoque eſt:

Hian-

Hiantibus namque his arenam dum in-
iicit,
Ne comprimant patulas ſuas conchas
vetat,
At ianuis laxis ſali iſte callidus
Fur allicit cibum in receſſibus abditum.
Et pulmo piſcis in maris ſpirans cauis,
Commune cui cum cæteris nil piſcibus:
Rudis figura, incognitum ſpectaculum,
Animo carens vitaque, ſed leuiter modo
Seſe explicans, & colligens mox per vices:
Diros pedum ardores calentium nimis,
Si conteratur, leniet pulcherrime.
Neruos at a contractione languidos,
Adeps Leonis ampliare dicitur.
Ac ſanguis hirci paſſione liberat:
Et cantharos refugit reflexis cornibus
Tremens febris quartana, flagransque i-
gnibus.
Subtili Aſilorum fauilla, qui labor
In luſcioſis cernitur, leuabitur:
Nam ſyllabæ ambiguæ minime vult par-
cere
Natura ad æmulationem operis ſe habens.
Sunt Cochleæ terrenæ & æquoris incolæ
Ingentium cauſæ bonorum paruulæ:
Nam ſi cinere teſtarum operieris cutem,
Albas notas delebis: at melle illitam
Siccam fauillam ſi humido perfuderis,
Ventris tumorem, influxiones ac pedum,
Neruorum & vlcera, luminumque nubila,
Fluxumque ſiſtes ſanguinis de naribus:

Et

Ψάμμον γὰρ αὐτοῖς ἐμβαλὼν χασμωμένοις,
Εἴργει συνελθεῖν τὰς λαβὰς τῶν διπτύχων· 1535
Ἀνειμένων δὲ τῶν θυρῶν ὁ τοῦ σάλου
Κλέπτης ἀναρπᾷ τὴν τροφὴν κεκρυμμένην.
Ἰχθὺς δὲ πνευμόνων τοῖς σάλοις * ἐπιπνέων,
Ὃ μηδέν ἐστιν ἐμφερὲς πρὸς ἰχθύας,
Ἄμορφος εἰκὼν, δυσδιάγνωστος θέα, 1540
Ἄψυχος οὐκ ἔμψυχος, ἀλλ' εἰκῇ μόνον
Δοκῶν ἑαυτὸν ἐξαπλοῦν καὶ συλλέγειν,
Τὰς δυσκαθέκτους τῶν ποδῶν ὑπερζέσεις,
Ὡς οὐδὲν ἄλλο, συντριβεὶς ἀποτρέπει.
Καὶ νεῦρα μὲν σπασθέντα συστολῆς βίᾳ, 1545
Λέοντος, ὡς λέγουσιν, ἰᾶται στέαρ.
Πάθους δὲ λύτρον αἷμα γίνεται τράγου.
Καὶ τοὺς κεράστας ἐκλαβεῖται καυθέντας
Τὸ φλεκτικὸν πῦρ τοῦ πυρεταίου τρόμου.
Καὶ τῇ χνοώδει τῶν μυώπων αἰθάλῃ, 1550
Τὸ τῶν μυώπων ἐξορίζεται πάθος·
Οὐ φείδεται γὰρ συλλαβῆς ὁμωνύμου,
Εἰς ζῆλον ἔργου * συγκεραννυμένη φύσις.
Εἰσὶ δὲ καὶ γῆς καὶ θαλάσσης κοχλίαι
Μικροὶ, μεγίστων συμφορῶν εὐεργέται· 1555
Ὧν εἰ πυρώσεις τὴν δορὰν τῶν ὀστράκων,
Ἀλφοὺς ἀναιρεῖς· εἰ δὲ συμπλέξας μέλι,
Τὴν ξηρὰν ὑγρῷ στοιχειώσεις αἰθάλην,
Οἴδημα γαστρὸς καὶ ποδῶν ἀπορρύσεις,
Νεύρων τε πληγὰς καὶ ζοφώσεις ὀμμάτων, 1560
Καὶ τὴν περὶ ῥινῶν αἱματόρροιαν σβέσεις·

Καὶ θαυμάσας τὸ θεῖον ὑμνήσῃς κρά της,
Βαλὼν ἐν ἀντίφραγμα μυρίαις νόσοις.
Πόθεν δὲ καὶ πῶς ταῦτα γίνεται θέλων
Εἰπεῖν, ἀπερμάτιστον * ἀντλήσῃς βάθος. 1565
Καὶ τῶν ἀναγκαίων γὰρ ὡς φασι πόρων,
Ὁ βλέννος εἴργει τὰς ἀκουσίας ῥύσεις.
* Λύκου δὲ γλῶσσα προστεθεῖσα νηπίοις,
Λύει τὰ κλεῖθρα τῆς ἀφώνου γλωττίδος,
Λίθους δὲ * τέττιξ τῶν ποδῶν περιγλύφει, 1570
Ὅπλος λιθουργὸς εἰς περίστασιν πόνου.
Καὶ ψυχρὸς ἰὸς θερμὸν ἔσβεσεν πάθος·
Ὅπου δὲ θερμῷ ψυχρὸς ὤκλασεν πόνος.
Καὶ σὰρξ ἐχιδνῶν ἀντιφάρμακος δόσις,
Καὶ σφίγμα σαρκὸς γίνεται λωβωμένης· 1575
Τὸν ῥοῦν γὰρ ἵστησι, καὶ τὸν ἰχῶρα ξέει,
Καὶ σωματουργεῖ τὰς ῥεούσας εἰκόνας,
Μορφοῦσα τὰ πρόσωπα τῆς ἀμορφίας.
Καί που τινὲς λέγουσιν ὡς φρυκτοῦ πάθους
Εἰς λοιμὸν εἰς φρήσαντος ἐντρόμῳ ζέσει, 1580
Πνέοντος αὔραν τοῦ νοσοῦντος ἐσχάτην,
Ἤδη παρ' αὐτὰς τῆς ταφῆς τὰς εἰσόδους,
Τὸ κέντρον ἐνθεὶς ἐξ ἀδήλου σκορπίου,
Ἰῷ τὸν ἰὸν ἀντιτάξας πρὸς μάχην,
Ημβλυνεν, ἠμαύρωσε συγκραθεὶς ξένη, 1585
Ψύξιν βαλὼν ἄπληστον ἀκράτῳ ζέσει.
Οὕτως ἕκαστα συμφερόντως ἡ χάρις,
Καὶ πρὸς τὸ ῥυθμίσαι τὰ τῶν ἀγωγίμων,
Οὐδὲν περιττὸν οὐδὲ λεῖπον εἰσάγει,

Καὶ

Et prædicabis hinc Dei potentiam,
Dum mille morbis vnicum obicem subiicis:
Ast vnde, quo pacto ve fiant talia,
Narrare si velis, profundum exhaurias.
Nam Blennus internis meatibus, vt ferunt,
Fluxus vetat, qui sponte non euenerint.
Linguam at lupinam si applices infantibus,
Statim resolues claustra mutæ lingulæ.
Ruptos lapillos, fissionibus pedum,
Lapidarius torret, dolorem vt mitiget.
Virusque rigidum æstus calores comprimit:
Calido at liquori frigidus cedit dolor.
Ac pulpa Echidnarum veneno opponitur,
Carnemque mutilam astringit atque sauciam:
Nam fluxionem sistit & saniem eluit,
Restaurat & corpus fluentum imaginum,
Deformitati reddat vt formæ decus.
Et asserunt nonnulli in horrida luẽ
Grassante morbo, per tremores feruidos,
Agitante iam ægro spiritum vitæ vltimum,
Portis in Orci ipsis, sepulcri & limine,
Si spiculum ignoti inseras tum scorpii:
Virus veneno, prœlio opponens ferο,
Retundit eneruatque mixtura noua,
Cum maximum algorem calor tantus capit.
Ita singulas res gratia ipsa commode
Ad quippiam adnectens eorum quæ iuuant,
Nihil redundans intromittit, nil minus:

Ad corticem vſque vel pilos vel lacrymas,
Lutum quoque ipſum, fumum, & olida
ſtercora:
Quanquam hæc quidem pleroſque morta-
les latent,
Aſt alia nota commodis ſatis ſuis.
Dumtaxat in rebus mali reliquum nihil,
Cum ſint venuſta, rite & effecta omnia.
Quis dum aſpicit pulchrum racemum,
non ſtupens
Miratur humorem igneum ligno inditum?
Et vt folia, caduca grana fluxaque
Circum plicata veſtiant, vis ne imbrium
Lædat quod eſt tenerum, vel ardor flammeus
Solis perurat, aut liquores extrahat.
Quis Malogranati cutem bene diuidens,
Noſcenſque carbonum vuidorum ipſum
ordinem,
Vt ſinguliſque cellulis ſerie ſitis,
Sæpes ſecatque & ſeparat confinia:
Membrana laqueos paruulos tendit rubens,
Ne mollitudinem liquorum quid grauet,
Neu comprimatur vinculorum nexibus,
Atque inde Mali ſuccus excidat tener:
Neue effluens granum alterum corrumperet:
Non altiorem mente cauſam cogitans,
Prius cibum quam ſumat, opificem canit?
Mens namque, natura ſua celerrima,
Miraculum linquens, ad authorem aduolat.
Quis inferens lac ſolidum in immenſo mari,
Albos lapillos vnioneſque educat?
Vnde hunc virorem dat Smaragdo maximum
Natura

Καὶ μέχρι φλοιῶν καὶ τριχῶν καὶ δακρύων, 1590
Καὶ μέχρι πηλοῦ καὶ καπνοῦ καὶ κοπρίας·
Εἰ καὶ τὰ μὲν λέληθεν ἠγνοημένα,
Τὰ δὲ πρόδηλον εὗρε τὴν διήγησιν·
Ὡς πρός τι φαῦλα μηδαμῶς λοιπὸν λέγειν,
Ἀστεῖα πάντα καὶ καλῶς εἰργασμένα. 1595
Τίς γὰρ θεωρῶν βότρυν, οὐ κατεπλάγη
Τὸν δόντα θερμὴν ὑγρότητα τῷ ξύλῳ,
Καὶ πῶς τὰ φύλλα τὰς ἐπιμόυς εἰς ῥύσιν
Ῥάγας περιπλύσουσι, μὴ βροχῆς βέλος
Πλήξῃ τὸ χαῦνον, ἢ φλογώδης ἡλίου 1600
Φρύξασα θέρμη τὰς ὀπὰς ἐξικμάσῃ.
Τίς δέρμα ῥοιᾶς διαιρέτως φύσας,
Καὶ τὴν θέσιν γνοὺς τῶν ἐνύγρων αἰθερίων,
Καὶ πῶς ἑκάστῳ συντιθέντι χωρίῳ,
Φραγμὸς μεσάζει καὶ μερίζει τοὺς ὅρους· 1605
Ὑμὴν φλογώδης λεπτὰ πίνων σπαρτία,
Μήπως βαρυνθῇ τῶν ὀπῶν ἡ χαυνότης,
Καὶ θλῖψιν ἕξει τῇ δέσει τοῦ σφίγματος,
Κἀντεῦθεν ἰκμὰς τῆς ὀπώρας ἐκπέσῃ,
Σήψῃ τι κόκκος ἄλλος ἄλλον ἐκρέων· 1610
Οὐ τὴν ὑπὲρ νοῦν ἐννοήσας αἰτίαν
Πρὸ τοῦ φαγεῖν ὕμνησε τὸν παντεργάτην;
Ὁ νοῦς γὰρ εὐθὺς, ὡς ταχύδρομος φύσει,
Ἀφεὶς τὸ θαῦμα πρὸς τὸ αἴτιον τρέχει.
Τίς ἐμφυτεύσας τῷ βυθῷ πηκτὸν γάλα, 1615
Τοὺς μαργαρίτας λευκοδέσμους ἐκτρέφει;
Πόθεν χλοάζει τῶν σμαράγδων ἡ φύσις

Εἰς πάντα καιρόν; οὐ γὰρ εἰς ἔαρ μόνον.
Τίς ἄνθος ἐντέθηκε σαπφείρῳ λίθῳ,
Εἰ μηδὲν ἄνθος ἐν λίθῳ φυτεύεται; 1620
Πόθεν πυραυγὴς ἡ βαφὴ τῶν ἀνθράκων,
Εἰ ψυχρότητι πᾶσα πήγνυται λίθος;
Τίς ταῦτα ποιεῖ καὶ συνιστᾷ καὶ τρέπει,
Εἰ μὴ τὸ σὸν βούλημα καὶ τὸ σὸν κράτος,
Τοῦ πάντα δρῶντος ὡς δοκεῖ σοι καὶ θέλεις; 1625
Τὸ σὸν γὰρ εἰς ἄπειρον ἐκτείνας κράτος,
Φαίνῃ, καλύπτῃ, καὶ περιέρχῃ καὶ μένεις,
Σπεύδεις τρεχούσῃ καὶ φορᾷ πεπηγμένῃ,
Καὶ τὰς ἀμόρφους εἰδοποιῶν οὐσίας,
Αὐτὸς δὲ τοῦ σύμπαντος ἐξῃρημένος, 1630
Ὑπερτελὴς εἶ· καὶ γὰρ ἀρχὴν οὐκ ἔχεις·
Τέλους ἀπέστης, καὶ διέστης τοῦ μέσου,
Ἐκτὸς βεβηκὼς τῶν τριῶν· καὶ τῶν ὅλων
Ἐντὸς πεφυκὼς, τῶν ὅλων ἐκτὸς μένεις·
Πρόδηλος ὤν, ἄδηλος· οὐκ ἔχων ὅρους, 1635
Ἀλλ' ὢν ὁρισμὸς τῶν ὁριζόντων ὅρων·
Ἄρχων ἀνάρχως, οὐ μετρούμενος χρόνῳ,
* Ῥοπῇ δὲ ποιῶν ἀχρόνῳ τὰ τοῦ χρόνου.
Ὡς εὔτεχνος δὲ τῶν φρενῶν ἐπιστάτης,
Πᾶσαν τι πρᾶξιν τεχνολογεῖν ἠσκημένος, 1640
Καὶ πᾶν ἰδὼν ὄνομά τι καὶ ῥῆμα ξένον,
Καὶ λεπτὸν ἄρθρον, καὶ μετοχὴν κεκρυμμένην·
Ἀντωνυμίαν δὲ πᾶσιν ἠκριβωμένος,
Προθεὶς δὲ πάσῃ μέτρα δοὺς ἡρμοσμένα·
Τὸν πάντα κόσμον εἰς ἐπίρρημα τρέπεις, 1645

Εἰ μὴ

Natura ad omne tempus, haud ad ver
modo?
Florem quis iniecit lapillo illi aureo
Sapphiro? an aliquis flos lapidibus gignitur?
Vnde igneus vigor & color Carbunculis?
Densatur omnis quippe lapis e frigore.
Quis author hæc agit, coagmentat,
mouet?
Annon voluntas est tua, & robur tuum,
Qui cuncta præstas vt videtur & libet?
Nam robur extendens in immensum tuum,
Aperis, tegis, procedis & stas in loco,
Statione currente, & quietis cursibus,
Formansque naturas figura quæ carent:
Ast ipse natura vniuersa exemptus es,
Fine superior, vt qui cares initio:
A fine abes, distas & a medio procul,
Extra recedens terminis illis tribus:
Cunctis at intus insitus, es extra tamen.
Manifestus, haud obscurus: absque termino,
Sed finis ipsos finientes terminos:
Nullo initio ordiens, nec vllo tempore,
Momento & absque tempore facis tempora,
Vt arte præditus magister mentium,
Quique actionem omnem arte tractare est
potis,
Et omne cernens Nomen, & Verbum
nouum,
Minutum & Articulum, latensque Particeps:
Pronomen omne examinans subtiliter,
Præpositioni omni suum adiungis modum:
Omnemque mundum vertis ipso Aduerbio,

Nisi si tuæ esset conscius potentiæ.
Ac copulante vinculo cuncta alligas:
Porrectionesque arte constantes docens,
Producis omnia sicut acceptum tibi est.
Instans, futurum, tum quod infectum est simul,
Quod subiacet, perfectum, & infinitum item)
Obliteratum iam: modos dein diuidis
In indicantem, perpetuum, optantem modum.
[Hæc arte inexplicabili connexa sunt.]
At imperante dictione ad formam agens
Cuncta, efficis tibi subditum quod conditum est.
Expersque formæ, omnem induis: statu cares,
Vestigio, motu atque gressu cognito:
Namque omnium tu motio & progressio es.
Simplexque multiplexque, primus, infimus,
Mediusque, & altus, latus, imus, magnus, &
Horum nihil, sed inuiis in terminis
Affixus es tuæ abditæ potentiæ.
Vbique præsens, nusquam es, & verso ordine:
Et omnia vnumque es: licet enim hæc iungere,
Ne forte formis subtrahatur sensuum
Vnum quod & solum est: at omnium ambitu
Docemus hanc, quæ non capitur, essentiam:
Ac denuo accuratius distinguimus:
Ne suspicetur quis mali quid ob OMNIA,
Seriesque sit concretioni quæ fluit.
Nam, Vbique Deus est præpotens, cum dicitur,
Est nullibi, ex parte altera subiungitur:

Ne

Εἰ μὴ τὸ σὸν συνεῖδεν ἀρρήτως κράτος,
Συζυγικὸν σύνδεσμον * ἐμβαλεῖς ὅλοις·
Ἀεὶ δ' ἀκινοὺς τεχνικὰς ἐπεκτάσεις,
Ἅπαντα * κινεῖ πρὸς τὸ σοὶ δεδογμένον·
Μέλλων, ἐνεστὼς, παρατατικὸς, παρακείμενος, 1650
[Σω τὶς δὲ . . . . ἅμα
Ἀόριστος, ὑπερσυντελικός· ἐγκλίσεις νέμων,
Ὁριστικὴν, ἀπαρέμφατον, εὐκτικὴν πλέον·
[Ἐνθεὶς δὲ ταῦτα τῇ τέχνῃ τῇ * ἀρρήτῳ]
Προστακτικῷ δὲ πάντα μορφώσας λόγῳ, 1655
Ὑποτακτικὴν σοι δημιουργεῖς τὴν κτίσιν.

Πάμμορφος ὢν, ἄμορφος, οὐκ ἔχων στάσιν,
Οὐκ ἴχνος, οὐ κίνησιν, οὐ γνωστὴν βάσιν·
Πάντων γὰρ εἶ κίνησις, ἡ πάντων βάσις.
Ἁπλοῦς, μεθεκτὸς, πρῶτος, ἔσχατος, μέσος, 1660
Ὑψηλὸς, εὐρὺς, ἀπλατὴς, βαθὺς, μέγας·
Οὐδὲν δὲ τούτων, ἀλλ' ἐν * ἀβάτοις ὅροις
Τῆς σῆς ἐπήξω μυστικῆς ἐξουσίας.

Ὁ πανταχοῦ μὲν, οὐδαμοῦ δὲ, καὶ πάλιν
Καὶ πάντα καὶ ἕν· ταῦτα γὰρ συναπτέον· 1665
Μήπως ὑπαχθῇ τις κατ' αἴσθησιν τύποις,
Τὸ ἓν μονωθὲν τῇ δὲ (πάντα) συνθέσει
Δηλοῦντες αὐτοῦ τὴν ἀπερίληπτον φύσιν·
Αὖθις τί γ' ἐγκρίνωμεν ἠκριβωμένως,
Μήπως * τὰ πάντα σχῇ κακὴν ὑποψίαν, 1670
Καὶ δῶμεν εἱρμὸν τῇ ῥεούσῃ συνθέσει.
Τῷ πανταχοῦ δὲ τὸν θεὸν πεφυκέναι,
Τὸ μηδαμοῦ πρόσεστιν ἀντισυνθέσει,

Μήπως

Μήπως μερισθὲν τῇ διχῇ * διασπασθῇ,
Τὸ μηδαμοῦ μὲν εἰς ἀνούσιον ῥέποι, 1675
Τὸ πανταχοῦ δὲ τοῖς μερισμοῖς ἁρμόσοι·
Ἀλλ' ἀντιγόμφοις, ὡς ἂν εἴποι τις, λόγοις,
Τὸ πάντα καὶ ἓν, καὶ τὸ μηδαμοῦ πάλιν
Τῇ πανταχοῦ σφίγγοντες ἀντιφθεγξίᾳ·
Στερρὸν τὸ βάθρον πήξομεν τῶν δογμάτων. 1680
Εἰ καὶ βάθος γὰρ ἐκβαθύνει σοι λόγου,
Πρὸς ὕψος ὀρθεὶς ἐμφανίζειν οὐ θέλεις·
Εἰ * καὶ πρὸς ἄκρον ὕψος ὀρθῶσι φρένες,
* Πρὸς ἄκρον αὐτὰς ἀνθυποστρέφεις βάθος,
Ὡς μήτε μῆκος σῷ * παρείπτασθαι βάθει, 1685
Μήτε πλάτος σὸν ὕψος εἰς πέρας τρέχειν,
Ἀλλ' εἰς ἄπειρα τῶν ἀπείρων ἡ χύσις
Χυθεῖσα, τῇ σῇ τέμνεται παρεκτάσει·
Ὡς εἰ λέγειν χρὴ καὶ τὰ μήπω πρὸς κτίσιν
Ἐλθόντα τῇ σῇ ζωπυροδότου προσθέσει. 1690
Ἐφίσταται γὰρ, καὶ παρὼν ἀφίσταται,
Μένων δὲ φεύγεις, καὶ σκιᾶς λεπτῆς δίκην,
Ἐν τῷ κρατεῖσθαι τὰς λαβὰς ὑπεκτρέχεις.
Οὕτω σε καὶ νῦν ἐξ ἀπληστίας πόθου
Μαθεῖν θελήσας, καὶ τρυγῆσαι τῷ λόγῳ 1695
Τὸν ἀμπελῶνα τῶν σοφῶν σου κτισμάτων,
Οὐκ οἶδα ποῖον βότρυν ἁρπάσας λάβω·
Τῇ ποικίλῃ γὰρ καὶ σοφῇ θεωρίᾳ
Τὸν νοῦν μερίζω, καὶ στενοῦμαι, καὶ θέλων
Ἑλεῖν τὰ πρῶτα, κλέπτομαι τοῖς ἐσχάτοις, 1700
Καὶ δυσκαθέκτοις ἀντινήχομαι σάλοις,

Ὡς

Ne partiatur duplici diſcrimine, vt
Quod nuſquam adeſt par ſit vacanti eſſentia,
Sed ſingulis Vbique partibus reſpondeat.
Dictiſque, ceu cuneis ſibi aduerſantibus,
Et omnia, vnumque, & quod eſt nuſquam
retro
Vbique nectentes reclamanti ſono,
Sententiarum ſtabile fulcrum figimus.
Quanquam altitudo orationis ſumma ſit,
Elatus in ſublime non vis retegere:
Sin euehantur corda ad arcem altiſſimam,
Reducis ea profunditatem ad infimam,
Vt longitudo nulla ad imum hoc deuolet,
Nec latitudo currat ad faſtigium:
At fluxus immenſorum ad immenſum pa-
tens
Porrectione ſcinditur fuſus tua.
Vt, ſi loqui ita fas ſit, quæ adhuc non con-
dita,
Coniunctione tui excitentur numinis.
Inſiſtis etenim, ac tum recedis quando ades;
Manes, fugiſque exilis, atque vmbræ in
modum,
Dum detineris, prenſionem tum effugis.
Sic ergo inexpleto ſcientiæ tui
Amore captus, vineam & deſiderans
Vindemiare conditorum a te omnium,
Quem carpere hic malim racemum neſcio:
Nam diſpari ſpeculatione & vtili
Mentem meam diuido, premorque anguſtiis,
Ad primaque aſpirans, ab imis pertrahor,
Atque enato aduerſis in vndis æquoris:

Vt

Vt nauigantibus in cauis pelagi abditis,
Quo latius protenditur vastum mare,
Tanto magis se contrahunt præcordia.
Nam fulgetri si more percurram impetu,
Et volucer attollar, penetrans singulas
Res quasque, & altius ferar, scisso æthere,
Petrus recludam clauibus fictus modo:
Nec me hæc in arctum extensio redegerit,
Orbes polorum transiens, superabo aquam,
Forsitan abyssum ex ipso abysso, & exitum
Iungens initio, vllum videns nec terminum.
Tum pronus incumbens ad imum gurgitem,
Et conuolutus ad cauum voraginis,
Vortigine æstuo, paloque vagus, & denuo
Ad humum reflecto limus, ego, cursum meum:
Nam quid ego sum, scintilla nisi si terrea,
Lutumque molle, aut puluis insidens humi?
At qua auolabo, quem secabo ve æthera?
Aut qua profectus astra feriam vertice,
Orbem actus in quintum Lycæi præsidis?
Aut quemnam in alterum polum, aut quam ianuam,
Quæ reserat illum, aut quam alteram rursus petam?
Procedo quærens, refugio tangens manu:
Profunda terræ si infimę conspexero,
Nectamque millenam altitudinem alteri,
Immensitatisque modulum certum sciam:
Discam at mea a terra, meaque matre, vbi
Longissimum pedem suum contraxerit:

Tum

Ὡς οἱ πλέοντες ἐν βυθῷ θαλαττίῳ,
Ὅσον προκύπτει τῆς ἀβύσσου τὸ πλάτος,
Πάσχουσι μᾶλλον συστολὴν ἐν καρδίᾳ.
Εἰ καὶ κράτος γὰρ ἀστραπῆς διαδράμω, 1705
Καὶ πλεῖον ἔλθω, καὶ περάσω τὰς φύσεις·
Καὶ μᾶλλον ἔλθω, καὶ τὸν αἰθέρα σχίσας,
Τὰς κλεῖς ἀνοίξω, Πέτρος ὢν πεπλασμένος·
Καὶ τῇ τοσαύτῃ μὴ στενωθεὶς ἐκτάσει,
Ὑπερβεβηκὼς οὐρανοὺς ὕδωρ φθάσω, 1710
Ἴσως ἄβυσσον ἐξ ἀβύσσου, καὶ πέρας
Ἀρχῇ συνάπτων, καὶ πέρας μηδὲν βλέπων.
Τότε προκύψας εἰς τὸ ἄκρον πυθμένα,
Καὶ συνθολωθεὶς πρὸς τὸ χάσμα τοῦ βάθους,
Ἴλιγγα πάσχω, καὶ κλονοῦμαι, καὶ πάλιν 1715
Εἰς γῆν ὁ πηλὸς συστραφεὶς ὑποτρέχω·
Οὐδὲν γάρ εἰμι πλὴν γεώδης αἰθάλη,
Καὶ πηλὸς ἀργὸς, καὶ καταρρόπος κόνις.
Πλὴν ποῖ πτεροῦμαι; ποῖον αἰθέρα σχίσω;
Ἢ ποῖ προσδεθεὶς, καὶ τὸν οὐρανὸν τρέχων, 1720
Εἰς πέμπτον ἔλθω τοῦ Σταγειρίτου πόλον;
Ἢ ποῖον αὖθις ἄλλον, ἢ ποίαν πύλην
Ἐκεῖνον ἐκκλείοντα, καὶ ποίαν πάλιν
Ζητῶν * προκύψω, ψηλαφῶν ὑποστρέφω·
Τὸ τῆς κάτω γῆς εἴπερ ἀθρήσω βάθος, 1725
Καὶ μύριον πλέξαιμι τῷ βάθει βάθος,
Καὶ γνῶ τὸ συμπέρασμα τῆς ἀπειρίας,
Καὶ τῆς ἐμῆς γῆς τῆς ἐμῆς μητρὸς μάθω,
Τὸν μακρὸν αὐτῆς που συνέστειλεν πόδα·

Τότε

Τότε προπελθὼν τῆς ὑπερτέρας πύλαις, 1730
Καὶ τὴν ἀνοικτόκλειστον ἐγκλείσω θύραν·
Ἀνοίγεται γὰρ καὶ πλέον συστέλλεται·
Ἁπλουμένη τε καὶ στενουμένη πλέον,
Χαλᾷ τὰ κλεῖθρα, καὶ φοβεῖ τὰς εἰσόδους,
Τοῖς εἰσβαλεῖν τολμῶσιν ἀντικειμένη. 1735
Ἀλλ' ὦ πάντων ἀρχιτέκτων θαυμάτων,
Ὁ τὸν σὸν υἱὸν, τὸν συνάφραστον λόγον,
Ἐκδοὺς δι' ἡμᾶς τοὺς ἀτάκτους οἰκέτας,
Εἰς λύτρον ἐχθροῖς, υἱὸν ἠγαπημένον·
Ὅπως ἔχοντες, ὥσπερ οἱ κεχωσμένοι 1740
Σκώληκες εἰς γῆν, ἐν τάφῳ τὰς οἰκίας·
Ἡ γῆ γὰρ ἡμῖν ὡς ἐκείνοις ἦν ὅλα,
Βία, τροφὴ, δίαιτα, καὶ ζωῆς τάφος·
Μὴ συγκαταπατηθῶμεν ἐν ζόφῳ πάλιν,
Ἀλλ' εἰς ἀνάστασίν τε καὶ νέαν πλάσιν, 1745
Ἐλθὼν, ἐγείρῃ τὴν πεσοῦσαν εἰκόνα,
Καὶ τὰς ἀράχνας τῶν παθῶν * ἀποξέσῃ,
Καὶ πάντα τοῦ χοϊκοῦ ἐκλινάξῃ λεντίῳ·
Σπόγγῳ δὲ τὴν ῥύπωσιν ἐκμάξας ὅλην,
Βρίθουσαν εἰς γῆν πνευματώσῃ τὴν κόνιν· 1750
Παρ' οὗ τὸ πνεῦμα τῆς ἀληθείας ὅλης,
Ἐκφανθὲν * οἶδεν ἡ κτίσις σεβάσμιον·
Τὸν ἀῤῥαβῶνα τῆς ἄνω κληρουχίας,
Τὸν ἄσχετον ῥοῦν τῶν καλῶν χαρισμάτων,
Τὸ ζωοποιὸν τῆς ἁγιστείας κράτος, 1755
Τῆς υἱοθεσίας τὸ προάρχιον * πέρας,
Τὸ καὶ μερίζον καὶ διαιροῦν ὡς θέλει,

Τὰς

Tum ad altiores promptus accedam fores,
Ac ianuam claudam, quæ aperta clausaque est:
Hæc cum recluditur, magis tum clauditur:
Expansa quippe, arctatur hoc ipso amplius:
Et claustra laxat, ac timere aditus facit,
Opponiturque hanc ingredi tentantibus.
O Machinator magne mirorum omnium,
Qui Filium, Verbum & tuum ore nescium
Vt tu exprimi, tradis malis pro seruulis,
Pretium hostibus, carissimum natum tibi:
Ne nos, habentes, ceu obruti terræ aggere
Vermes, sepulcro conditas nostras domos,
(Nam terra nobis, sicut illis, tota erat
Vita, esca, victus ratio, vitæque tumulus)
Nunc denuo abripiamur à caligine:
Sed ad reuiuiscentiam atque opus nouum
Restituat aduentu ruentem imaginem,
Deiiciat atque passionum araneas,
Excutiat omnem linteoque puluerem,
Omnesque spongia eluens sordes caua,
Tendentem humi cinerem afflet almo Spiritu;
Totius a quo veritatis Spiritum,
Insigne numen vidit id quod conditum:
Pignus supernæ hereditatis inclytum,
Flumen bonorum munerum rapidissimum,
Et sanctitatis viuidum robur piæ:
Adoptionis finis ante secula:
Qui distribuit ac diuidit, velut placet,

Largi-

Largitiones quas Deus seruaţ suis.
Qui fundit & superis & imis omnibus
Vnguentum initiatorum, & almam gratiam.
Letifera peccato nefando factio:
Stipendium immortalitatis viuidum:
Lumen cremans, & flamma rore turgida,
Perennis & iucunditatis vehiculum.
Iubar Prophetarum, ad videndum aptissimum.
Apostolorum os flammeis linguis micans:
Luctationis Martyrum versutia.
Splendorque concurrens & excurrens simul,
Sermonis alti principatus a Parre.
Partus sigillum Virginis valde noui:
Arcana clauis ianuæ Dei hospitis,
Qua carne liber Sermo postquam ingressus est,
Egressus inde vt carne vestitus, notam
Signi relinquens ianuæ, quæ inerat prius:
Qua Dæmonum caterua truditur ferox:
Calcatur & pedibus fluens Salacia;
At mollitudo restituta flumini
A terreo nescit grauari pondere.
Frumenta scaturiunt, & innumeros alunt,
E quinque panis affluentia frustulis.
At lympha nectar efficitur in nuptiis:
Vinum paratum de racemis abditis,
Naturam, odoratum atque gustatum innouans,
Sermone tres mutauit vno terminos.
Apud quem initiatus, exactor qui erat,

Euange-

Τὰς τῶν * θεουργῶν δωρεῶν ἐπεκτάσεις·
Τὸ πᾶσι τοῖς ἄνω τε καὶ κάτω μύρον,
Τὸ χρίσμα καὶ χάρισμα τῶν πλουμένων, 1760
Τὸ φθαρτικὸν σύστημα τῆς ἁμαρτίας,
Τὸ ζωτικὸν σύνταγμα τῆς ἀφθαρσίας,
Τὸ φλεκτικὸν φῶς, τὴν δροσίζουσαν φλόγα,
Τὸ τῆς χαρᾶς ὄχημα τῆς αἰωνίου,
Τὸ τῶν προφητῶν ὀπτικώτατον σέλας, 1765
Τὸ πυρσόγλωσσον τῶν ἀποστόλων στόμα,
Τὸ τῆς πάλης ἄλημμα τῶν μαρτύρων.
Τὸ * συνδρομόν τε καὶ συνέκδρομον σέλας
Τῆς πατροφεγγοῦς τοῦ λόγου θεαρχίας,
Τὸ νυμφικὸν σφράγισμα τοῦ ξένου τόκου, 1770
Ἡ μυστικὴ κλεὶς τῆς θεοδόχου πύλης,
Δι᾽ ἧς ἄσαρκος εἰσεληλυθὼς λόγος
Ἐξῆλθεν ὢν ἔνσαρκος, ἐσφραγισμένην
Ἀφεὶς ἐκείνην, ὥσπερ εὗρε, τὴν θύραν·
Δι᾽ οὗ φάλαγξ μὲν δαιμόνων ἐλαύνεται, 1775
Πεζεύεται δὲ τῆς θαλάσσης ἡ χύσις·
Ἀνειμένη δὲ τῆς ῥοῆς ἡ χαυνότης,
Ἐκ τοῦ γεώδους οὐ βαρεῖται φορτίου·
Ἄρτοι δὲ πηγάζουσι μυριοτρόφοι
Ἐκ πενταρίθμων ἐκρυέντες κλασμάτων· 1780
Ὕδωρ δὲ νέκταρ θαυματουργεῖται γάμῳ,
Ἔτοιμος οἶνος ἐξ ἀδήλων βοτρύων,
Καινίζεται δὲ γεῦσιν, ὄσφρησιν, φύσιν,
Καὶ τρεῖς ὅρους ἤμειψεν ἐξ ἑνὸς λόγου·
Παρ᾽ ᾧ πλεσθεὶς καὶ πλάνης, εἰ θέλεις, 1785

Εὐαγγελιστὴς γίνεται θεογράφος.
Πόρνη δὲ ῥείθροις δακρύων βαπτίζεται,
Δεικνῦσα πῶς ἔνεστι κινδύνου δίχα
Λουτρῷ μεταγχεῖν * ἐξ ἀνάγκης δευτέρου,
Δι᾽ οὗ τὰ δεινὰ δουλαγωγεῖται πάθη, 1790
Δώδης δὲ πικρὸς ἐξορίζεται βρόμος.
Σφίγγει τε χωλὰς τὰς * ἀνάρθρους συνθέσεις.
Εκπίνεται τε συστολὴ παρειμένη,
Συστέλλεται τε δυσπαθοῦσα μακρότης.
Ξηραίνεται δὲ κρουνὸς ἡματωμένος, 1795
Σφαγεὺς ἀγωγὸς, ἐμφραγεὶς τῷ κρασπέδῳ.
Κόνις δὲ τυφλῶν ὄμμα τοῖς θεωρίαν,
Τὸ πλάσμα τοῦ πλάσαντος ἐκλαβουμένη.
Καὶ νεκρὸς ᾅδης γίνεται παρ᾽ ἐλπίδα,
Πλούτων πενιχρὸς ὁ σφαγεὺς ἐσφαγμένος· 1800
Μαραίνεται γὰρ τοὺς νεκροὺς ἀναπλύων
Οὓς εἶχεν, οὓς ἔσφιγγε κολπώσας κάτω
Εν ταῖς ἑαυτοῦ ψυχολέθροις ἀγκάλαις·
Ἕως τὸ σὸν γέννημα, τὸ ζωηφόρον,
Τὸ πατρικὸν φῶς, τὸ πρὸ ἡλίου σέλας, 1805
Τὸ τῶν παλαιῶν ἡμερῶν νέον βρέφος,
Ανεῖλεν αὐτὸν ἀντὶ λόγχης τῷ ξύλῳ.
Αλλ᾽ ὦ τοσούτων δεξιτέκτων θαυμάτων,
Ὁ πρὸς τὸ σὸν βούλημα τὰς ἄνω πύλας
Σφίγγων ὅτε χρὴ, καὶ διευρύνων πάλιν, 1810
Ὅταν παρέξῃ καὶ δοκεῖ σοι συμφέρειν,
Καὶ νῦν παρὼν ἄνοιγε τὰς κάτω πύλας·
Πύλας γὰρ ἡμεῖς κοσμικῶν οἰκητόρων

ταύτην

Euangelista, scriptor & sacer fuit.
Meretrix fluentis lacrymarum tingitur:
Docens licere extra metum periculi
Fieri lauacri compotem iterato sacri,
Quo passiones mancipantur efferæ,
Ac prauitatis horror exulat procul.
Soluta claudus vincla constringit pe-
dum:
Contractio remissa, mox extenditur.
At longitudo nimia & ægra astringitur.
Arescit & fœdi cruoris riuulus,
Occisor, illex, impeditus fimbria.
Et puluis in cæcis figurat lumina,
Sputum creatoris reueritus maximi.
Succumbit Orcus præter omnem spem
neci,
Dis pauper est, cæsor cadit mortalium:
Is namque tabescit, vomit dum mortuos,
Quos obtinebat, implicabatque in sinu
Atque impiis vlnis quibus animos necat:
Quousque tu proles Dei, vitæ dator,
Lumen paternum, antiquius Phœbo iubar,
Puer vetusti temporis natus modo,
Hunc sustulisti ligno, vt hastæ cuspide.
Miraculorum tu Architecte maxime,
Qui ianuas summi tuo nutu ætheris
Quando est opus claudis, recludis has
item
Quoties libet, sentisque id esse commo-
dum:
Nunc inferas expande præsens ianuas:
Valuas enim mundi incolarum dicimus

Hanc ciuitatem quæ tua est munita ope.
Concede vt Imperium obtinet qui a te
suum,
Mundi arbiter, qui subiugauit Persida,
Vel liberauit potius ipsam Persida,
Omnem gubernet subditam soli plagam.
Ostende terram imitarier cæli globos,
Sol vnicus dominetur his vt infimis:
Nam Persici qui visus est domitor soli,
Hunc Imperatorem orbis esse conuenit.
Fac ergo sudores laborum vt ipsius
Puri lauacri sint loco, æternæ & stolæ:
Timoris auge robur illi numinis:
Insignia hinc tuta auferet victoriæ,
Referens secundam ab hostibus victoriam,
Ignobiles vt igne vastans barbaros.
Fac stare virides surculos pro viuidis
Fæcunditatis secularis fructibus:
Imagines fac Patris vt sint optimi,
Nam sic eos robur tuebitur duplex:
Acutiores redde eorum cuspides,
In barbaros ferocientes ensibus.
Intende mentes, quo saluti consulant,
Et comprime omne robur aduersarium:
Expande & iisdem ianuas Paci sacras,
Superba cordis sensa magni deprime.
Hæc Patriarcha clamitatque & dictitat,
Vt balbus is sit plurima ob ieiunia,
At non loquendo intus sonum magnum
dedit,

In cor-

Ταύτην καλοῦμεν ἣν ἐπύργωσας πόλιν·
Καὶ δὸς τὸ ἐκ σοῦ προςλαβόντα τὸ κράτος, 1815
Τὸν * κοσμορύστην, τὸν διώκτην Περσίδος,
Μᾶλλον δὲ τὸν σώσοντα καὶ τὴν Περσίδα,
Ὅλον κρατῆσαι τὸν ὑφ' ἥλιον τόπον.
Δεῖξον δὲ τὴν γῆν οὐρανὸν μιμουμένην,
Ἑνὸς κρατοῦντος ἡλίου καὶ τῶν κάτω· 1820
Τὸν γὰρ φανέντα Περσικὸν κοσμοκτόνον,
Πρέπει γενέσθαι κοσμικὸν καὶ δεσπότην.
Ποίησον αὐτοὺς τοὺς ἱδρῶτας τῶν πόνων
Λουτρὸν καθαρμοῦ, καὶ στολὴν ἀφθαρσίας·
Αὔξησον αὐτῷ τοῦ φόβου σου τὸ κράτος· 1825
Οὕτω γὰρ ἕξει πιστὰ νικητήρια,
Νίκης κατ' ἐχθρῶν ἀξιωθεὶς δευτέρας,
* Ὡς τοὺς ἀδούλους πυρπολήσας βαρβάρους.
Ῥίζωσον αὐτῷ τοὺς ἐπανθοῦντας κλάδους,
Εἰς ζῶντα καρπὸν κοσμικῆς εὐκαρπίας. 1830
Ποίησον αὐτοὺς πατρὸς εἰκονίσματα·
Οὕτω γὰρ αὐτοῖς διπλοῦν ἔσται τὸ κράτος.
Ὄξυνον αὐτοῖς τὰ ξίφη, * πρὸς βαρβάρους,
Ὅτι πρὸς ἡμᾶς βαρβαροῦται τὰ ξίφη.
Ἔκτεινον αὐτοῖς εἰς τὸ σῶσαι τὰς φρένας, 1835
Σύστελλον αὐτοῖς πᾶν ἐναντίον θράσος·
Πλάτυνον αὐτοῖς τὰς πρὸς εἰρήνην πύλας,
Στένωσον αὐτοῖς τὰς ἐπαχθεῖς φροντίδας.
Ὁ πατριάρχης ταῦτα κράζει καὶ λέγει,
Κἂν ἐστιν ἰσχνόφωνος ἐξ ἀσιτίας, 1840
Καὶ μὴ λαλῶν ἤχησεν ἔνδοθεν μέγα,

Τὴν γλῶτταν ἐνθεὶς εἰς τὸ πῦρ τῆς καρδίας,
Ἔκρυψεν αὐτὴν, καὶ στομοῦται μειζόνως·
Βοᾷ δὲ σιγῶν, ὡς ὁ Μωσέως φάρυγξ·
Ἀκούεται δὲ μὴ σαλεύων τὸ στόμα· 1845
Τέγγει δὲ τὴν γῆν, καὶ δι' ὀμμάτων βρέχει,
Καὶ πυκνὰ νείφει τῇ φορᾷ τῶν δακρύων.
Ἔγνωμεν αὐτὸν κἂν δοκεῖ λεληθέναι.
Δῆλος γὰρ ἦν τὸ βλέμμα χαυνώσας κάτω,
Καὶ τοὺς λογισμοὺς πάντας ἐκτείνας ἄνω. 1850
Ἀλλ' ὦ φονευτὰ τῶν παθῶν τῶν βαρβάρων·
* Σφάττεις γὰρ αὐτὰ τῇ μαχαίρᾳ τοῦ λόγου·
Τὸ τεῖχος ἡμῶν δεῖξον ὠχυρωμένον·
Τὰ γὰρ σὰ τέκνα τεῖχος εὗρον αἱ πόλεις·
Πύργωσον αὐτοῖς τὰς ἐπάλξεις ἐκ λίθων, 1855
Τὸν Χριστὸν ἀκρογωνον ἐκβαλὼν λίθον.
Σύμπλεξον αὐτοῖς μαργαρίτας ἀφθόρους
Ἐκ δακρύων παγέντας, οὐκ ἐξ ὀστράκων.
Ἄλλει δι' αὐτοὺς τῷ θεῷ καθ' ἡμέραν·
Νυκτὸς γὰρ ἡμῖν * οὐκ ἐγείρεται ζόφος. 1860
Στόμωσον αὐτοὺς μυστικοῖς ἀκοντίοις·
Σύμπηξον αὐτοῖς σταυρομόρφους * εἰκόνας·
Τεῖνον τὰ τόξα τῇ τάσει τῶν δακτύλων·
Πτέρωσον αὐτοῖς ψαλμοκίνητον βέλος·
Ποίησον αὐτοῖς ἐκ στεναγμοῦ * σφενδόνην. 1865
Χάλκευσον αὐτοῖς ἠκονισμένα ξίφη,
Τὸ πῦρ νοητῆς ἐκ πυράγρας δεξάμενος·
Τὸ τοῦ θεοῦ γὰρ πνεῦμα * πρὸς φυσῶν ἔχων,
Κάμψον δι' αὐτοὺς τῷ θεῷ τὸν αὐχένα,

Καὶ

In cordis igne cum indidit linguam suam,
Hanc condiditque, & reddita est vocalior:
Tacensque clamat, guttur vt Mosis sacrum.
Attenditurque idem, licet non agitet os:
Largo imbre terram irrorat, atque oculis pluit:
Ningit frequenter lacrymarum cum impetu.
Hunc nos, latere etsi videtur, nouimus:
Nam notus infra lumina abiiciens erat,
Cum sensa sursum animi eleuaret omnia.
O passionum barbararum carnifex,
Siquidem has trucidas ore sermonis sacri,
Minita quam sint nostra monstres mœnia:
Sunt quippe liberi tui muri vrbium:
Ex silicibus strue alta propugnacula,
CHRISTO angularis lapidis in loco sito:
Adiecte & ipsis vniones inclytos,
Ex lacrymarum fonte, non concha, editos,
Ob hos loquere Deo diebus singulis:
Nam haud excitatur nocte nobis nubilum.
Corrobora ipsos mysticis hastilibus:
Compinge & ipsis crucigeras imagines,
Arcusque tensione digitorum exere.
Ipsis volet sagitta psalmos concinens:
Fundam effice his ex anxiis suspiriis.
Ipsis acutas ære sicas fabrica,
Rapto igne ficta mente sola forcipe:
Ac spiritum effundens sacris e follibus,
Inflecte ceruicem Deo horum gratia;

Et cuncta Persis subdita inclinat pedes:
Adiunge pro ipsis crura suggesto tua,
A stirpe cunctos conterent mox barbaros:
Tua terga curuato solum iuxta infimum,
Et mundus omnis erigetur illico:
Namque hoc modo riui nefandi criminis
Claudentur, hincque parta amica pace nos
Transibimus telluris atra nubila:
Vnaque voce os prædicabit omnium,
O QVANTA quamque ampla est tuorum operum, DEVS,
Causa omnium sapiens, & opifex optima.

Summo Deo sit laus in omne seculum.

Καὶ πᾶσα Περσὶς ἀντικάμπτει τοὺς πόδας. 1870
Κλῖνον δὲ αὐτοὺς εἰς τὸ βῆμα τὰ σκέλη,
Καὶ πάντας δ' ἔδλω συμπατοῦσι βαρβάρους.
Τὰ νῶτά σου σαύνδυσιν εἰς τὴν γῆν κάτω,
Καὶ πᾶς ὁ κόσμος εὐθέως ἐγείρεται.
Οὕτω γὰρ οἱ νυχθέντες ἐξ ἁμαρτίας 1875
Ὁλκοὶ φράγωσι, καὶ μετ' εἰρήνης ὅλοι
Τὰ συγνὰ τῆς γῆς ἐκπεράσωμεν νέφη·
Μιᾷ δὲ φωνῇ πᾶν κεκράξεται στόμα,
Ὡς ἐμεγαλύνθη τοῦ θεοῦ τῶν κτισμάτων
Ἡ δημιουργὸς καὶ σοφὴ * παντουργία. 1880

Τέλος· τῷ θεῷ δόξα.

ΤΟΥ

ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΠΙΣΙΔΟΥ ΕΙΣ ΤΟΝ ΜΑΤΑΙΟΝ ΒΙΟΝ.

ΑΝΟΙΞΟΝ ἡμῖν τοῦ λογισμοῦ τὰς πύλας
Ὁ τῆς ὄνου πρὶν διανοίξας τὸ στόμα.
Εἰ καὶ λέλεκται τοῖς θεόπταις πατράσι
Τὰ τοῦ καθ' ἡμᾶς δυσδιαγνώστου βίου·
Ὅμως ἐκείνοις χρώμενος διδασκάλοις, 5
Ἐμαυτὸν ὡς ἔνεστιν ἐμμέτρως γράφω,
Δι' ἧς πέπονθα τῶν παθῶν ἀμετρίας,
Γραφεὺς ἐμαυτοῦ καὶ κατήγορος μένων·
Τὴν τοῦ βίου ῥέουσαν εἰκόνα γράφων,
Καὶ τῶν παθῶν τὰ κέντρα μορφῶσαι θέλων, 10
Καὶ τῷ λόγῳ τὰ νεῦρα τοῦ τύφου ξέων,
Δείξω τὸν ὄγκον μηδαμοῦ βεβηκότα·
Ἀλλ' ὥσπερ οἷς ἔδοξε τὴν τύχην γράφειν,
Σφαίρας ἐχούσης ἀμετάπτωτον βάσιν·
Οὕτω τὰ δυσκάθεκτα τοῦ τύφου σκέλη, 15
Καὶ κοῦφα δείξω καὶ πλέον παρειμένα·
Οὐχ ἵσταται γὰρ, ὡς ἐπὶ σφαίρας τρέχων,
Ἄνω δὲ πηδᾷ, καὶ καταστρέφεται κάτω·
Ὑψούμενος δὲ δυστυχεῖ, μετάρσιος·
Ὕπτιον δὲ πίπτει, καὶ πεσὼν ἀνατρέπει 20

Τὸν

EIVSDEM GEORGII PISIDÆ POEMATION DE VANITATE VITÆ: EODEM

Fed. Morello interprete.

XPANDE sermonis fores nobis[Deus]
Asinæ vt loquentis ora reserasti prius.
Vt dicta patribus sint, Deum qui viderant,
Quæ vitam ad istam quotidianam pertinent:
Tamen magistris vsus illis optimis,
Me in versibus describo, quantum fas mihi est.
Motus in animo turbulentos sentiens,
Et scriptor, accusator & mei ipsemet:
Vitæ fluentem imaginem cum pinxero,
Et finxero permotionum aculeos,
Sermone Fastus turgidos neruos dolans,
Docebo nusquam altum tumorem sistere.
At sicut est visum quibusdam pingere
Fortunam habentem labilem sphæræ basin:
Sic crura Fastus ægre consistentia,
Leuia indicabo, magis magisque languida.
Nam non stat vnquam, ceu globo qui cursitat,
Sursum insilit, at in ima retro labitur:
Elatus & sublimis, infelix modo est,
Citoque lapsu decidendo diruit

Fortuna

Fortuna ſedem quam leuem ante ſtru-
xerat.
Dum quippe Fortuna editum Faſtum
cano,
Ambobus ecquid accidat ſimul arguam.
Hic antequam naſcatur in tabem incidit,
Partus vt immaturi abortus horridus.
Nam plectitur Faſtus ſupercilio tumens,
Maiore ſe viſo, quod attollit magis.
Extruditur tamen propelliturque vi,
Clauum quaſi vnum trudat aliquis altero.
Venator imbellis velut, ſi pineo
Telo ferire vult leonem feruidum,
Incautus inualido perit iaculo ſuo:
Sic faſtus humilis, grandia vbi iactat, cadit.
Tu, ver meorum Carminum gratum &
calens:
Tu oppoſitus in nos concitatis fluctibus,
Reflas procellæ paſſionum turbidæ:
Noſtram loquentem dirige, obteſtor, ratem,
Tua efficaci prece, leui aſpirans ſcaphæ.
Iactatus etenim fluctuum vitæ impetu,
Plane incitor contra ſtilumque exerceo.
Puluiſculus, lutum, & cinis retro means:
Nam terra terræ denuo connectitur,
Et faſciis inuoluitur terreſtribus:
Rurſumque puluis proſilit, tanquam cinis
Aut gluma, quam vis turbinis cum ſuſtulit
Summum ad cacumen, mox ad ima de-
primit.
Mortalium ſic euehunt verſatilem
Vitam malignorum procellæ flaminum
In edi-

Τὸν ἐκ τύχης πρὶν κουφοσωθέτον θρόνον.
Τῆς γὰρ τύχης κύημα τὸν τῦφον γράφων,
Τὸ συμβεβηκὸς ἐξελέγξω τῶν δύο.
Ὃ πρὶν κυηθῇ τῇ φθορᾷ συνεφθάρη,
Ὠδῖνος ἐξάμβλωσις ἠθλιωμένη. 25
Κολάζεται γὰρ τῦφος ὠφρυωμένος,
Ἀντοφρυωθεὶς τῇ θέᾳ τοῦ μείζονος.
Ἐκκρούεται δὲ καὶ παρωθεῖται βίᾳ,
Ὡς εἴ τις ὠθεῖ πάτταλον τῷ παττάλῳ.
Ὥσπερ γὰρ εἴ τις ἀσθενὴς θηροκτόνος, 30
Θέλων βαλεῖν λέοντα πευκίνῳ ξίφει,
Ἐκ τῶν ἑαυτοῦ φθείρεται τοξευμάτων·
Οὕτω ταπεινὸς τῦφος, εἰ βάλοι μέγα.
Ἀλλ' ὦ τὸ θερμὸν τῶν ἐμῶν λόγων ἔαρ,
Ὁ τῷ καθ' ἡμᾶς ἀντικείμενος σάλῳ, 35
Καὶ τῷ κλύδωνι τῶν παθῶν ἀντιπνέων,
Ἴθυνον ἡμῶν τὴν λαλοῦσαν ὁλκάδα,
Τῇ σῇ προσευχῇ πνευματώσας τὸ σκάφος·
Τῇ τοῦ βίου γὰρ κυματούμενος ζάλῃ,
Ὁμοῦ κατ' αὐτὸ καὶ κινοῦμαι καὶ γράφω. 40
Ὁ χοῦς, ὁ πηλὸς, ἡ παλίνστροφος κόνις·
Τῇ γῇ γὰρ ἡ γῆ συμβιβάζεται πάλιν,
Καὶ σπαργανοῦται τῷ γεώδει σπαργάνῳ,
Καὶ χοῦς πάλιν πρόεισιν, ὥσπερ ἡ κόνις
Ἣν ἡ βιαία συστροφὴ τῶν πνευμάτων 45
Πρὸς ὕψος ἐξαίρουσα συστέλλει κάτω.
Οὕτω γὰρ ἡμῶν τὸν πολύστροφον βίον
Αἱ τῶν πονηρῶν πνευμάτων καταιγίδες

Πρὸς

Πρὸς ὕψος ἐξαίρουσι καὶ δόξαν νόθην.
Αὖθις δὲ χοῦς κάτεισι καὶ * νεύει κάτω, 50
Ἕως ὁ τοῦ κτίσαντος ἐξαρμόσῃ λόγος
Τῶν συνδεθέντων τὴν ἀναγκαίαν λύσιν·
Νῦν δὲ προκύψας ὥσπερ ἔκ τινος βάθους
Ὁ χοῦς, ὁ θείᾳ πνευματωθεὶς εἰκόνι,
Καὶ τὰς γεώδεις ἐκβοᾷ τραγῳδίας, 55
Καὶ τὸν γελᾶν δοκοῦντα δακρύει βίον.
Ἤδη μὲν οὖν ἔπλαττον οἱ μυθογράφοι
Ἀνθρωπόμορφον ἵππον, ἢ τοὐναντίον
Ταυροπρόσωπον ἄνδρα συμπεφυρμένον·
Δεικνύντες, οἶμαι, τὸν πεφυρμένον βίον· 60
Πολὺς γὰρ ἡμῖν ἐντεθήσεται γέλως,
Εἰ μή τις αὐτῶν τοὺς ἀποκρύφους λόγους
Ἔμφρων λογισμὸς εὐσεβῶς μεθαρμόσῃ.
Κάτω μὲν οὖν ἄνθρωπος ἦν πεπλασμένος,
Ἄνω δὲ μορφὴν δεικνύων κερασφόρον, 65
Αἰνιγματώδεις λοιπὸν εἶχεν ἐμφάσεις·
Ὡς πᾶς ὁ μιγνὺς τῇ λογιστικῇ φύσει
Τὰς κτηνομόρφους τῶν παθῶν παρεμφάσεις,
Ἀνατρέπει τὸ πλάσμα, καὶ πεφυρμένος
Ἐκ τοῦ λόγου μέτεισιν εἰς κτηνωδίαν· 70
Οὕτως ἀμειφθεὶς τῇ κακῇ παραπλάσει
Ἄνθρωπος εἰς βοῶν φατνιῶν παρετράπη·
Καὶ τῶν παθῶν τὸν χόρτον ἐσθίων μάτην,
Τὸ κάλλος αὐτέτρεψεν εἰς ἀμορφίαν·
Καὶ δεσμόν, οἶμαι, προσφόρως ἐδέξατο, 75
Ὡς λαβυρίνθῳ τῷ πολυειδεῖ βίῳ

Λοξὴν

In editum locum atque falsam gloriam.
Puluisque rursum decidit, manetque
humi,
Donec Creantis sermo vinxerit potens
Solutionem, quæ ligatas res manet.
Nunc exerens se quasi profunda de specu
Puluis, Dei cui spiritum forma indidit,
Telluris effert horridas tragœdias,
Falsoque risu diffluens æuum gemit.
Iam fabularum finxerant olim patres
Monstrum biforme, nempe Equum forma
Viri,
Virumque Tauri fronte præditum impari:
Vitæ innuentes disparem formam, reor:
Nam multus in nos risus excitabitur,
Nisi hæc recondita dicta iudicium graue
Mentis, pia explicatione accommodet.
Ergo figura hominis tenebat infima,
Formam superne habens timendam cor-
nibus:
Ænigmatum pars reliqua erant imagines.
Sic quisquis in ratione forma prædita
Has belluinas inserit libidines,
Inducit antiquam figuram, ac turpiter
Rationis vsu perdito fit bellua.
Mutatus vnde fictione pessima
Homo-bos bouis pręsepe consectatus
est:
Cupidinumque fænum inaniter vorans,
Amisit omne pristinum decus suum.
Quin vinculo connexus apte fingitur,
Labyrinthus ac si vita multiplex foret,

Obliqua

Obliqua cuius ianua eſt,atque ardua:
Nam quanto contendit magis quis e-
gredi,
Tanto mage intra limen incluſus manet.
Hinc eſt,opinor,vnde tot morbis male
Curiſque vexor,pigra tanquam beſtia:
Vt aggrauatus ſortis huius tædio,
Dum flector vndequaque & vſque de-
primor,
Velut ſolent ægri valeſcam & recreer,
Ac priſtinam formam reſumam denuo.
O gentis hominum gramen vt ſemper
leue!
O germen animatum,decor cuius cito
Cum meſſe marcet appetente temporis!
Quis corde ſpectans ex inaſpectabili
Vitæ theatrum infamiæ pleniſſimum,
Ridente luctu ludicrum non arceat?
Nam ſæpe rident nos cachinnis impiis,
Riſus inanes opifices vaniſſimi:
Audent thronos ac dignitates pingere,
Fingunt poteſtates, vt his temulentia
Affert, domi quicquid cachinnorum latet.
Et quiſpiam ex iis principem veſtem in-
duens
Extollitur,fortunam & extemplo facit:
Ac dignitatem ſic repræſentat tacens:
Et cum nihil ſit,autumat ſe eſſe omnia:
Et cum ſciat nil,vult videri ſcire ſe.
Sic mente in vnica duplex amentia eſt,
Fictus Sophiſta,fatuus Atticum ſonans;
Illuditur,ſuſtollit animos interim,

Donec

Λοξὴν ἔχοντι τὴν δυσέκβατον θύραν·
Ὅσον γὰρ αὐτὴν ἐκτρέχειν ἐπείγεται,
Τοσοῦτον ἐντὸς γίνεται τῆς ἐξόδου.
Ἐντεῦθεν, οἶμαι, καὶ νόσοις καὶ φροντίσιν 80
Ὡς κτῆνος ἀργὸν εἰκότως μαστίζομαι,
Ὅπως βαρυνθεὶς τῇ κακῇ μετουσίᾳ
Ἐν τῷ περισπᾶσθαί τε καὶ βρίθειν κάτω,
Ὡς οἱ νοσοῦντες εἰς ἀνάκτησιν τρέχων,
Τὸ πρῶτον εἶδος ἀντιμορφώσω πάλιν. 85
Ὢ τῆς καθ' ἡμᾶς ἀδιαστρόφου χλόης,
Ὢ βλαστὸς ἔμπνους, οὗ τὸ κάλλος ὀξέως
Σὺν τῷ θερισμῷ τοῦ χρόνου μαραίνεται.
Τίς οὖν σκοπήσας ἐξ ἀπόπτου καρδίας
Τὸ τοῦ βίου θέατρον αἰσχύνης γέμον, 90
Θρηνῶν γελῶντι μὴ σβέσει τὸ παίγνιον;
Ἤδη γὰρ ἡμᾶς καὶ γελῶσι πολλάκις
Οἱ τοῦ νόθου γέλωτος ἐργάται νόθοι·
Θρόνους περιθέντες, ζωγραφοῦντες ἀξίας,
Ἀρχὰς ἀναπλάττοντες, ὡς αὖ ἡ μέθη 95
Τὴν τοῦ γέλωτος συμφορὰν ἀναπλάσῃ·
Καί τις παρ' αὐτοῖς δεξικὴν ἐνδυμένος
Στολὴν ἐπῆρται, καὶ σχεδιάζει τύχην,
Καὶ σχηματίζει μὴ λαλῶν τὴν ἀξίαν.
Φαντάζεται δὲ μηδὲν ὤν, ὡς ὢν ὅλα· 100
Καὶ μηδὲν εἰδώς, εἰδέναι δοκεῖν θέλει.
Διπλῆν ἔχων ἄνοιαν εἰς ψυχὴν μίαν,
Πλαστὸς σοφιστής, μωρὸς ἠλικισμένος·
Καὶ * παίζεται μέν, πλὴν τέως φρονεῖ μέγα,

Ἕως παρέλθοι τοῦ βίου τὸ παίγνιον. 105
Οὕτω πέφυκε τῶν ῥεόντων ἡ φύσις
Σκιῶς ἀδελφὴ, συγγενὴς ἐνυπνίων·
Παρέρχεται γὰρ πᾶς ὁ τοῦ τύφου σάλος,
Ὡς ὕπνος, ὡς ὄνειρος, οὐκ ἔχων στάσιν.
Καὶ πολλάκις χυθέντα καὶ τεθρυμμένον 110
Ἐν τῇ καθ᾽ ὕπνον τῶν λογισμῶν ἐνστάσει,
Ἀναπτεροῖ τὸν ἄνδρα τῇ κούφῃ θέᾳ·
Κλέπτει δὲ τὸν νοῦν, καὶ μεταίρει τὴν φύσιν,
Ὥσπερ πονηρὸς τῶν φρενῶν ὁδοστάτης.
Καὶ πλοῦτον αὐτῷ μὴ παρόντα συλλέγει, 115
Καὶ σχηματουργεῖ τὰς ἐνύπνους ἀξίας,
Χαρὰς ἀπράκτους δεικνύων ἰνδάλματα·
Καὶ μαργαρίτας λευκοδέρμους προσφέρει.
Καὶ τοὺς ἀδήλους τῶν πυραυγῶν αἰθράκων
Λίθους ὑφάπτει, καὶ πυροῖ τὴν καρδίαν 120
Τοῦ μὴ λαβόντος, ὡς λαβόντος τὴν χάριν·
Οὐκ οἶδα πῶς τὸ πλάσμα τῶν ἐνυπνίων
Ὡς πρᾶγμα δεικνὺς, καὶ φρενοφθόρῳ * βίῳ,
Αἰσθητικὴν δρῶν τὴν ἀναίσθητον πλάνην.
Πλὴν μικρὸν οὔπω καὶ παρῆλθεν ἡ χάρις· 125
Εὐθὺς γὰρ αὐτὸν ζημιοῖ τῆς οὐσίας.
Κλέπτουσι γάρ που καὶ τοὺς φίλους αἱ τύχαι,
Δι᾽ ὧν ἔχουσι σαρκικῶν ψυχαρπάγων,
Εἰ μή τις αὐτοῖς σωφρονῶν ἀντεμβάλοι
Τὸ γνωστικὸν φρόνημα τῆς συμμετρίας, 130
Ὡς μήτε χαύνως, μήτε μὴν ὑφειμένως
Κινῶν τὰ νεῦρα τῶν ἐν ἡμῖν ὀργάνων,

Λύσει

Donec erit huius acta vitæ fabula.
Natura rerum talis est fluentium,
Scenæ soror, consanguineaque insomnii:
Omnis procella nempe fastus præterit,
Vt somnus atque insomnium variabile.
Quin sæpius molli iacentem in lectulo,
Dum per quietem sensa cordi se ingerunt,
Exsuscitat virum leui spectaculo:
Furatur ac mentem, indolemque alte euehit,
Vt hostis & grassator atrox mentium.
Accumulat absentes opes ex tempore,
Ac dignitatum læta format somnia,
Simulacra inanis gaudii blanda indicat:
Et Margaritas candicantes exhibet:
Succendit & Carbunculorum ardentium
Cæcos lapillos, & facem cordi admouet
Eius nihil qui cepit, ac si ceperit.
Quanam arte dubito insomnii ludibrium
Præbeat vt ipsam rem, & nocente mentibus
Telo remotum a sensibus ad ipsos trahat
Errorem. at hæc perit repente gratia:
Nam subito multat hunc sua in opulentia.
Fortunæ eos furantur etiam quos amant,
Per carneas animæ illecebras quas habent.
Nisi si quis ipsis obiicem opponat catus
Moderationis callidam prudentiam:
Ne, molliter vel remissa dum manu
Ciet organorum quæ penes nos neruulos,

Intensionem soluat, animi copulam:
Neu tensione tam graui tamque valida
Hæc tela vitæ emolliat communia:
Æquabili at mensura adaptet barbitum:
Vt rite cum mox tensa erit, per eam feræ
Mentis quiescant motionum belluę;
Vbi lapsa natura a decori tramite
Ad belluinam sortem abiuit deuia.
Sedenim vir ille mente solida ostenditur,
Calcauerit qui retia erroris mali,
Lapsusque fortunæ vsque adeo variabilis.
Nam plurimis Fortuna quæ dici solet,
Procella fastus cuncta quam sublimis est,
Spe fernet hac præsumpta, & vsque fluctuans,
Summum vocatur in periculum ac metum:
Vt erure si quis inquieto cursitet:
Vt qui efferuntur summa per fastigia,
Funes obambulando vinctos firmiter,
Si pes labascat, summitatis vertice
Vastissimam in profunditatem corruunt.
Sin humilis incedens humi flectit oculos,
Tollitur in altum, Perseo sublimius,
Alatus vt non sit: trucidat Gorgonas,
Peccata nempe erroris horrida maxime,
Quæ semper in se fixa habentes lumina
In saxa vertunt protinus viuentia:
Et belluæ libidinum obiectos feræ,
Monstrum volatu conficit celerrimo,

Seruatque

Λύσῃ τὸν ἁρμόζοντα τῇ ψυχῇ τόνον·
Μηδ᾽ αὖ βιαία καὶ βαρεία συντάσῃ
Φύρῃ τὰ κοινὰ ταῦτα τοῦ βίου βέλη· 135
Ἴσῳ δὲ ῥυθμῷ συμβιβάζει τὴν λύραν,
Ὡς ἂν δι᾽ αὐτῆς ἀσφαλῶς ἡρμοσμένης,
Καὶ τῶν λογισμῶν ἠρεμῶσι θηρία,
Ὅτε σφαλεῖσα τοῦ πρέποντος ἡ φύσις
Πρὸς θηριώδεις ἐκτραπῇ μετουσίας. 140
Ἀνὴρ γὰρ οὕτως δείκνυται πεπηγμένος,
Ὑπερβεβηκὼς τῆς πλάνης τὰ δίκτυα,
Καὶ τοὺς ὀλίσθους τῆς ἀστρόφου τύχης.
Ἡ γὰρ παρ᾽ ἄλλοις ὠνομασμένη Τύχη,
Ὅσον ἂν ἀρθῇ πᾶς ὁ τοῦ τύφου σάλος, 145
Βράζει δοκῆσαι, καὶ διαρρέει τῇ φύσει,
Καὶ πρὸς μέγαν κίνδυνον ἦρται καὶ φόβον·
Ὡς οἱ διατρέχοντες ἐκτενεῖ σκέλει·
Ὡς οἱ πρὸς ὕψος ἐν μετεωρίῳ πάσῃ
Σχοίνευς διατρέχουσιν ἰσχνοσαθέτους. 150
Εἴ που παρασφαλῶσι τῶν ὑψωμάτων,
Ἐν τῷ βαθεῖ πίπτουσι τῶν συντριμμάτων.
Εἰ δ᾽ αὖ ταπεινός ἐστι καὶ βλέπει κάτω,
Πρὸς ὕψος ἦρται, καὶ πλέον τοῦ Περσέως,
Κἂν μὴ πτεροῦται, καὶ φονεύει Γοργόνας, 155
Τὰς δυσπροσώπους τῆς πλάνης ἁμαρτίας,
Αἳ τοὺς πρὸς αὐτὰς ἐκτενῶς θεωμένους
Λίθους μεταλλάττουσιν ἐμψυχωμένους,
Καὶ πρὸς τὸ κῆτος τῶν παθῶν τετραμμένους,
Τὸ μὲν φονεύει τῷ μετεωρίῳ δρόμῳ, 160

Σώζει δὲ σεμνὴν παρθένον τὴν καρδίαν.
Εἰ γὰρ μαθητῶν τις ἐμφρόνως θέλοι
Μαθεῖν ἑαυτὸν, πᾶσαν ἔγνω τὴν φύσιν·
Καὶ κοσμικὴν φρόνησιν εἰκότως ἔχει·
Σμικρὸς γάρ ἐστι κόσμος ἀνθρώπου φύσις· 165
[Καὶ μηδὲν εἶναι σωφρόνως πεπηγμένος·]
Ἄνω βαδίζει τῷ βεβηκέναι κάτω·
Φεύγει δὲ τιμὴν τὴν καλὴν ἀτιμίαν,
Πολλὴν τε δόξαν τὴν ἀδοξίαν ἔχει·
Ἅπερ γὰρ ὕβρεις εἰσὶ τοῖς τιμωμένοις, 170
Ἔπαινός ἐστι ταῦτα τοῖς ὑβρισμένοις.
Ἡ γὰρ παρ᾽ ἄλλοις ὠνομασμένη Τύχη,
Εἰκών τίς ἐστιν ἀπρεποῦς ὀρχηστρίδος
Ἐν τοῖς ἑαυτῆς ἀντικλωμένης στρόφοις,
Χειροτονούσης τοῦ βίου τὰ πλάσματα 175
Σκιαῖς ἀμυδραῖς, οὐχ ὑπόντων πραγμάτων.
Ἡ θρύπτεται μὲν ἀπρεπῶς ὀρχουμένη,
Στρέφει * δὲ τὰς κόρας τῶν ὀμμάτων
Πρὸς οὓς τὸ χαῦνον ὄμμα λοξῶσαι θέλει.
Εὐθὺς δὲ πέμπει πρὸς τὸν ἄλλον τὴν θέαν, 180
Συναστράπτειν θέλουσα τῇ θεωρίᾳ.
Μορφοῖ δὲ πολλὰ, πάντα μὲν μιμουμένη,
Μηδὲν δὲ δρῶσα τῶν ἀεὶ πεπηγμένων.
Ἡ μάχλας ὄντως, ἣ ποθεῖ μὲν οὐδένα,
Ἐρᾶν δὲ παντὸς σχηματίζεται πόθον. 185
Ἄλλοις μὲν ἀρχαὶ καὶ θρόνοι καὶ βήματα,
Οἷς εἰσιν ἔχθραι συμφυεῖς, καὶ φροντίδες·
Ὅστις δὲ νοῦς πέφυκεν ἐστηριγμένος,

Seruatque cordis virginem venerabilem.
Nam si sciendi cupidus optet discere
Se, nosse naturam simul rerum potest.
Ac iure mundanam obtinet prudentiam:
(Natura vt hominis Mundus est quidam minor)
[Et quod nihil sit fixum & immotum manens]
Sursum eleuatur, quod deorsum pergeret:
Fugitque famam, ceu decentem infamiam,
Ingloriusque gloriam multam tenet.
Nam sunt honoratis viris conuicia,
Quæ iniuria laudes iacessitis cluent.
A plurimis Fortuna quæ dici solet,
Imago saltatricis est ignobilis,
Quæ circulis suis reflexis & rotis
Figmenta vitæ statuit, vt visum sibi,
Vmbris subobscuris, quibus res non subest,
Lasciuibundaque indecore saltitat.
Obuertit oculorum suorum pupulas
In quos amat spectare limis clanculùm,
Statimque vultum flectit ad alios suum,
Vt gaudet aspectus vicissitudine.
Pleraque figurat, cuncta vult imitarier:
At nil eorum perficit quæ firma stant.
Vere meretrix, neminem quæ quanquam amet,
Amore fingit feruido se corripi.
Aliis Magistratus, tribunalia, throni,
Queis odia cordi, curæ & acres insitæ:
At queis solida constansque mens natura inest,

Preces throni sunt, conciones & libri.
Est suaue nonnullis loquens audacter os,
Tranquillitas cordis pio & silentium.
Aliis amicus liuor animi trux lues:
At aureum malum, cruentum iurgium.
Sed prœlium est aduersus inuidiam probis,
Lis vero donec vapulet his concita.
Illis ciborum dulcis omnis sarcina,
Qui cursus ad morbos repletionis est.
Prudentibus fames, cibusque & potio,
Quæ insomniis mentem haud grauat mortalium.
Cumulus pecuniæ quibusdam damna dat,
Iactura cum pietate sanctis quæstus est.
Optabilis plerisque prima dignitas,
Iucunda domus, inopsque delectatio:
Caduca falsæ gloriæ felicitas.
At principatus, si sapimus, omne est solum:
Communis ad Thronos sepulcraque est humus:
Ni affectionis carneæ æmulatio
Vexat, videmus dum probos, dum non probos.
Hoc intonare voce plusquam Stentoris,
Nullis honestos dedecus pati probris,
Licet quis illos obruat conuiciis.
Ast improbum ne fingere quidem vnquam iuuat,
Vt Gracculum pennis amictum non suis:
Deformitatem in moribus laudem putat.
Vt præterit qui nunc adest splendor cito,
Omnisque leuitas gloriæ inconstans fugit:

Ac por-

Θρόνοι προσευχαί, καὶ λόγοι καὶ βήματα.
Ἄλλοις προσηνὲς τὸ θρασύγλωσσον στόμα, 190
Σοφῷ δὲ σιγὴ καὶ γαλήνη καρδίας.
Ἄλλοις ἐραστὸς ὁ φρενοβλαβὴς φθόνος,
Χρυσοῦν δὲ μῆλον ἡ φονοσταγὴς ἔρις·
Τοῖς δ᾽ αὖ γε σεμνοῖς ἡ κατὰ φθόνου μάχη,
Ἔρις δὲ μέχρι τοῦ παρατάξαι τὴν ἔριν. 195
Καὶ τοῖς μὲν ἡδὺ τῆς τροφῆς τὸ φορτίον,
Τὸ πρὸς νόσους ὄχημα τῆς ἀπληστίας·
Σοφοὺς δὲ λιμὸς καὶ ποτίζει καὶ τρέφει,
Ὁ τοῖς ὀνείροις μὴ βαρύνων τὴν φύσιν.
Ἄλλους ὁ πλοῦτος ζημιοῖ τῇ προσθέσει· 200
Σεμνοῖς δὲ κέρδος ἀποσβοῦσα ζημία.
Ἄλλοις περισπούδαστος ἡ προεδρία,
Ὁ τερπνὸς οἶκος, ἡ πενιχρὰ τερπνότης,
Τὸ σαθρὸν ἀτύχημα τοῦ νόθου κλέους·
Τῷ δὲ φρονοῦντι πᾶσα γῆ προεδρία· 205
Κοινὴ γὰρ ἡ γῆ πρὸς θρόνους τε καὶ τάφους·
Εἰ μή τις ἡμᾶς ζῆλος ἐνσάρκου πάθους
Δάκνει βλέποντας * ἀξίας ἀναξίους·
Τοῦ Στέντορος γὰρ ἐκβοήσαι μειζόνως,
Ὡς τῶν καλῶν μὲν * οὐ καθαρτέον ψόγος, 210
Εἰ καί τις αὐτοὺς λοιδορῶν ἐπικλύσει.
Τὸν δ᾽ αὖ πονηρὸν οὐδὲ μορφῶσαι θέλων
Ὥσπερ κολοιὸν ἐκ πτερῶν ἀλλοτρίων,
Ἔπαινον οἶδε τὴν ἀμορφίαν τρόπων.
Παρέρχεται γὰρ ἡ παροῦσα λαμπρότης, 215
Καὶ πᾶσα δόξης ἀστατοῦσα κουφότης,

Ἐκτείνε-

Ἐκτείνεται δὲ καὶ πάλιν συστέλλεται·
Ὥσπερ πονηρὸς ταῖς ἑλίξεσι δράκων,
Δοκεῖ τιταίνεσθαι, καὶ πλέον συστέλλεται.
Ὡς ἂν μάθοιμεν τοὺς ὑπερφρόνας τρόπους, 220
Ὄφεις νομίζειν, καὶ δρακόντων ἐκγόνους.
Οὕτω παρέρπει πᾶς ὁ τοῦ βίου δρόμος,
Καὶ παντὸς ὄγκου συστολὴ τεθρυμμένη,
Ὡς πομφόλυξ σφύζουσα καὶ φυσωμένη·
Καὶ πρὸς μὲν ὕψος τῷ δοκεῖν ἐπηρμένη, 225
Εἰ δ᾽ αὖ τι μικρὸν ἐν μέσῳ λεληθότως
Ἡ κάρφος ἢ ψὶξ ἢ σταγὼν παρεμπέσοι,
Ἀνετράπη τὸ κοῦφον εἰς τοὐναντίον,
Καὶ τῇ βιαίᾳ προσβολῇ συνεστάλη.
Ἀλλ᾽ ὦ διαυγὲς ὄμμα τῆς ἐκκλησίας, 230
Ὁ πατρικὸς νοῦς, ἡ ταπεινὴ καρδία·
Εἰ καὶ πέτῃ γὰρ καὶ τὸν αἰθέρα τρέχεις,
Ταπεινὸς ἦσθα, καὶ συνέρχῃ τοῖς κάτω·
Σὺ δεῖξον ἡμῖν γνωσικωτέρῳ τρόπῳ
Πῶς ἐστὶν εὑρεῖν ἐκδρομαῖς ἀντιστρόφοις 235
Τὸ πτωχὸν ἦθος, οὐρανόδρομον φύσει·
Ἐναντίαις δέ πως χαμαίζηλος μένει
Ὁ πτωχὸς ὄγκος, καὶ προσηλοῦται κάτω.
Ὃς οὐκ ἀμέμψως, ὡς δοκεῖ μοι, καὶ Πλάτων
* Προσεμπεπάρθαι συγγραφῇ τῇ καρδίᾳ, 240
Ὡς ἔσχατον χιτῶνα τῆς ἁμαρτίας.
Εἰ καὶ καλισχύσει γὰρ ἀνθρώπου φύσις
Ῥίψαι τὰ πολλὰ τῶν παθῶν καλύμματα,
Τὸν φορτικὸν χιτῶνα τοῦ τύφου φέρει·

Ac porrigit se modo,modo at se contrahit:
Immanis vt spiras draco sinuans suas,
Videtur extendi,sed arctatur magis.
Discamus hinc mores superbos, lividos
Vitare vt angues a draconibus satos.
Prorepit omnis æui cursus hoc modo,
Fastûs & omnis delicatę angustiæ:
Vt bulla saliens & tumore turgida:
Quæ elata in altum cernitur sublimior,
Quod si minutum quid latenter excidat,
Festuca,micave,aut aquæ stilla vnica,
Auertitur leue istud in partem alteram,
Vnde violento cursu in arctum cogitur.
Lumen coruscum Christianorum chori,
Tu mens paterna, cor superbum neutiquam,
Volites per astra quanquam, & adeas æthera,
Te deprimis,congrederis & mortalibus:
Ostende quę compendiosior via
It ad cubile reciprocis excursibus
Inopum quidem morum,at polos penetrantium.
Porro vt plagis contrariis humilis manet,
Et fixus imo pauper est fastus loco.
Hinc non inepte,ceu mea est sententia,
Plato notauit esse cordi alte insitum
Erroris hoc velamen vltimum mali.
Quantum libet enim humana natura valeat
Permotionum proiicere velamina
Pleraque,grauem fastus tamen tunicam gerit:

Demittit

Demittit ac fauces adusque Erebi hoc
malum.
Quin cæteris libidinibus emortuis,
Est fastus expers fati, vt & senii quoque;
Nam morbus hic animum afficit potissimum,
Hoc ægra mens est, pabulum morbi istius
Draconis est virus: sagitta is læsus est
Ista, qua eadem tentat hominem lædere.
Mens namque sicut aliquis Auriga impiger,
Equos iugales regit habenis optime:
Cupidinum permotiones efferas,
Iram cohibet, at ægre fastum comprimit,
Et gestientem continet libidinem
Metu, flagello, quo Ratio domina vtitur;
Ne forte coniurata cum socia mali
Ira, vehiculi turbet Aurigam Logum:
Et inter ambas totus existat lacer
Currus decore fabricatus a DEO.

Desunt reliqua.

EIVSDEM PISIDÆ,
SENARIORVM FRAGMENTA,
EX SVIDA ET
aliis scriptoribus.

Suidas in voce(Stagirita.)

Ecquos duces tecum aut Stagiritas habens,
In barbarorum arua irruis felicium?

Et in verbo(σφύζω.) i. e. palpito, mico.

Cor tibi micat, Pelide, & animo es ebrio.

Facit

Βρίθει δὲ τοῦτο μέχρι τῆς ἅδου πύλης. 249
Μᾶλλον δὲ πάντων τῶν παθῶν νεκρουμένων,
Τῦφος πλουτῶν οὐδὲ γηράσαι θέλει.
Ψυχῆς γάρ ἐστιν ὡς τὸ πλεῖστον ἡ νόσος,
Καὶ νοῦς ὁ πάσχων, ἡ νομὴ δὲ τοῦ πάθους
Ἰὸς δράκοντος· ᾧ γὰρ ἐβλήθη βέλει, 250
Τούτῳ πτερώσκειν καὶ τὸν ἄνθρωπον θέλει.
Ὁ νοῦς γὰρ ὥσπερ ἀσφαλὴς ἐπιστάτης
Πώλους ἐλαύνειν συμφυεῖς εἰθισμένος,
Τὰ δυσκράτητα τῶν παθῶν κινήματα,
Τὸν θυμὸν ἄγχει, τὸν δὲ τῦφον δυσκόλως· 255
Ἐπιθυμίαν δὲ προσδραμεῖν ἠπειγμένην
Τῇ τοῦ λόγου μάστιγι συστέλλει, φόβῳ·
Μήπως ὁμοφρονοῦσα τῷ συνεργάτῃ
Θυμῷ, παράξῃ τὸν διφροστάτην λόγον·
Μέσον δὲ * τοῦτον ἀρετῇ πεφυρμένον 260
Ὄχημα λαμπρὸν ἐκ θεοῦ πεπηγμένον.

Λείπει τἄλλα.

ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ ΠΙΣΙΔΟΥ
ἴαμβοί τινες παρὰ Σουίδᾳ καὶ ἄλλοις φερόμενοι.

Σουίδ. ἐν τῇ (Στρατηλάτης) λέξει·
Ποίους στρατηγοὺς ἢ στρατηλάτας ἔχων
Ἐπῆλθες εἰς γῆν δυστυχούντων βαρβάρων;
Ἐν τῇ (σφύζω)
Σφύζεις Ἀχιλλεῦ, καὶ μεθύσκῃ τὰς φρένας.

Ἐν τῇ (πλῖμα)

Χερσὶ τὰ ῥεῖθρα, πλίματι δὲ τὰς πέτρας.

Ἐν τῇ (Ἡρακλεία λίθος)

Ἡ αὐτὰς ὑφέλκων, οἷα Μαγνῆτις λίθος,
Ἡ μᾶλλον εἰπεῖν Ἡρακλείαν τὴν λίθον·
Φύσιν γὰρ αὐτὴ ἑλκυστικωτέραν ἔχει.

Ἐν τῇ (ἀπόσπονδος)

Ταύτην ἀφέντες τὴν ἀπόσπονδον μέθην
Καὶ πᾶσαν ἰλὺν ἀλλοφύλων ἀσμάτων.

Ἐν τῇ (κίβδηλον)

—— πραγμάτων πάντως δύο
Κίβδηλός ἐστιν ἐργάτης εἷς, ὡς λόγος.

Ἐν τῇ (Ἀρχιμήδης)

Τὰς πέντε δυνάμεις Ἀρχιμήδης εἰς μίαν
Ὁλκὴν συνάψας, εἰς τὸ κινῆσαι μόλις
Τῶν δυστραχήλων ἐξοχῶν τὰ φορτία.

Ἐκ τοῦ Νικηφόρου, Βιβλ. ιη, κεφ. μη.

Ψηφίζεται θᾶττον μίαν τε καὶ μίαν·
Εἰ γὰρ μίαν τε καὶ μίαν λέγῃς μίαν,
Γέλως τὸ λεχθὲν γίγνεται καὶ παιδίοις.

Ἐκ τῶν Γεωργίου τοῦ Κεδρηνοῦ, περὶ
Ἡρακλείου αὐτοκράτορος.

Μελαμβαφὲς πέδιλον εἰλίξας, πόδα
Βάψαις ἐρυθρὸν Περσικῶν ἐξ αἱμάτων.

§§§

Idem in vocabulo (πίλημα) i. e. palus.

Facit ex aquis arua, & paludem e cautibus.

In prouerbio, Herculis lapis.

Omnes trahit non aliter ac Magnes lapis,
Aut Herculanus, ſi vocare ſic velis:
Namque attrahendi vim efficaciorem
habet.

In dictione (ἀπίσπονδος) i. e. odioſus, infeſtus.

Hanc deſerentes crapulam infeſtiſſimam,
Turmamque totam barbarorum carminum.

In nomine (κίβδηλον) i. e. adulterinum.

——— Vtcumque res plane duæ,
Adulterinus ceu artifex ſermo vnus eſt.

In Archimede.

Cum quinque vires Archimedes vnicam
In machinam conferret, vt ſic ponderis
Immanis onera de loco vix truderet.

Ex Nicephoro, lib. 18. cap. 48.

Decernit ocius vnicamque & vnicam:
Nam ſi vnicam rem, & vnicam, vnam
dixeris,
Magnum mouebunt dicta riſum paruulis.

Ex Georgio Cedreno, in Heraclio Imp.

Nigrore tinctum cum trahas ſoccum, pedem
Rubore tinges Perſico de ſanguine,

Phile Versus Iambici per
Gregorius Bersmanus